

Krajský úřad Moravskoslezského kraje
Odbor kultury a územního plánování
ul. 28. října 2771/117
702 00 Ostrava

datovou schránkou

K č.j.: MSK 152619/2025, sp. zn.: ÚP/5110/2024/UIč326.1A10

**Připomínky spolku Zachovejme Poolší z.s.
k návrhu Změny č. 10 Zásad územního rozvoje
Moravskoslezského kraje**

ČÁST A

I. Úvodem

Spolek Zachovejme Poolší z.s. (dále jen „**Spolek**“) tímto podává v zákonné lhůtě připomínky k návrhu Změny č. 10 Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje (dále také jen „**návrh Změny č. 10 ZÚR MSK**“ nebo také jen „**návrh Změny ZÚR**“ či „**Návrh**“).

Aktivní legitimace Spolku k podání předmětných připomínek proti Změně ZÚR vyplývá z ustanovení § 97 odst. 1, zák. č. 283/2021 Sb., Stavebního zákona, ve znění novely zák. č. 465/2023 Sb., účinné od 01.01.2027 (dále jen „**StavZ**“), podle něhož může písemné připomínky k návrhu územně plánovací dokumentace a vyhodnocení vlivů podat **kdokoliv**.

II. Souhrn připomínek

K navrhované Změně ZÚR činíme tyto připomínky:

- 1. Závažné podhodnocení dopadů na biodiverzitu v území ochrany Natura 2000,**
- 2. Hydrologické a povodňové riziko,**
- 3. Nezákonnost a nepřezkoumatelnost Vyhodnocení vlivu na životní prostředí.**

Výše uvedené připomínky níže odůvodňujeme následujícím způsobem (viz **Část B**):

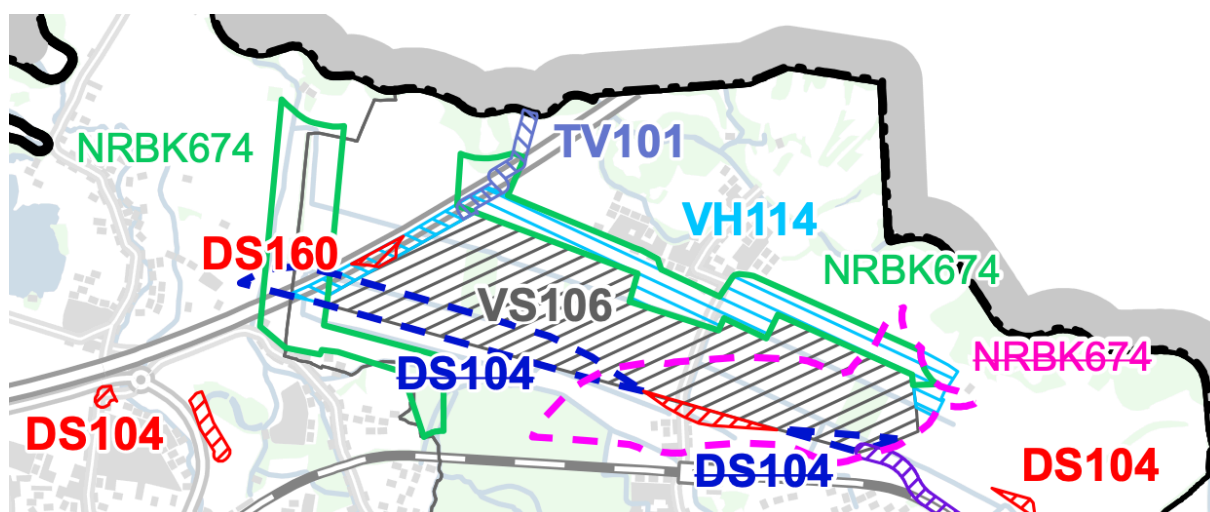
Část B

I.

Přípomínka č. 1: Závažné podhodnocení dopadů na biodiverzitu v území ochrany Natura 2000,

a z toho vyplývající nezákonnost Naturového vyhodnocení (nezákonnost vyhodnocení vlivů na lokality soustavy NATURA 2000).

Vymezení území dle § 97 odst. 2 StavZ – celé území řešené Změnou ZÚR, zejm. pak rozvojová zóna VS106, koridor TV101, plocha VH114.

Koridor TV101 (vedení předčištěné odpadní vody) zasahuje **přímo** do **Ptačí oblasti (PO)** Heřmanský stav – Odra – Poolší a **Evropsky významné lokality (EVL)** Niva Olše – Věřňovice. Severní okraj plochy **VS106** se nachází cca 180 m od hranice **EVL** a **PO**, plocha **VH114** je vymezena přímo po jejich hranici.

A) Namítáme zde, že projednávaný Návrh Změny ZÚR svým obsahem porušuje zákonné i komunitární požadavky na ochranu lokality NATURA 2000, a to z následujících důvodů.

Návrh Změny č. 10 ZÚR MSK vymezuje rozsáhlé rozvojové plochy a koridory (zejména zónu VS106 pro SPP Dolní Lutyně o rozloze 280 ha a související koridory výše), které **zasahují do**

chráněných území nebo se nacházejí v jejich bezprostřední blízkosti, předložené vyhodnocení vlivů však tuto skutečnost nebere **zákonem požadovaným způsobem** v potaz, viz dále, což způsobuje jeho **nezákonnost**.

Předložená dokumentace je v rozporu s ust. § 45h a § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále také jako „ZOPK“), a rovněž v rozporu s **čl. 6** směrnice Rady 92/43/EHS, **Směrnice o stanovištích**.

Ust. § 45h zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, stanovuje základní povinnost zpracovatele hodnotit vlivy na území NATURA 2000 (evropsky významné lokality a ptačí oblasti) nejen samostatně, ale rovněž „*ve spojení s jinými záměry nebo koncepcemi*“. Proto pokud předmětné zhodnocení dostatečně nepočítá s kumulací a synergií vlivů, jedná se o přímé porušení tohoto ustanovení.

Namítáme zde, že zhodnocení prezentované ve vyhodnocení vlivů je formální a povrchní. Přestože uvažovaný záměr je relativně konkrétní, posouzení očekávaných vlivů záměru jsou prezentována velmi obecně a nekonkrétně s tím, že se **počítá s tím, že veškeré podrobnosti** (a komplikace) **budou řešeny až později**, např. územními plány obcí apod., **toto považujeme za nepřijatelné**.

Opakujeme tedy, že v Naturovém zhodnocení došlo k formálnímu a povrchnímu vyhodnocení **přímých, nepřímých, kumulativních a synergických vlivů** na předměty ochrany, přičemž toto posouzení **nemá oporu v terénním průzkumu**, a nebere v potaz ani všechny ze strany pořizovatele uvažované kumulativní a synergické vlivy, např. avizované **vybudování přípojky VVN** není hodnoceno vůbec.

Stejně tak **nebyla prověřena žádná variantní řešení** záměru (který je od začátku, s ohledem na historickou vůli investora, prezentovaný jako invariantní), a nebylo tedy vůbec vyhodnoceno, zda existují varianty minimalizující nebo vylučující negativní vlivy, což je samo o sobě **porušením principu subsidiarity**.

K porušení subsidiarity ve světle komunitárního práva odkazujeme na judikát Waddenzee, C-239/04, kdy se jiný členský stát EU dopustil porušení čl. 6 Směrnice o stanovištích¹, mj. tím,

---

¹ Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Dostupná online zde: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=celex:31992L0043>.

že „*Uskutečnil projekt navzdory negativním výsledkům posouzení vlivu na životní prostředí, a aniž by prokázal neexistenci alternativních řešení uvedeného projektu.*“ Tímto členský stát porušil „*povinnosti, které pro něj vyplývají z uvedeného čl. 6 odst. 4 směrnice 92/43.*“

B) Dále namítáme, že Naturové posouzení je založeno vadných podkladech.

Ve vztahu k **živočišným druhům** je potřeba Naturovému vyhodnocení vytknout, že opomíjí přítomnost druhů, jež byly v oblasti spolehlivě zdokumentovány souběžnými terénními průzkumy vědců z Ostravské univerzity. Nejenže v Naturovém vyhodnocení chybí konkrétní druhy, jako např. slavík modráček střeoevropský, sova pálená, chřástal vodní, pěnice vlašská, konipas luční, bramboráček hnědý a další. U druhů, jež byly v Naturovém vyhodnocení zachyceny je následně silně podceněn jejich výskyt (např. čejka chocholatá), popř. zde chybí vyhodnocení vlivu na tento druh (např. u ledňáčka říčního). Naturové vyhodnocení je postaveno na studii, která je částečně **vnitřně rozporná**² (viz piskoř pruhovaný), a u které **absentuje metodika a náležitosti výzkumné práce**, použitá data nejsou verifikovatelná pro jejich nerozlišitelnost mezi daty získanými vlastním pozorováním při terénním výzkumu a daty převzatými jako tzv. strategická.

Současně je potřeba připomenout, že výše citované ustanovení § 45h ZOPK chrání nejen **biologické druhy**, jakožto primární předměty ochrany, ale rovněž **celistvost území**, což zahrnuje zejm. funkční vazby mezi populacemi, migrační koridory, potravní vztahy či budoucí perspektivu biotopů.

Co se týče posouzení vlivů na **celistvost** území je proto nutné předmětnému posouzení také vytknout, že **nebyla přesně identifikována všechna dotčená území** lokality NATURA 2000, včetně jejich ochranných pásem a funkčních vazeb, což z logiky věci brání **přezkoumatelnému** zhodnocení **vlivu záměru na celistvost** tohoto cenného území.

Co se týká porušení § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále také „ZOPK“), uvádíme následující. Posouzení NATURA 2000 konstatuje, že záměr "nemůže mít významný negativní vliv", **zároveň však identifikuje mírně negativní vlivy (-1)**, přičemž z

---

² Viz dále.

paralelně prováděné studie RNDr. Cholevy se podává, že "**nelze vyloučit závažné až nevratné poškození**" posuzovaných biotopů³.

Nedostatečnost zhotovitelem předložených studií je nejlépe patrná z níže prezentované analýzy dr. Cholevy:

---

³ Blíže viz dále.

Rizika metodických rozporů a interpretace biologických dat v podkladech ZÚR č. 10 pro ochranu klíčových druhů (Dolní Lutyně)

Autor této studie vychází z analýzy prací Kočvara (2024), Kuras (2024), Hadlač et al. (2025), včetně Přílohy č. 1, a Frélich et al. (2025). V případech zjištěných rozporů v interpretaci dat a závěrech jsou výsledky těchto prací porovnávány se stínovými studii Choleva (2024), Molitor et al. (2024) a Molitor et al. (2025). Cílem studie je na vybraných příkladech identifikovat metodické a interpretační nedostatky vybraných částí hodnocení, zejména ve vztahu k výskytu a ochraně klíčových druhů živočichů a k posouzení významu území pro tyto druhy a jejich ochranu. Hlubší a komplexní analýzu rozporů je teprve nutno provést.

Ryby

Kočvara (2024) uvádí: „*Mimořádně cenným nálezem v území je piskoř pruhovaný (*Misgurnus fossilis*) – O, EN, II.*“ Autor druh opakovaně zaznamenal v toku Lutynky v úseku jihozápadně od plánovaného podnikatelského parku a zároveň potvrdil jeho hojný výskyt v jižním melioračním kanálu až do vzdálenosti cca 600 m nad soutokem s Lutynkou, kde byla populace odhadnuta minimálně na desítky jedinců. Autor dále konstatuje, že „*u tohoto druhu reálně hrozí zánik populace v území při negativním ovlivnění vodního režimu či fyzickém zničení melioračních příkopů, ve kterých se vyskytuje*“, což odpovídá porušení obecné ochrany dle § 5 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Zároveň však Kočvara (2024) uvádí, že „*zásah jako takový představuje pro ryby jednak dočasně negativní vliv ve fázi realizace záměru, zejména v podobě likvidace melioračních kanálů, přičemž významně je soustředění piskoře mimo plochu zásahu v jižním melioračním kanálu*“. Toto tvrzení je vnitřně rozporné.

Likvidaci melioračních kanálů nelze interpretovat jako **dočasně negativní zásah**, jde o **zásah nevratný**, vedoucí k trvalé ztrátě biotopu. Ačkoli autor uvádí, že piskoř pruhovaný nebyl zjištěn v severním melioračním kanálu, v metodické části studie nejsou uvedeny **GPS souřadnice profilu tohoto kanálu, časový rozsah průzkumu**, čímž ani **délka kontrolovaného úseku**, což znemožňuje nezávislé ověření tohoto závěru.

Současně je nutno odmítnout tvrzení, že by se jednalo o lokality mimo plochu zásahu. Podle Obrázku 1 (Frélich et al., 2024) se lokality výskytu piskoře pruhovaného **přímo překrývají s plánovanou trasou zóny DS104 – silnice I/67**, což by znamenalo **přímou likvidaci biotopu i celé místní populace druhu**.

Piskoř pruhovaný je mizejícím druhem evropských i českých vod (Šmejkal et al. 2025; Bezányiová & Choleva 2025; Choleva L., nepubl.). Zájmová populace představuje jedinou dosud známou dlouhodobě perspektivní populaci v celém povodí řeky Olše. Druh vodním prostředím migruje, jinde vyhledává specifické mikrohabitáty pro rozmnožování, jiný typ prostředí obývá po zbytek sezóny a zimování. Současně neexistuje odpovídající metodika,

kteřá by spolehlivě instruovala nebo dokládala úspěšnost translokace, případně obsazení substitučního habitatu u tohoto druhu, jenž je mimořádně citlivý na odchyt, manipulaci i převoz. Relevanci významu ohrožení druhu v České republice a prioritní zájem státu na aktivizaci nezbytných kroků k ochraně populací piskoře pruhovaného recentně potvrzuje Ministerstvo životního prostředí ČR, Praha, a Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, tedy instituce vystupující jako aplikační garanti probíhajícího projektu TA ČR „Prostředí pro život“ (SS07010366, 2024-2026) zaměřující se na celorepublikovou ochranu piskoře pruhovaného.

Závěr o míře dopadu záměru na piskoře pruhovaného ve zdrojových podkladech pro ZÚR č. 10 je metodicky problematický, vykazuje znaky podhodnocení rizika a je v rozporu s očekávanými dopady záměru na místní populaci druhu a s koncepčními kroky státu na ochranu tohoto druhu.

Obojživelníci

Kočvara (2024) uvádí: „*Významnou skutečností pro lokalitu a okolí je vymezení území EVL CZ0813457 Niva Olše–Věřňovice, kde je předmětem ochrany kuňka žlutobřichá (Bombina variegata) – SO, CR, II, IV.*“ Autor dále konstatuje, že druh z území EVL (bezprostředního okolí toku Olše) proniká a komunikuje na západ s nivou Odry a Lutyňky, zatímco jižně, v úseku uvažovaného podnikatelského parku, má pronikat pouze sporadicky. Na tomto základě je vyvozen závěr, že navrhovaný podnikatelský park nemůže negativně ovlivnit populaci druhu, a to ani z hlediska plošného záboru, ani z pohledu omezení migrace, která má probíhat v ose Olše mimo vlastní zásah.

Z práce i mapových podkladů Kočvary (2024) však vyplývá, že kuňka žlutobřichá z území EVL proniká a komunikuje rovněž **jižním směrem**, a to prostřednictvím nejméně šesti bodů výskytu situovaných **přímo v ploše uvažovaného záměru**, včetně nedávno doložené úspěšné reprodukce v lokalitě Bažantnice. Tento fakt je v přímém rozporu s tvrzením o „sporadickém“ pronikání druhu do zájmového území.

Biologie kuňky žlutobřiché je založena na **aktivní migraci**, vyhledávání **nestálých a periodických vodních ploch** a vytváření **nepočtených, prostorově rozptýlených mikropopulací**, jejichž dlouhodobá existence je podmíněna zachováním **konektivity v krajině** (srov. NDOP; Moravec 2019). Populace kuňky žlutobřiché v Dolní Lutyni se z tohoto hlediska chová zcela typicky, pokud jde o výskyt, distribuci i početnost (Choleva, 2024). Pro zachování funkční populace v EVL Niva Olše–Věřňovice proto není rozhodující skutečnost, že hlavní kumulace výskytů a rozmnožování leží převážně uvnitř hranic EVL, nýbrž to, zda budou mikropopulace v EVL a jejím okolí schopny **dlouhodobě udržet prostorovou a funkční konektivitu**.

Argument, že druh do zamýšlené plochy proniká pouze sporadicky, je v tomto kontextu **spekulativní** a není podložen metodicky adekvátním terénním ověřením. Skutečnost, zda se kuňky pohybují v prostoru polí plánovaného průmyslového parku a aktivně zde vyhledávají

potenciální vodní habitaty, by bylo možné potvrdit či vyvrátit pouze cíleným experimentálním sledováním, k němuž však nedošlo.

Sám autor Kočvara (2024) přitom uvádí příklad z okolí stavby TR Dětmárovice, kde se kuňka žlutobřichá dříve nevyskytovala, avšak po skrývkách ornice vznikly četné kaluže a během dvou let zde došlo k masivnímu nárůstu populace. Je však nutné zdůraznit, že deklarovaný „nevýskyt“ druhu před realizací stavby nebyl empiricky ověřen a představuje pouze domněnku autora. Kuňka žlutobřichá je navíc druhem, který přirozeně uniká pozornosti vzhledem ke své malé velikosti a kryptickému zbarvení.

Za biologicky obtížně obhajitelné lze považovat i tvrzení, že hlavní migrační osa kuňky žlutobřiché bude dlouhodobě a perspektivně vedena hustě urbanizovaným intravilánem Věřňovic (intenzivní zástavba, doprava, oplocení (podhrabové desky ano/ne?, sečení, přítomnost domácích zvířat), případně že by druh měl migrovat přes tok Olše, následně využít pravý břeh nivy a poté tok znovu překonat, jak naznačuje autor.

Závěry o „zanedbatelném vlivu“ záměru na naturový druh kuňku žlutobřichou v EVL i jejím bezprostředním okolí a o „nevzniknutí migrační bariéry“ v důsledku výstavby průmyslového parku jsou proto **vysoce interpretačně problematické, biologicky nedostatečně podložené a empiricky v území záměru neověřené.**

Ze stejné pozice je nutno hodnotit i závěry prací Kuras (2024), Frélich et al. (2025) a Hadač et al. (2025), které dopady záměru na kuňku žlutobřichou nevyhodnocují nezávisle, nýbrž přebírají průzkum a závěry studie Kočvara (2024). Vlivy na předmět ochrany EVL proto nemohou být věrohodně hodnoceny jako mírné až minimální.

Současně je nutno upozornit na další spekulativní a neověřené údaje autorů týkající se vlivu chemizace zemědělské krajiny a existence hybridní zóny v území. Autoři na jedné straně prakticky vylučují přítomnost druhu v zemědělských plochách zájmového území, a tím i negativní vliv záměru, na straně druhé však připouštějí, že výskyt kuňky v těchto plochách existuje a je významně omezován právě chemizací.

Na základě výše uvedeného nelze vyloučit, že realizací průmyslového parku Dolní Lutyně a navazujících koridorů dopravní a technické infrastruktury dojde k **závažnému až nevratnému poškození místní populace kuňky žlutobřiché**, s přímým negativním dopadem na její dlouhodobé přežívání v EVL Niva Olše–Věřňovice.

Ptáci

Ornitologický průzkum provedený Kočvarou (2024) postrádá odpovídající metodiku (metodika fakticky chybí), což zásadně omezuje jeho využitelnost pro další odborné a rozhodovací procesy. Ze studie není zřejmé, která data jsou výsledkem vlastních terénních pozorování autora a která jsou převzata z jiných zdrojů. Současně chybí základní náležitosti ornitologického průzkumu, jako jsou přesná data pozorování, lokalizace záznamů, biologicky

relevantní informace o výskytu jednotlivých druhů, odhady jejich početnosti či průkaznost stupně hnízdění.

Autor Kočvara (2024) se v rámci jednoho terénního programu pokusil během 24 deklarováných sezónních návštěv roku 2024 současně zmapovat flóru, několik skupin bezobratlých, makrozoobentos, ryby, obojživelníky, plazy, ptáky a savce včetně netopýrů a současně hodnotit dopady rozsáhlého záměru a navrhnout mitigační opatření. Takto široce pojaté zadání neumožňuje provedení metodicky dostatečně kvalitního a skupinově specializovaného průzkumu, zejména u náročné skupiny ptáků.

Cílem této kapitoly není komplexní revize všech nesrovnalostí práce Kočvara (2024), ale upozornění na vybrané příklady zásadních metodických a interpretačních nedostatků ve vztahu ke skupině ptáků.

Zřejmě v důsledku absence odpovídající metodiky průzkumu ptáků unikla autorovi Kočvarovi (2024) přítomnost slavíka modráčka středoevropského, předmětu ochrany ptačí oblasti CZ0811021 Heřmanský stav – Odra – Poolší (srov. Molitor et al. 2024). Tento nedostatek se následně promítá i do navazujících prací Kuras (2024), Frélich et al. (2025) a Hadač et al. (2025), které data Kočvary (2024) přebírají bez nezávislého ověření a tím dochází k dalšímu nesprávnému vyhodnocení výskytu a významu tohoto druhu v území.

Druhým klíčovým předmětem ochrany ptačí oblasti CZ0811021 je ledňáček říční. Autor Kočvara (2024), stejně jako autoři navazujících prací (Kuras 2024; Frélich et al. 2025; Hadač et al. 2025), opomněli adekvátně vyhodnotit možné dopady plánovaného průmyslového parku na tento druh, zejména ve vztahu k plánovaným odběrům užitkové vody z řeky Olše a k vypouštění odpadních vod zpět do toku. Autoři konstatují, že realizace záměru nepovede k dotčení hnízdního biotopu ani potravní základny ledňáčka říčního, a že tento předmět ochrany ptačí oblasti proto není předmětem dalšího posuzování. Tyto závěry jsou však učiněny bez znalosti objemů plánovaných odběrů vody, bez specifikace charakteru vypouštěných odpadních vod (např. eutrofizace, zasolení (viz. Opakované případy otrav ryb toxickými řasami v polské Odře), chemické zatížení) a bez adekvátního vyhodnocení dopadů na klíčovou potravní nabídku druhu, tj. populace drobných ryb v řece Olši. Za této situace nelze závěry autorů považovat za odborně podložené a je nezbytné je aktuálně přehodnotit, s finálním vyhodnocením až na základě konkrétních technických dat o vodním hospodářství průmyslového parku.

V rámci ornitologického hodnocení dále nebyla autorem zaznamenána přítomnost sovy pálené, u níž lze předpokládat využívání zemědělských ploch plánovaného průmyslového parku jako potravního stanoviště (Molitor et al. 2024, 2025). Autor rovněž opominul výskyt či možné hnízdění dalších ochránářsky významných druhů, jako je chřástal vodní, pěníce vlašská (pravděpodobně hnízdění dvou párů; Molitor et al. 2024), konipas luční (prokázané hnízdění), strnad luční, kulík říční (až pět párů; Molitor et al. 2024) či bramborníček hnědý. Zcela nedostatečně je reflektována silná populace čejky chocholaté (až 30 párů; Molitor et al. 2024; až 12 párů; Molitor et al. 2025), druhu dlouhodobě mizejícího z krajiny, jehož hnízdiště by realizací záměru zaniklo. Současně byly výrazně podhodnoceny počty hnízdicích párů

řuhýka obecného a bramborníčka černohlavého a zcela nesprávně byl odhadnut rozsah hnízdění slavíka obecného, u něhož autor uvažuje dotčení jednoho páru, zatímco nezávislé průzkumy dokládají výskyt 17–18 hnízdních párů (Molitor et al. 2024, 2025).

Ze stejné pozice je nutno hodnotit i závěry prací Kuras (2024), Frélich et al. (2025) a Hadač et al. (2025), které dopady záměru na ptačí druhy nehodnotí nezávisle, nýbrž přebírají metodicky a fakticky nedostatečný průzkum a závěry studie Kočvara (2024). Rozporná tvrzení a závěry těchto prací je proto nezbytné podrobit nezávislému expertnímu přezkumu, neboť vykazují znaky konfirmačního zkreslení a v řadě případů směřují k podhodnocení rizik pro ochranu živočichů a zájmů ochrany přírody a krajiny.

Zpracoval

RNDr. Lukáš Choleva, Ph.D.

Katedra biologie a ekologie

Přírodovědecká fakulta

Ostravská univerzita

V Ostravě dne 30.12.2025

Literární zdroje:

Frélich et al. 2025. ZMĚNA Č. 10 ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE. Vyhodnocení vlivů na soustavu Natura 2000. Posouzení vlivů návrhu Změny č. 10 ZÚR Moravskoslezského kraje na soustavu Natura 2000. Dostupné z https://www.msk.cz/cs/temata/uzemni_planovani/zmena-c--10-zur-msk-18232/.

Hadač et al. 2025. ZMĚNA Č. 10 ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE. VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ ÚZEMÍ. ČÁST A. VYHODNOCENÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (SEA). Dostupné z https://www.msk.cz/cs/temata/uzemni_planovani/zmena-c--10-zur-msk-18232/.

Posouzení vlivů koncepce na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Choleva, L. 2024. Batrachologický průzkum území dotčeného záměrem vybudovat průmyslovou zónu „Park Lutyně“ v Dolní Lutyni s důrazem na předmět ochrany EVL. Ostravská univerzita, Ostrava, 10 s, II Přílohy. Depon. Obec Dolní Lutyně. Nepubl.

Kočvara, R. 2024. Hodnocení podle ustanovení § 67 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění a § 7 vyhlášky č. 142/2018 Sb., v platném znění. Průmyslová zóna Dolní Lutyně.

Kuras, T. 2024. Strategický průmyslový park Dolní Lutyně - Posouzení vlivu koncepce podle § 45i zák. 114/1992 Sb., v platném znění, na předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí.

Molitor, P., Morav, E., Hánová, M. 2024. Ornitologický průzkum zamýšleného území pro výstavbu gigafactory v Dolní Lutyni. Ostrava, 15 s. Depon. Obec Dolní Lutyně. Nepubl.

Molitor, P., Morav, E., Hánová, M. 2025. Ornitologický průzkum zamýšleného území pro výstavbu gigafactory v Dolní Lutyni v roce 2025. Ostrava, 14 s. Depon. Obec Dolní Lutyně. Nepubl.

Kolizi závěrů mezi Naturovým vyhodnocením a výsledky terénních studií považujeme za snahu zhotovitele Naturovým vyhodnocením záměr pro investora obhájit a také vyhnout se zákonné povinnosti zkoumat variantnost řešení.

C) Porušení zásady subsidiarity ve vztahu k tvrzené invariančnosti záměru

Pokud zpracovatel posouzení rezignoval na prověření variantnosti řešení, které by negativní vlivy na lokality Natura 2000 minimalizovaly nebo jim předešly, neporušil jen zásadu subsidiarity výše, ale rovněž **§ 45i odstavec 2 ZOPK**.

Výše uvedené rovněž vyplývá z judikatury Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2010, čj. 8 Ao 2/2010-644, která uvádí, že „**Nelze-li vyloučit negativní vliv koncepce na evropsky významnou lokalitu, musí předkladatel zpracovat varianty řešení**“.

Totožný závěr vyplývá i z komunitární rozhodovací praxe, konkrétně z rozsudku ze dne 11. 4. 2013, Sweetman a další (C-258/11, ECLI:EU:C:2013:220, bod 30), kde ESD upřesnil, že **pokud existuje nebezpečí, že plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, může ohrozit cíle ochrany této lokality, musí být na něj pohlíženo jako na plán nebo projekt, který bude mít pravděpodobně významný vliv na tuto lokalitu.**⁴ Posouzení zmíněného nebezpečí musí být provedeno zejména ve světle zvláštních vlastností a podmínek životního prostředí lokality dotčené takovým plánem nebo projektem.

Výše uvedené je pouze logickým vyústěním **komunitárního závazku ČR**, vyplývajícího ze Směrnice o stanovištích⁵, která v čl. 6 odst. 3 uvádí, že: „*Jakýkoli plán nebo projekt, který s určitou lokalitou přímo nesouvisí nebo není pro péči o ni nezbytný, avšak bude mít pravděpodobně na tuto lokalitu významný vliv, a to buď samostatně, nebo v kombinaci s jinými plány nebo projekty, podléhá odpovídajícímu posouzení jeho důsledků pro lokalitu z hlediska cílů její ochrany. S přihlédnutím k výsledkům uvedeného hodnocení důsledků pro lokalitu a s výhradou odstavce 4 schválí příslušné orgány příslušného státu tento plán nebo projekt teprve*

⁴ VOMÁČKA, Vojtěch, KNOTEK, Jaroslav. § 45h [Povinnost hodnocení koncepcí a záměrů]. In: VOMÁČKA, Vojtěch, KNOTEK, Jaroslav, KONEČNÁ, Michaela, HANÁK, Jakub, DIENSTBIER, Filip, PRŮCHOVÁ, Ivana. Zákon o ochraně přírody a krajiny. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 361, marg. č. 23.

⁵ Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

poté, co se ujistí, že nebude mít nepříznivý účinek na celistvost příslušné lokality, a co si v případě potřeby opatří stanovisko široké veřejnosti. “

K povrchnímu, obecnému či neúplnému hodnocení synergických a kumulativních vlivů s tím, že podrobnější vyhodnocení bude provedeno v nižší územně plánovací dokumentaci, se soud vypořádává rovněž ve výše uvedeném judikátu⁶, kdy jasně uvádí, že právě Návrh Změny ZÚR je momentem, kdy má dojít k dostatečnému a efektivnímu zhodnocení vlivů: „**Zásady územního rozvoje zpravidla představují v rámci územního plánování moment, kdy lze efektivně posoudit kumulativní a synergické vlivy záměru na životní prostředí.**“ Přesouvání tohoto posouzení do nižších fází územního řízení je naprosto nepřipustné.⁷

S ohledem na výše uvedené došlo rovněž k **porušení Vyhlášky MŽP č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení** a hodnocení dle ZOPK, konkrétně § 1, kdy v posuzované dokumentaci absentuje popis navržených variant záměru, přestože povinnost jejich zpracování vyplývá z ust. § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny a dále absentující přehled hlavních důvodů pro jejich výběr z hlediska posouzení vlivu záměru podle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny. Rovněž zde chybí popis technického a technologického řešení záměru zásadního z hlediska posouzení vlivu záměru podle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny, neboť to, co bylo dosud ze strany zpracovatele prezentováno bylo jen popisem obecným, neaplikovaným na konkrétní specifika uvažovaného záměru.

Co se týká komunitárních závazků České republiky je rovněž nutné zmínit komunitární závazek ČR vyplývající z **čl. 6 odst. 4 Směrnice o stanovištích**⁸: „*Pokud navzdory negativnímu výsledku posouzení důsledků pro lokalitu musí být určitý plán nebo projekt z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru, přesto uskutečněn a není-li k dispozici žádná alternativní řešení, zajistí členský stát veškerá kompenzační opatření nezbytná pro zajištění ochrany celkové soudržnosti sítě NATURA 2000. O přijatých kompenzačních opatřeních uvědomí Komisi.*“

---

⁶ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2010, čj. 8 Ao 2/2010-644.

⁷ Přesun řešení těchto již známých rizik na nižší fáze územně plánovací dokumentace je nepřijatelný, zejména u přímého zásahu do Evropsky významné lokality a Ptačí oblasti.

⁸ Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Dostupná online zde: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=celex:31992L0043>.

S ohledem na výše uvedené rovněž namítáme, že **v rámci vyhodnocení nedošlo k testu proporcionality** ve vztahu k vážení protichůdných veřejných zájmů, tedy zájmu na rozvoji regionu a zájmu na ochraně životního prostředí.

D) Dále namítáme nezohlednění rozporu v Návrhu Změny ZÚR mezi závěry Naturového zhodnocení a výsledky stínových terénních průzkumů.

Předložená dokumentace SEA a Naturové posouzení pracují převážně se strategickými daty bez dostatečně kvalitních terénních biologických průzkumů a dospívají k závěru o „mírně negativních“ vlivech v lokálním měřítku. Tento závěr je v **příkrém rozporu** s podrobnými terénními průzkumy v místě plánovaného záměru provedenými v letech 2024–2025 vědci z Ostravské univerzity.

Nad rámec výše uvedeného si posouzení NATURA 2000 protirečí, když konstatuje, že záměr nemůže mít významný negativní vliv na celistvost lokalit, a zároveň identifikuje potenciálně mírně negativní vlivy (-1) na tyto předměty ochrany (samozřejmě opět bez přezkoumatelného odůvodnění ze strany zpracovatele):

Páchník hnědý (EVL Niva Olše – Věřňovice, prioritní druh): Riziko poškození nebo zničení biotopu ve starých stromech (duby, vrby) na bývalých hrázích při hranici s plochou VH114,

Kučka žlutobřichá (EVL Niva Olše – Věřňovice): Sporadický výskyt na polních cestách a zvodnělých plochách určených pro SPP a VH114, vliv hodnocen jako mírně negativní,

Hořavka duhová (EVL Hraniční meandry Odry): Riziko kontaminace při havarijní situaci v areálu SPP přes koridor TV101 do řeky Olše.

Opakujeme, že výsledky stínových terénních průzkumů prokázaly **výjimečnou hodnotu území**, která ostře kontrastuje s tím, jak je území vykreslováno ze strany zhotovitelů, kteří závažnost očekávaných zásahů a jejich dopadů do území zlehčují a území vykreslují jako málo hodnotné. Ze stínových studií jasně vyplývá, že zásah do výše uvedených předmětů ochrany bude likvidační a že navrhovaná kompenzační opatření jsou neúčinná. Výše uvedené je nejlépe patrné ze Zhodnocení výsledků studií viz níže:

Zhodnocení výsledků stínových studií vybraných skupin ptáků, obojživelníků a hmyzu v zemědělské krajině zamýšlené pro výstavbu průmyslového parku v Dolní Lutyni, a v přilehlém okolí

Za účelem zjištění složení avifauny zamýšleného území pro výstavbu gigafactory v Dolní Lutyni, konkrétně **ochranářsky významných druhů ptáků** a druhů přílohy I směrnice rady č. 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků, byly členy Slezské společnosti ornitologické provedeny dva průzkumy v hnízdních obdobích roku 2024 a 2015.

V rámci 10 každoročních celoplošných kontrol a mezinárodně uznávané metodiky byl v roce 2024 zjištěn výskyt 99 druhů ptáků (včetně přeletujících; Molitor et al. 2024). Se zohledněním doplňujícího ornitologického průzkumu bylo **jen v hnízdní sezóně 2024 zaznamenáno více než 100 ptačích druhů** (celkem 104) zájmové zemědělské krajiny. V rámci druhů nalezených Molitorem et al. (2024) celkem 64 druhů (65 %) na území hnízdilo. Mezi ptáky zemědělské krajiny patřilo 28 druhů (28 %) z celkového počtu, z čehož na území záměru hnízdilo 23 druhů. **Mezi druhy uvedené v příloze I směrnice o ptačích patří 14 druhů, přičemž šest druhů na území hnízdilo** (tab. 1). Z celkového počtu **40 druhů (40 %) je dle relevantních metodik ochranářsky významných – 28 druhů zvláště chráněných a 33 druhů figuruje v červeném seznamu ptáků** (tab. 1). Z ochranářsky významných druhů hnízdilo v místě záměru 18 druhů v počtu 97 párů, viz Výsledky. Z těchto 18 ochranářsky významných druhů potvrdil průzkum v roce 2025 (Molitor et al. 2025) u 13 druhů z opakovaný výskyt v hnízdní sezóně. Navíc byl potvrzen výskyt druhů významných pro potenciálně dotčení habitaty polní krajiny a melioračních kanálů, křepelky polní, chřástala vodního a strnada lučního.

Ptáci zemědělské krajiny patří mezi nejrychleji ubývající druhy nejen v ČR, ale i v Evropě. Na území určeném pro výstavbu gigafactory v Dolní Lutyni patřila mezi ptáky zemědělské krajiny (Zámečník 2013; in Molitor et al. 2024) přibližně čtvrtina z celkového počtu zjištěných druhů, přičemž téměř všechny druhy vázané na tento typ prostředí na území hnízdily (Molitor et al. 2024). V roce 2024 byly v území dokumentovány **hnízdní projevy slavíka modráčka střeoevropského, což je cílový druh přilehlé ptačí oblasti Heřmanský stav - Odra – Poolší**. Druh zde buďto přímo hnízdí nebo jej využívá jako svou takovou cestu.

Obě studie (Molitor et al. 2024 a 2025) poukazují na ovlivnění hnízdního biotopu minimálně 13 zvláště chráněných druhů ptáků podle vyhlášky č. 395/1992 Sb., zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny a u řady z nich na přítomnost více hnízdních párů, a na zánik těchto stanovišť v případě realizace záměru v plánovaném rozsahu. Dále, studie upozorňují, že zástavba území rovněž zruší potravní stanoviště kriticky ohrožené čejky chocholaté, kulíka říčního, jeřába popelavého a sovy pálené, silně ohroženého konipasa lučního a ohroženého čápa bílého a motáka pochopa, i dalších ochranářsky významných druhů ptáků uvedených v Červeném seznamu (ŠŤASTNÝ et al. 2017).

V souladu s přílohou I směrnice rady č. 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků v hnízdním období roku 2024 upozorňujeme na nutnost zohlednit v procesu schvalování ZUR. Č. 10 provedené ornitologické studie (Molitor et al. 2024, Molitor et al. 2025, s doplněním dat Labajová 2024), které byly v území provedeny metodikou odpovídající standardům mapování výskytu ptačích druhů v hnízdní sezóně.

V období měsíců duben až říjen 2024 byl **ve vybraném území obce Dolní Lutyně, k.ú. Dolní Lutyně a k.ú. Věřňovice, zaznamenán výskyt devíti druhů obojživelníků (Choleva 2024)**. Osm nalezených druhů obojživelníků patří mezi zákonem zvláště chráněné druhy (kategorie O, SO, KO), devátý druh skokan hnědý je ohrožený (VU) v rámci Červeného seznamu (tab. 2). Z Červeného seznamu, vypovídajícího o aktuální míře ohrožení živočichů, se zde vyskytují druhy od stupně ochrany téměř ohrožený (NT) až po kriticky ohrožený (CR). V nejpřísnější kategorii ohrožení (kriticky ohrožený) se nachází přítomný druh **kuňka žlutobřichá, který je současně druhem naturovým přiléhajícím EVL v rámci soustavy Natura 2000**. Přímo v zájmovém území ve vztahu k záměru druh nalezen nebyl, v přilehlé EVL pro tento druh se však vyskytuje rozptýleně podél celé EVL. Přední světový odborník na tento druh, Prof. J. Szymura (emerit. prof. na Jagiellonian University, Krakow; pers comm.) zde při osobní konzultaci výsledků a popisu záměru upozorňuje na důležitost zachování mozaikové krajiny a průchodnosti (konektivity) mezi populacemi. **Vzhledem k tomu, že dotčený druh je předmětem ochrany evropsky významné lokality v rámci soustavy Natura 2000, je Česká republika závazně povinna zajistit zachování jeho příznivého stavu ochrany. Jakýkoli záměr, který může vést ke zhoršení biotopových podmínek nebo funkční integrity lokality, je v rozporu s právním rámcem soustavy Natura 2000. Důkazní břemeno zde nese investor/stát.**

Ve vztahu k plánovanému záměru upozorňuje autor studie na dokumentovaný rozptyl druhů v krajině a na možný zábor volné krajiny výstavbou a vznik migračních bariér. Významným územím s početným výskytem obojživelníků v pozdní sezóně se ukázala také pole v DP2 (viz Choleva 2024), což poukazuje na skutečnost, že zde obojživelníci migrují také po nízké krajině. **Pole v zájmovém území z pohledu migrace obojživelníků však adekvátně studována nebyla.** Nález skokana zeleného v Lutyně i místní vodoteči poukazuje na možnost využívání této vodoteče některými druhy zvláště chráněných obojživelníků i k zimování, což si vyžaduje samostatný průzkum. Autor poukazuje na nutnost je zachovat konektivitu mezi těmito územími, neboť některé plochy slouží jako rozmnožiště, zatímco jiné, zejména terestrické, jako zdroj potravy či zimování (vodoteče, terestrické habitaty).

V rámci entomologického průzkumu (Kočárek 2024) autor očekává **vliv na lokální populaci lesáka rumělkového**. Jelikož by se jednalo o plošné kácení dotčených remízků, viz studie, budou zničeny části populace obývající dotčené porosty. Vzhledem k výskytu v okolních porostech autor uvádí, že nedojde k vyhubení místní populace, může však dojít k jejímu oslabení. Autor očekává **vliv na lokální populaci páchníka hnědého**: “Vzhledem k návaznosti posuzované lokality na EVL Niva Olše – Věřňovice vyhlášené pro ochranu evropsky chráněného brouka páchníka hnědého, bude ochuzena nabídka perspektivně vhodných biotopů pro jeho budoucí výskyt v širší oblasti. Pro trvalé přežívání populace páchníka hnědého jsou nezbytné rozsáhlé rozvolněné porosty s věkově diferencovanou strukturou, která bude permanentně poskytovat vhodné senescentní stromy. Posuzovaný porost by se do vhodného stadia měl dostat v horizontu 50-100 let. Vykácením porostu tedy dojde k zásahu do širšího komplexu biotopu tohoto druhu, který bude ochuzen o výhledově vhodné biotopy potřebné k zajištění senescentních dřevin v budoucnosti. Vzhledem k tomu, že současná populace páchníka hnědého v EVL přežívá na hranici dlouhodobé udržitelnosti, může hrát negativní roli riziko spojené se zvýšenou intenzitou dopravy na hranici EVL. Jelikož mají páchníci nízkou doletovou vzdálenost několika set metrů a páchníci obecně špatně létají, rizikem je pro ně zvýšený provoz na přilehlých komunikacích, který může vést k usmrcování létajících brouků.”

Zpracoval

RNDr. Lukáš Choleva, Ph.D.

Katedra biologie a ekologie

Přírodovědecká fakulta

Ostravská univerzita

V Ostravě dne 29.12.2025

Použitá literatura:

Choleva, L. 2024. Batrachologický průzkum území dotčeného záměrem vybudovat průmyslovou zónu „Park Lutyně“ v Dolní Lutyni s důrazem na předmět ochrany EVL. Ostravská univerzita, Ostrava, 10 s, II Přílohy. Depon. Obec Dolní Lutyně. N epubl.

Kočárek, P. 2024. Entomologický průzkum lesních porostů dotčených záměrem vybudování průmyslové zóny v Dolní Lutyni. Ostravská univerzita, Ostrava, 7 s. Depon. Obec Dolní Lutyně. N epubl.

Labajová, V. 2024. Zpráva o doplňujícím ornitologickém průzkumu Dolní Lutyně 2024. Ostravská univerzita, Ostrava, 7 s. Depon. Obec Dolní Lutyně. N epubl.

Molitor, P., Morav, E., Hánová, M. 2024. Ornitologický průzkum zamýšleného území pro výstavbu gigafactory v Dolní Lutyni. Ostrava, 15 s. Depon. Obec Dolní Lutyně. N epubl.

Molitor, P., Morav, E., Hánová, M. 2025. Ornitologický průzkum zamýšleného území pro výstavbu gigafactory v Dolní Lutyni v roce 2025. Ostrava, 14 s. Depon. Obec Dolní Lutyně. N epubl.

Dále v rámci naší připomínky podtrhujeme, že byly provedeny paralelní terénní studie pro jednotlivé domény, které poskytly odlišné a daleko podrobnější výsledky, co se týká problematiky území:

Ornitologický průzkum prokazuje závažné podhodnocení dopadů na avifaunu ze strany posouzení uvedených v Návrhu.

Z ornitologického průzkumu (Molitor et al. 2024 a 2025) vyplývá **zásadní podhodnocení dopadů na ptáky** v dokumentaci SEA. Zatímco SEA hodnotí vliv na ptáky jako mírný, terénní průzkumy identifikovaly v zájmové zemědělské krajině **104 druhů ptáků**, z nichž **64 druhů (65 %) přímo hnízdí** v dotčeném území.

Ochranářská významnost území:

- **40 druhů (40 % z nich)** je ochranářsky významných,
- **28 druhů** je zvláště chráněných podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.,
- **33 druhů** figuruje v Červeném seznamu ptáků ČR.

Přímý dopad na zvláště chráněné druhy:

Studie Molitor et al. (2024 a 2025) dokumentují ovlivnění hnízdního biotopu **minimálně 13 zvláště chráněných druhů** ptáků, u řady z nich s přítomností více hnízdních párů. Realizace záměru bude mít za následek **úplný zánik hnízdního biotopu 13–18 zvláště chráněných druhů**.

Kriticky a silně ohrožené druhy:

Zástavba území zruší potravní stanoviště těchto druhů z Červeného seznamu:

- **Kriticky ohrožené:**
  - čejka chocholátá (až 30 hnízdních párů, a to přesto, že v současnosti v ČR došlo k 75 % úbytku její populace),
  - kulík říční,
  - strnad luční.
- **Silně ohrožené:**
  - konipas luční
- **Ohrožené:**

- čáp bílý,
- moták pochop.
- Další:
  - jeřáb popelavý,
  - sova pálená.

Druhy lesních fragmentů:

Přestože jde o intenzivně zemědělsky obhospodařovanou krajinu, fragmenty rozptýlené zeleně a menších lesních komplexů hostí další ochránářsky významné druhy: holub doupňák, strakapoud prostřední, strakapoud malý, žluna šedá, žluva hajní, lejsek šedý a lejsek bělokrký.

Vazba na ptačí oblast NATURA 2000:

V roce 2024 byly v území dokumentovány hnízdní projevy **slavíka modráčka střeoevropského**, což je **cílový druh** přilehlé Ptačí oblasti Heřmanský stav – Odra – Poolší. Druh zde buď přímo hnízdí, nebo území využívá jako migrační cestu. **Tento druh nebyl v rámci Naturového zhodnocení vůbec vzat v potaz.**

Nereálnost kompenzací:

Vzhledem k množství zvláště chráněných druhů a rozloze předpokládané výstavby (280 ha SPP + navazující infrastruktura) je návrh kompenzačních řešení v místě záměru **problematický a pro mnohé druhy nereálný** (např. ztráta potravního stanoviště jeřába popelavého a moták pochopa je naprosto nekompensovatelná). Zástavbou se zvýší fragmentace území, což povede ke zvýšení predančního tlaku (kočka domácí, rušení pobíhajícími psy apod.), který v zhotovitelem nebyl nijak zohledněn.

Dokumentace SEA tyto skutečnosti **vůbec nezohledňuje** a její závěr o „mírném vlivu“ je **v příkrém rozporu** s výsledky odborných terénních průzkumů. Přičemž tento **flagrantní** rozdíl ve výsledcích **silně podřívá důvěru veřejnosti** v upřímnost snah dosáhnout objektivních zjištění v území, resp. v důvěryhodnost celého procesu přípravy podkladů pro územní řízení.

Batrachologický průzkum – kritické ohrožení kuňky žlutobřiché a dalších obojživelníků

Batrachologický průzkum (RNDr. Lukáš Choleva, Ph.D., Katedra biologie a ekologie PřF OU) potvrdil výskyt **9 druhů obojživelníků**, přičemž u **7-8 z nich byla prokázána úspěšná reprodukce** přímo v zájmovém území.

Ochranářský status zjištěných druhů:

- **8 druhů** patří mezi zákonem zvláště chráněné druhy (kategorie O, SO, KO dle vyhlášky č. 395/1992 Sb.),
- **1 druh** (skokan hnědý) je ohrožený (VU) v Červeném seznamu,
- Druhy se vyskytují ve stupních ohrožení od téměř ohrožený (NT) až po **kriticky ohrožený (CR)**.

Kuňka žlutobřichá – kriticky ohrožený druh a předmět ochrany NATURA 2000:

V **nejpřísnější kategorii ohrožení (CR – kriticky ohrožený)** se nachází kuňka žlutobřichá (*Bombina variegata*), která je současně **předmětem ochrany** přilehlé Evropsky významné lokality Niva Olše – Věřňovice v rámci soustavy NATURA 2000.

Vzhledem k tomu, že dotčený druh je předmětem ochrany EVL, je Česká republika **závazně povinna** zajistit zachování jeho příznivého stavu ochrany podle čl. 6 směrnice 92/43/EHS. Jakýkoli záměr, který může vést ke zhoršení biotopových podmínek nebo funkční integrity lokality, je v **rozporu s právním rámcem** soustavy NATURA 2000.

Podhodnocení významu mikrohabitatů:

Předložená dokumentace SEA a Ochrana NATURA 2000 **podceňuje význam antropogenních mikrohabitatů** (vyjeté koleje, polní louže), které jsou **klíčové pro rozmnožování** kuňky žlutobřiché.

Zatímco SEA mluví o mírném vlivu (-1), studie RNDr. Cholevy (30.12.2025) varuje, že **systematické zavážení stavebním materiálem a následná urbanizace** povede k **izolaci a pravděpodobnému vymizení druhu** z navazující EVL Niva Olše – Věřňovice. Tedy zásahu nejvyššímu možnému, nevratnému a likvidačnímu.

RNDr. Lukáš Choleva, Ph.D. dospívá ve své studii ze dne 30.12.2025 k závěru, že **nelze vyloučit**, že realizací SPP Dolní Lutyně a navazujících koridorů dopravní a technické infrastruktury dojde k **závažnému až nevratnému poškození místní populace** kuňky žlutobřiché s **přímým dopadem na její dlouhodobé přežívání** v EVL Niva Olše – Věřňovice.

Tento závěr je v **přímém rozporu** s konstatováním posouzení NATURA 2000, že záměr nemůže mít významný negativní vliv na celistvost lokality. Pokud nelze vyloučit nevratné poškození populace předmětu ochrany EVL, jedná se o **významný negativní vliv** ve smyslu § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny, nikoli o vliv „mírně negativní“. Blíže viz výše.

Entomologický průzkum – likvidace lokálních refugií a ohrožení předmětu ochrany EVL

Entomologický průzkum (doc. RNDr. Petr Kočárek, Ph.D., Katedra biologie a ekologie PřF OU) označil **lesní enklávy určené k vykácení za lokální refugia** v zemědělské krajině s výskytem **41 druhů hmyzu**, včetně lesáka rumělkového a zlatohlávka tmavého.

Význam starých stromů pro ochranu hmyzu rovněž nebyl ze strany Naturového posouzení uvažován:

Staré stromy, včetně suchých a schnoucích, jsou **významným útočištěm pro vzácné a chráněné druhy hmyzu**. Hmyz vázaný na staré stromy patří **mezi nejohroženější v Evropě** a mezi hmyzem početně dominuje v červených seznamech prakticky všech evropských států.

Vazba na předmět ochrany EVL – páchník hnědý:

Plánovaná stavba se nachází v bezprostředním okolí EVL Niva Olše – Věřňovice, ve které je hlavním předmětem ochrany **páchník hnědý** (*Osmoderma barnabita*), náležející mezi **prioritní druhy** soustavy NATURA 2000 podle přílohy II směrnice 92/43/EHS.

Předložená dokumentace **nebere v úvahu**, že i když se dnes tyto druhy vyskytují v okolí, **plošné kácení izolovaných lesíků** v místě záměru **zničí budoucí perspektivu biotopů** pro prioritní druhy (páchníka hnědého), kteří se do nich mají v horizontu **50-100 let rozšířit**. Vzhledem k pomalému osídlování nových biotopů a nízké mobilitě druhu je ztráta těchto výhledových stanovišť **nevratná**.

Další Naturové, a zvláště chráněné druhy:

V navazující EVL Niva Olše – Věřňovice se kromě páchníka hnědého vyskytují také další Naturové druhy s vazbou na dřeviny:

- **Lesák rumělkový** (*Cucujus cinnabarinus*) – druh z příloh II a IV směrnice 92/43/EHS, kategorie „silně ohrožený“ v národním červeném seznamu
- **Tesařík pižmový** (*Aromia moschata*) – kategorie „téměř ohrožený“ v červeném seznamu

Jelikož se jedná o **plošné kácení**, budou **zničeny části populace** obývající dotčené porosty.

Zásah do širšího komplexu biotopu páchníka hnědého:

Vzhledem k návaznosti posuzované lokality na EVL Niva Olše – Věřňovice vyhlášené pro ochranu páchníka hnědého dojde vykácením porostu k **zásahu do širšího komplexu biotopu** tohoto druhu, který bude **ochuzen o výhledově vhodné biotopy** potřebné k zajištění senescentních dřevin v budoucnosti.

Kritický stav populace a riziko kolizí:

Vzhledem k tomu, že **současná populace páchníka hnědého v EVL přežívá na hranici dlouhodobé udržitelnosti**, může hrát negativní roli riziko spojené se **zvýšenou intenzitou dopravy** na hranici EVL. Jelikož mají páchníci **nízkou doletovou vzdálenost** několika set metrů a páchníci obecně špatně létají, rizikem je pro ně **zvýšený provoz na přilehlých komunikacích**, který může vést k **usmrcování létajících brouků**.

Rozpor s ochranou prioritního druhu:

Ztráta výhledových biotopů, redukce současných refugií a zvýšení mortality v důsledku dopravní zátěže představují **kumulativní negativní vliv** na páchníka hnědého, který je **prioritním druhem** dle přílohy II směrnice 92/43/EHS. Podle § 45i odst. 9 zákona o ochraně přírody a krajiny lze koncepci s negativním vlivem na lokalitu s prioritními druhy schválit **jen z taxativně vyjmenovaných důvodů** týkajících se veřejného zdraví, veřejné bezpečnosti nebo příznivých důsledků nesporného významu pro životní prostředí. Jiné naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu mohou být důvodem ke schválení **jen při zajištění souhlasného stanoviska Komise EU**.

Předložená dokumentace SEA a Ochrana NATURA 2000 tyto skutečnosti **nehodnotí** a nezabývá se otázkou, zda jsou splněny zákonné podmínky pro schválení záměru s negativním vlivem na prioritní druh.

Ichtyologický průzkum – nevratná likvidace biotopu piskoře pruhovaného

Ichtyologický průzkum území (Kočvara 2024) identifikoval **mimořádně cenný nález – piskoř pruhovaný** (*Misgurnus fossilis*), druh s následujícím ochrannářským statutem:

- **Zvláště chráněný druh** (kategorie **O** – ohrožený dle vyhlášky č. 395/1992 Sb.)
- **Ohrožený druh** (**EN** – *endangered* v Červeném seznamu)
- **Druh přílohy II směrnice 92/43/EHS** o ochraně přírodních stanovišť

Druh byl **opakovaně zaznamenán** v toku Lutyňky v úseku jihozápadně od plánovaného podnikatelského parku a zároveň byl potvrzen jeho **hojný výskyt v jižním melioračním kanálu** až do vzdálenosti cca 600 m nad soutokem s Lutyňkou, kde byla populace **odhadnuta minimálně na desítky jedinců**.

Přímý zásah do biotopu vyvolá nevratnou ztrátu:

Likvidaci melioračních kanálů **nelze považovat** za dočasně negativní zásah, nýbrž se jedná o **zásah nevratný**, vedoucí k **trvalé ztrátě biotopu**. Současně je nutno **odmítnout tvrzení**, že by se jednalo o lokality mimo plochu zásahu.

Lokality výskytu piskoře pruhovaného se **přímo překrývají s plánovanou trasou zóny DS104** – silnice I/67, což by v případě realizace projektu znamenalo **přímou likvidaci biotopu i celé místní populace** druhu.

Nelze odhlédnout od skutečnosti, že piskoř pruhovaný je **mizejícím druhem evropských i českých vod** (Šmejkal et al. 2025; Bezányiová & Choleva 2025; Choleva L., nepubl.). Ztráta celé místní populace je v kontextu dramatického celoevropského úbytku druhu **nepříjemná** a je v rozporu se závazky České republiky zajistit příznivý stav ochrany druhů uvedených v příloze II směrnice 92/43/EHS.

Dokumentace SEA tento **mimořádně cenný nález** adekvátně nezohledňuje a nezabývá se otázkou, jakými konkrétními opatřeními má být zabráněno přímé likvidaci biotopu a celé místní populace zvláště chráněného druhu z přílohy II směrnice o stanovištích. Absence konkrétních závazných opatření již na úrovni ZÚR je v rozporu s judikaturou NSS⁹, která vyžaduje, aby koncepce byla postavena na vědecky podložených datech a aby konkrétní rizika byla řešena tam, kde přicházejí v úvahu.

Provedené průzkumy všech sledovaných skupin organismů dokládají **výjimečnou hodnotu území** a predikují:

- **Úplný zánik hnízdního biotopu 13-18 zvláště chráněných druhů ptáků** včetně kriticky ohrožené čejky chocholaté (30 hnízdních párů) a vazbu na cílový druh PO (slavík modráček střeoevropský)
- **Závažné až nevratné poškození místní populace kuňky žlutobřiché** s přímým dopadem na její dlouhodobé přežívání v EVL Niva Olše – Věřňovice (předmět ochrany NATURA 2000, kriticky ohrožený druh)
- **Zničení výhledových biotopů páchníka hnědého** (prioritní druh přílohy II směrnice 92/43/EHS) a **likvidaci lokálních refugií 41 druhů hmyzu** včetně lesáka rumělkového (příloha II a IV směrnice)
- **Přímou likvidaci celé místní populace piskoře pruhovaného** (příloha II směrnice, mizející druh evropských vod)

Posouzení NATURA 2000 se s těmito zjištěními **vůbec nepočítá**. Z terénních průzkumů i ze studií RNDr. Lukáše Cholevy, Ph.D. a doc. RNDr. Petra Kočárka, Ph.D. vyplývá pravděpodobnost **významných negativních vlivů** na četné druhy živočichů a jejich populace, přičemž **tři ze čtyř postižených skupin zahrnují předměty ochrany nebo druhy přímo vázané na lokality NATURA 2000** (kuňka žlutobřichá, páchník hnědý, piskoř pruhovaný).

Tento závěr je v **příkrém rozporu** se závěry dokumentace SEA o „mírných negativních vlivech“ a s konstatováním posouzení NATURA 2000, že záměr „nemůže mít významný negativní vliv na celistvost lokalit“.

---

⁹ Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2010, čj. 8 Ao 2/2010-644.

V závazných podmínkách SEA ani ve výroku ZÚR nebyly adekvátně promítnuty požadavky na konkrétní kompenzační opatření. Obecná minimalizační opatření v SEA jsou s ohledem na rozsah destrukce biotopů **neúčinná**.

Dokumentace SEA a ochrana NATURA 2000 **nedostatečně hodnotí kumulaci vlivů** záměru (VS106) se záměry jako VRT, přeložka silnice I/67 a dálnice D1. Podrobné zoologické studie varují před vznikem fatálních migračních bariér a izolací populací (např. kuňky žlutobřiché v EVL), což SEA opomíjí nebo bagatelizuje.

Pokud SEA navrhuje jako opatření pouze obecné „ozelenění“ nebo „koordinaci s ÚSES“, ale zoologické průzkumy jasně definují, že pro zachování biodiverzity je nutný vznik regionálního biocentra o rozloze desítek hektarů s konkrétní mozaikou stanovišť, pak jsou opatření v SEA nedostatečná a nesplňují standard přezkoumatelnosti, který je ustálenou judikaturou NSS požadován.

Dokumentace SEA v rámci změny č. 10 ZÚR MSK nemůže rezignovat na zohlednění aktuálních terénních dat (terénní průzkumy 2024/2025) a na konkrétní vyhodnocení kumulativních a synergických vlivů se souvisejícími dopravními záměry, čímž dochází k nepřijatelnému podhodnocení dopadů na životní prostředí.

Vyhodnocení vlivů na lokality soustavy NATURA 2000 je nepřezkoumatelné, založeno na nedostatečně kvalitních biologických průzkumech a na podkladových studiích s metodickými a interpretačními nedostatky. Z těchto důvodů je vyhodnocení vlivů na lokality soustavy NATURA 2000 **nezákonné**.

Nedostatečná ochrana lokalit NATURA 2000 může vést k porušení závazků České republiky vyplývajících ze směrnice 92/43/EHS a 2009/147/ES, ke zhoršení stavu předmětů ochrany EVL a PO a k degradaci či zániku chráněných přírodních stanovišť či ohrožení populací chráněných druhů.

V SEA ani ve výroku Návrhu Změny ZÚR nebyly adekvátně promítnuty požadavky na konkrétní kompenzační opatření, obecná minimalizační opatření v SEA jsou s ohledem na rozsah destrukce biotopů neúčinná.

Závěrem chceme ještě uvést, že považujeme za krajně podezřelé, že Naturové posouzení dle příložených podkladů zpracovala osoba¹⁰, která nefiguruje v seznamu autorizovaných osob¹¹, jež je veden ze strany MŽP aktuálně k datu 14.03.2025. Tuto námitku v rámci připomínek činíme rovněž v kontextu dalších podkladů Návrhu, kde je zpracovateli např. činěn odkaz na „expertní posouzení“ přeložky biokoridoru zpracované Ing. Petrem Šířinou, bez jakékoliv specifikace této osoby, a to v přímém rozporu s kvalifikační požadavky vyhlášky MŽP č. 395/1992 Sb.

Přílohou Připomínky č. 1:

- **Zhodnocení výsledků** stínových studií vybraných skupin ptáků, obojživelníků a hmyzu v zemědělské krajině zamýšlené pro výstavbu průmyslového parku v Dolní Lutyni, a v přilehlém okolí ze dne 29.12.2025 (RNDr. Lukáš Choleva, Ph.D.) – **v textu výše**, v části B, zaobírající se vadnými podklady Naturového zhodnocení.
- **Rizika metodických rozporů** a interpretace biologických dat v podkladech ZÚR č. 10 pro ochranu klíčových druhů (Dolní Lutyně) ze dne 30.12.2025 (RNDr. Lukáš Choleva, Ph.D.) – **v textu výše**, v části D, zaobírající se nezohledněním rozporů v Návrhu Změny ZÚR.
- **Ornitologický průzkum** zamýšleného území pro výstavbu gigafactory v Dolní Lutyni (Patrik Molitor, Emil Morav, Marie Hánová, **2024**)
- **Ornitologický průzkum** zamýšleného území pro výstavbu gigafactory v Dolní Lutyni (Patrik Molitor, Emil Morav, Marie Hánová, **2025**)
- **Doplňující ornitologický průzkum** Dolní Lutyně (Labajová, **2024**)
- **Batrachologický průzkum** území dotčeného záměrem vybudovat průmyslovou zónu „Park Lutyně“ v Dolní Lutyni s důrazem na předmět ochrany EVL (RNDr. Lukáš Choleva, Ph.D.),
- **Entomologický průzkum** lesních porostů dotčených záměrem vybudování průmyslové zóny v Dolní Lutyni (doc. RNDr. Petr Kočárek, Ph.D.).

---

¹⁰ Mgr. Zdeněk Frélich, který je dle odůvodnění návrhu autorizovanou osobou pro hodnocení vlivů na soustavu Natura 2000 ve smyslu § 45i zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění, osvědčení č.j. MZP/2024/630/2390.

¹¹ Seznam autorizovaných osob dle MŽP, dostupný online zde: https://mzp.gov.cz/system/files/2025-03/OAZK-Seznam_autorizovanych_osob-20250314.pdf.

Ornitologický průzkum zamýšleného území pro výstavbu gigafactory v Dolní Lutyni

**Slezská ornitologická společnost,
pobočka České společnosti ornitologické v Ostravě**

Autoři:

RNDr. Mgr. Patrik Molitor

(předseda Slezské ornitologické společnosti)

Mgr. Emil Morav

(jednatel Slezské ornitologické společnosti)

Mgr. Marie Hánová

(člen výboru Slezské ornitologické společnosti)

Ostrava 2024

Identifikační údaje

Zadavatel: **Ostravská univerzita**

Dvořákova 7

701 03 Ostrava 1

IČ: 61988987

Zpracovatel: **Slezská ornitologická společnost, pobočka České společnosti ornitologické
v Ostravě**

Lechowiczova 4

702 00 Ostrava

IČ: 44941358

Cíl práce

Na základě objednávky Ostravské univerzity bylo cílem práce zjistit složení avifauny zamýšleného území pro výstavbu gigafactory v Dolní Lutyni a populaci ochránářsky významných druhů ptáků a druhů přílohy I směrnice Rady č. 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků v hnízdním období roku 2024.

Materiál a metodika

V rámci stanoveného cíle jsme realizovali terénní průzkum zaměřený na celoplošný monitoring zamýšleného území pro výstavbu gigafactory v Dolní Lutyni (dále jen záměru) v hnízdním období roku 2024. Doplnkově jsme provedli také akustický monitoring pomocí hlasových záznamníků.

V období od 7. 4. do 5. 7. 2024 jsme provedli celkem 10 celoplošných kontrol záměru v termínech 7. 4., 13. 4., 23. 4., 6. 5., 18. 5., 27. 5., 7. 6., 13. 6. (noční kontrola), 25. 6. a 5. 7. 2024. Území jsme procházeli po linii (mapa 1) pomalou chůzí a zapisovali si výskyt všech taxonů ptáků, jejich početnost (zpívající samce jsme počítali zvlášť), hnízdní projevy (např. hnízdní výskyt ve vhodném prostředí, varování, nález nevzletných mláďat apod.). Výskyt ochránářsky významných druhů jsme si značili do mapy. Hlasové záznamníky jsme umístili celkem na šest bodů v nocích z 10. na 11. 4. a z 11. na 12. 4. (mapa 1) a vyhodnotili v programu Audacity v době od 19.00 do 7.00 hod.

Zjištěné druhy ptáků jsme seřadili podle systému IOC World Bird List (ANONYMUS 2024). Jako ptáky zemědělské krajiny jsme označili druhy uvedené v práci ZÁMEČNÍKA (2013). U všech druhů rovněž uvádíme nejnižší ($n_{\min.}$) a nejvyšší zaznamenanou početnost ($n_{\max.}$). U každého hnízdicího druhu zmiňujeme nejvyšší zaznamenanou kategorii hnízdního výskytu (A1–C16 v kategorii hnízdění možného až prokázaného) podle ŠŤASTNÉHO et al. (2021), údaj o nezjištěné vazbě na záměr (např. přelet ve větší výšce) či výskyt (např. potravní stanoviště). U ochránářsky významných druhů ptáků, tzn. u druhů uvedených v aktuálním červeném seznamu ŠŤASTNÉHO et al. (2017) a u druhů zvláště chráněných podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, jsme uvedli počet zjištěných párů, dominanci a konstanci. Pokud jsme u druhu zjistili opakovaný teritoriální projev (hlas nepěvců, zpěv pěvců), uvedli jsme počet na 1 pár, pokud jsme zjistili teritoriální projev zjištěný jen při jedné kontrole, uvedli jsme počet na 0,5 páru (hodnota byla zaokrouhlena na celé číslo). Dominance je vyjádřena jako $D = (n / s) * 100$, kde n je počet hnízdicích párů určitého druhu a s celkový počet párů všech ochránářsky významných druhů. Eudominantní druh odpovídá více než 10 % dominanci, dominantní druh 5–10 %, subdominantní druh 2–5 %, recedentní druh 1–2 % a subrecedentní druh méně než 1 %. Konstace (stálost) druhového složení je vyjádřena jako $K = (n_i / s) * 100$, kde n_i je počet celoplošných kontrol, během kterých byl druh zjištěn a s celkový počet celoplošných kontrol ($s = 10$). Vzácný druh odpovídá třídě konstace v rozpětí 0–20 %, druh řídké se vyskytující rozpětí 20–40 %, druh často se vyskytující rozpětí 40–60 %, druh převážně se vyskytující rozpětí 60–80 % a druh téměř vždy přítomný rozpětí 80–100 %. U hnízdicích ochránářsky významných druhů, které zároveň patří mezi typické zástupce ptáků zemědělské krajiny (ZÁMEČNÍK 2013), byla vypočtena hustota hnízdicích párů na 10 ha zemědělské plochy (p. / 10 ha). Po odečtu dvou menších lesních komplexů (cca 12 ha) jsme počítali s rozlohou 490 ha.

Výsledky

V období od 1. dekády dubna do 1. dekády července 2024 jsme v místě záměru zjistili výskyt 99 druhů ptáků (včetně přeletujících), z čehož 64 druhů (65 %) na území hnízdilo. Mezi ptáky zemědělské krajiny patřilo 28 druhů (28 %) z celkového počtu, z čehož na území záměru hnízdilo 23. Mezi druhy uvedené v příloze I směrnice o ptácích patří 14 druhů, přičemž šest druhů na území hnízdilo (tab. 1). Z celkového počtu jsme 40 druhů (40 %) zařadili mezi ochranářsky významné – 28 druhů je zvláště chráněných a 33 druhů figuruje v červeném seznamu ptáků (tab. 1). Z ochranářsky významných druhů hnízdilo v místě záměru 18 v počtu 97 párů:

Holub doupňák (*Columba oenas*) pravděpodobně (B4) hnízdil v počtu 1 páru. Pozorován byl celkem 4× (7. 4., 13. 4., 18. 5. a 25. 6.) v počtu 1–7 ex. Hnízdění bylo zaznamenáno v menším lesním komplexu (mapa 2).

Čejka chocholátá (*Vanellus vanellus*) prokázaně (C15) hnízdila v počtu až 30 párů. Kromě noční kontroly (13. 6.) byla zjišťována při všech kontrolách v počtu 2–60 ex. Druh hnízdil na orné půdě (mapa 2).

Kulík říční (*Charadrius dubius*) pravděpodobně (B4) hnízdil v počtu 5 párů. Pozorován byl při všech dubnových a květnových kontrolách v počtu 1–4 ex. na orné půdě v blízkosti větších polních louží (mapa 2).

Vodouš kropenatý (*Tringa ochropus*) možná hnízdil (A1) v počtu 1 páru. Při celoplošném monitoringu byl zjištěn dvakrát (7. 4. a 7. 6.) v počtu 3 a 9 ex. Zaznamenán byl také při instalaci hlasového záznamníku (10. 4.) v počtu 2 ex. Hnízdění druhu nelze vyloučit v blízkosti podmáčeného území, v jehož blízkosti se nacházely remízy a menší lesní komplex (mapa 2).

Vodouš rudonohý (*Tringa totanus*) možná hnízdil (A1) v počtu 1 páru. Při celoplošném monitoringu byl pozorován dvakrát (13. a 23. 4.) 1 ex. Zaznamenán byl také na náhrávce (z 10. na 11. 4. i z 11. na 12. 4.) na bodě 3. Hnízdění nelze vyloučit v podmáčeném území, které bylo zarostlé hospodářskou travinou (mapa 2).

Strakapoud prostřední (*Dendrocoptes medius*) možná hnízdil (A1) v počtu 1 páru. Hlas 1 ex. byl zaznamenán 7. 6. na okraji lesního komplexu (mapa 2).

Strakapoud malý (*Dryobates minor*) možná hnízdil (A1) v počtu 1 páru. Hlas 1 ex. byl zaznamenán 7. 4. ve stromořadí (mapa 2).

Žluna šedá (*Picus canus*) možná hnízdila (A1) v počtu 1 páru. Hlas 1 ex. byl zaznamenán na náhrávce (z 10. na 11. 4.) na bodě 2 v menším lesním komplexu (mapa 2).

Ťuhýk obecný (*Lanius collurio*) prokázaně hnízdil (C12) v počtu až 16 párů. Kromě noční kontroly (13. 6.) byl zjištěn při všech kontrolách od 6. 5. do 5. 7. v počtu 5–18 ex. Druh zpravidla hnízdil v křovinách a stromořadích podél polních cest (mapa 3).

Žluva hajní (*Oriolus oriolus*) pravděpodobně hnízdila (B4) v počtu 3 párů. Pozorována byla celkem 5× (6. 5.–7. 6. a 5. 7.) v počtu 1–5 ex. v menších lesních komplexech a ve stromořadí (mapa 3).

Pěnice vlašská (*Curruca nisoria*) pravděpodobně hnízdila (B9) v počtu 2 párů. Pozorována byla celkem 3× (18. 5.–7. 6.) v počtu 1–2 ex. v křovinatých porostech (mapa 3).

Lejsek šedý (*Muscicapa striata*) pravděpodobně hnízdil (B4) v počtu 1 páru. Zjištěn byl celkem 2× (7. a 25. 6.) v počtu 1 ex. ve stromořadí (mapa 3).

Slavík modráček středoevropský (*Luscinia svecica cyanecula*) možná hnízdil (A2) v počtu 1 páru. Zpěv 1 ex. byl zaznamenán na nahrávce (z 10. na 11. 4. i z 11. 4. na 12. 4.) na bodě 1 v blízkosti vodoteče (mapa 3).

Slavík obecný (*Luscinia megarhynchos*) prokázaně hnízdil (C15) v počtu až 17 párů. Kromě jedné kontroly (25. 6.) byl pozorován při všech kontrolách v počtu 5–18 ex. ve stromořadích, rozptýlené zeleni a na okraji lesních porostů (mapa 3).

Lejsek bělokrký (*Ficedula albicollis*) pravděpodobně hnízdil (B4) v počtu až 5 párů. Pozorován byl celkem 4× (6. 5. – 7. 6.) v počtu 1–6 ex. v menších lesních komplexech (mapa 3).

Bramborníček hnědý (*Saxicola rubetra*) pravděpodobně hnízdil (B4) v počtu 1 páru. Zjištěn byl celkem 2× (6. a 18. 5.) v počtu 1–2 ex. v rozptýlené zeleni podél komunikací (mapa 3).

Bramborníček černohlavý (*Saxicola rubicola*) prokázaně hnízdil (C15) v počtu až 9 párů. Zjištěn byl celkem 7× (7. a 13. 4., 6. 5. – 7. 6. a 5. 7.) v počtu 4–15 ex. v rozptýlené zeleni v blízkosti vodotečí (mapa 3).

Konipas luční (*Motacilla flava*) možná hnízdil (A1) v počtu 1 páru. Zjištěn byl celkem 6× (7. 4., 6. a 18. 5., 7. 6. a 5. 7.) v počtu 1–4 ex. v polních kulturách (mapa 3).

V hnízdním společenstvu ochrannářsky významných druhů patřili k eudominantním či dominantním druhům čejka chocholatá s hnízdní hustotou 0,61 p. / 10 ha, kulík říční, ťuhýk obecný (d = 0,33 p. / 10 ha), slavík obecný (d = 0,35 p. / 10 ha), lejsek bělokrký a bramborníček černohlavý (d = 0,18 p. / 10 ha). Dominance dalších druhů dosahovala nižších hodnot včetně pěnice vlašské (d = 0,04 p. / 10 ha), bramborníčka hnědého a konipasa lučního (oba druhy d = 0,02 p. / 10 ha). Čejka chocholatá, slavík obecný a bramborníček černohlavý rovněž patřili v místě záměru mezi téměř vždy přítomné druhy. Naproti tomu 53 % hnízdicích ochrannářsky významných druhů (n = 9) v místě záměru patřilo mezi druhy vzácné až řídké se vyskytující.

Sova pálená (*Tyto alba*) pravděpodobně hnízdila na průmyslovém (historicky zemědělském) objektu v těsné blízkosti zájmového území (mapa 1 – bod 5). Výskyt jsme potvrdili pořízením hlasového záznamu druhu z 10. na 11. 4. 2024. Z dalších 21 ochrannářsky významných druhů jsme jich sedm zjistili při polovině a více kontrol. Jedná se o volavku popelavou (*Ardea cinerea*), vlaštovku obecnou (*Hirundo rustica*), motáka pochopa (*Circus aeruginosus*), racka chechtavého (*Chroicocephalus ridibundus*), krkavce velkého (*Corvus corax*), rorýsa obecného (*Apus apus*) a čápa bílého (*Ciconia ciconia*). Všechny uvedené druhy využívaly místo záměru jako svou potravní základnu. Území k získávání potravy rovněž využívali i jeřáb popelavý (*Grus grus*), volavka bílá (*Ardea alba*), jiříčka obecná (*Delichon urbicum*) a bekasina otavní (*Gallinago gallinago*). Čtyři výše uvedené druhy však byly zjištěny pouze při 2–3 kontrolách území.

Diskuse

Ptáci zemědělské krajiny patří mezi nejrychleji ubývající druhy nejen v ČR, ale i v Evropě. Na území určeném pro výstavbu gigafactory v Dolní Lutyni patřila mezi ptáky zemědělské krajiny (ZÁMEČNÍK 2013) přibližně čtvrtina z celkového počtu zjištěných druhů, přičemž téměř všechny druhy vázané na tento typ prostředí na území hnízdily.

Nejpočetněji ochranařsky významným druhem byla čejka chocholátá, u které za posledních 30 let došlo v ČR 75 % úbytku populace (ŠŤASTNÝ et al. 2021). Na 490 ha hnízdilo 30 párů s hnízdní hustotou 0,61 páru / 10 ha. O hnízdní hustotě v ČR není mnoho informací. Hojnější výskyt druhu je v nížinách, kde ve vhodném prostředí může vytvářet početné kolonie, jako např. na oraništi na Písecku bylo v roce 1988 nalezeno na 7 ha 26 hnízd (HUDEC et ŠŤASTNÝ 2015). S intenzifikací zemědělství jsou však podobně početná hnízdiště stále vzácnější. Při jarním vláčení oranišť může dojít až ke 100 % zničení snůšek (ŠŤASTNÝ et al. 2021). Tento negativní vliv byl v roce 2024 zjištěn i na zájmovém území. Úspěšně hnízdících párů bylo proto jen minimum na rozdíl od jiných let, kdy na území probíhala přímá ochrana hnízd (HÁNOVÁ in litt.).

Mezi početně hnízdící ochranařsky významné druhy na zájmovém území patřili také slavík obecný s hnízdní hustotou 0,35 páru / 10 ha a ťuhýk obecný s hnízdní hustotou 0,33 páru / 10 ha. Hnízdní hustoty obou druhů však nevybočují z průměrného rozpětí hodnot stanovených pro ČR, přestože údajů u slavíka obecného opět není mnoho. Hnízdní hustota slavíka obecného byla v 18 ze 42 vojenských výcvikových prostorů stanovena na 0,5 páru / 10 ha, v jihozápadních Čechách pak až 3 páry / 10 ha. Hnízdní hustota ťuhýka obecného je v otevřených biotopech s křovinami velmi různorodá. Nachází se v rozpětí 0,1 až do 12 párů / 10 ha (ŠŤASTNÝ et al. 2021).

Hnízdní hustota dalších ochranařsky významných druhů ptáků zemědělské krajiny byla spíše nižší. U bramborníčka černohlavého s hodnotou 0,18 páru / 10 ha v zájmovém území se hnízdní hustota ve vhodných biotopech v ČR pohybuje kolem 1 páru / 10 ha. Nutno však podotknout, že mezi vhodné biotopy, které bramborníček černohlavý k hnízdění vyhledává, patří otevřená krajina s extenzivně využívanými travnatými porosty, kamenité stráně, vinice a ruderalizované plochy (ŠŤASTNÝ et al. 2021). Zájmová plocha má charakter intenzivně obhospodařované krajiny. V zemědělské krajině obsazuje především místa se zavlažovacími kanály (ŠŤASTNÝ et al. 2021), což bylo potvrzeno i v zájmovém území. Jeho výskyt byl soustředěn kolem melioračních struh. Hnízdní hustoty pěníce vlašské, bramborníčka hnědého a konipasa lučního byly vzhledem k nízkému počtu hnízdících párů zanedbatelné. Za regionálně významné lze však považovat samotné zjištění pěníce vlašské, jelikož během mapování v letech 2014–2017 na území kvadrátu, ve kterém se má potenciální průmyslová zóna nacházet, zjištěna vůbec nebyla. Výskyt však také může souviset s pozvolným narůstáním počtu párů v ČR. Bramborníček hnědý nepatří mezi druhy vyhledávající k hnízdění zemědělskou krajinu nížin, ale spíše bezlesá stanoviště v pahorkatinách a vrchovištích (ŠŤASTNÝ et al. 2021).

Nelze opomenout hnízdní výskyt další druhů tzv. bahňáků, kteří se však přímo neřadí mezi typické zástupce obývajících zemědělskou krajinu (ZÁMEČNÍK 2013). U kulíka říčního byl i v zájmovém území potvrzen trend v obsazování hnízdních lokalit v intenzivně obhospodařovaných polích. Vodouš rudonohý k hnízdění preferuje spíše podmáčené louky v blízkosti vod s krátkou vegetací (ŠŤASTNÝ et al. 2021). Vzhledem k opakovanému výskytu v zamokřené části území, které bylo oseto kulturní

travinou, nelze hnízdění vyloučit. Podobně lze pohlížet i na výskyt vodouše kropenatého, který byl opakovaně v hnízdní době pozorován na mokřině v blízkosti lesního okraje.

Přestože zájmové území tvoří výhradně intenzivně zemědělsky obhospodařovaná krajina, nachází se v ní fragmenty rozptýlené zeleně a menších lesních komplexů, ve kterých hnízdí další ochránářsky významné druhy ptáků. Mezi ně patří holub doupňák, strakapoud prostřední, s. malý, žluna šedá, žluva hajní, lejsek šedý a l. bělokrký.

Trend v obsazování terestrických rákosin v polích (ŠŤASTNÝ et al. 2021) může souviset s hnízdním výskytem slavíka modráčka středoevropského v zájmové oblasti, která přímo sousedí s ptačí oblastí Heřmanský stav – Odra – Poolší, ve které je druh předmětem ochrany (HORA et al. 2018). Zpěv jednoho samce byl zaznamenán v době po jeho přiletu ze zimoviště. Na rozdíl od slavíka modráčka středoevropského, který v ČR patří mezi nejrychleji přibývající druhy, patří sova pálená mezi nejrychleji ubývající druhy (ŠŤASTNÝ et al. 2021). Sova pálená byla podobně jako slavík modráček středoevropský zjištěna akustickým monitoringem při hranici zájmového území v bývalém zemědělském objektu, který bezprostředně navazuje na potencionální průmyslovou zónu. Vzhledem k tomu, že sova pálená za potravou během noci může nalétat i desítky km (JAŠKA 2023), je nutno na zájmové území pohlížet jako na potravní stanoviště tohoto mizejícího druhu.

Vzhledem k rozloze a charakteru prostředí je zájmové území pochopitelně potravním stanovištěm dalších ochránářsky významných druhů vázaných na zemědělskou krajinu. Mezi ně patří vlaštovka obecná, ale zejména čáp bílý, který v okruhu 1 km od místa záměru hnízdí v počtu tří párů (ANONYMUS 2024b). Na zájmovém území byl opakovaně pozorován hnízdící jedinci druhu při lovu potravy. Za potravou na území záměru zalétal také pár jeřába popelavého, jehož hnízdění v okruhu 1 km od místa záměru nelze vyloučit, stejně jako u motáka pochopa a dalších opakovaně pozorovaných druhů.

Vliv záměru

Realizace výstavby gigafactory v Dolní Lutyni na ploše cca 500 ha bude mít za následek zánik či ovlivnění hnízdního biotopu **13 zvláště chráněných druhů ptáků** podle vyhlášky č. 395/1992 Sb., zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny. V kategorii kriticky ohrožených se jedná o vodouše rudonohého (1 p.), v kategorii silně ohrožených o holuba doupňáka (1 p.), vodouše kropenatého (1 p.), žluvy hajní (3 p.), pěnice vlašské (2 p.), slavíka modráčka středoevropského (1 p.), konipasa lučního (1 p.) a v kategorii ohrožených o strakapouda prostředního (1 p.), ťuhýka obecného (16 p.), lejska šedého (1 p.), slavíka obecného (17 p.), bramborníčka hnědého (1 p.) a bramborníčka černohlavého (9 p.). U pěti dalších druhů, které nejsou uvedeny ve výše uvedené vyhlášce, ale v červeném seznamu (ŠŤASTNÝ et al. 2017) dojde rovněž k zániku hnízdiště. V kategorii zranitelných se jedná o čejku chocholatou (30 p.), kulíka říčního (5 p.), strakapouda malého (1 p.) a žlunu šedou (1 p.) a v kategorii téměř ohrožených o lejska bělokrkého (5 p.). Zástavba území rovněž ovlivní potravní stanoviště kriticky ohroženého jeřába popelavého a sovy pálené a ohroženého čápa bílého a motáka pochopa, případně také dalších ochránářsky významných druhů ptáků.

Kompenzační řešení

Na základě zjištěných výsledků je nutno požádat Krajský úřad Moravskoslezského kraje o udělení výjimky podle § 56 zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, a to k ničení sídel 1 páru kriticky ohroženého vodouše rudonohého, 1 páru silně ohroženého holuba doupňáka, 1 páru silně ohroženého vodouše kropenatého, 3 páru silně ohrožených žluvy hajní, 2 páru silně ohrožených pěnice vlašské, 1 páru silně ohroženého slavíka modráčka středoevropského, 1 páru silně ohroženého konipasa lučního, 1 páru ohroženého strakapouda prostředního, **14 párů ohroženého ťuhýka obecného** (2 p. se nacházejí mimo plánované území zveřejněné na stránkách parklutyne.cz), 1 páru ohroženého lejska šedého, **8 párů ohroženého slavíka obecného** (9 p. se nachází mimo plánované území zveřejněné na stránkách parklutyne.cz), 1 páru ohroženého bramborníčka hnědého a **9 párů ohroženého bramborníčka černohlavého**.

Vzhledem k množství zvláště chráněných druhů ptáků a rozloze předpokládané výstavby gigafactory je návrh kompenzačních řešení v místě záměru problematický a pro mnohé druhy nereálný (např. ztráta potravního stanoviště jeřába popelavého a motáka pochopa). Zástavbou se zvýší mj. i fragmentace území, která povede i ke zvýšení predančního tlaku např. kočky domácí, rušení pobíhajícími psy apod. Z tohoto důvodu je jediným možným kompenzačním řešením **vytvořit nové regionální biocentrum** (např. ptačí park) **na území Moravskoslezského kraje o dostatečné rozloze** (min. vyšších desítek ha). V potencionálním regionálním biocentru by měla být zastoupena **mozaika** těchto biotopů:

1. **Mokřadní louka s krátkostébelnou vegetací** – kompenzační řešení za ztrátu hnízdiště vodouše rudonohého a částečně i vodouše kropenatého.
2. **Litorální zóna s porostem rákosu a malým podílem keřovitých vrb** – kompenzační řešení za ztrátu hnízdiště slavíka modráčka středoevropského.
3. **Vodoteče s vyvýšenou vegetací** – kompenzační řešení za ztrátu hnízdiště bramborníčka černohlavého, b. hnědého a konipasa lučního.
4. **Křovinaté pásy** – kompenzační řešení za ztrátu hnízdiště pěnice vlašské, ťuhýka obecného a slavíka obecného a částečně i vodouše kropenatého.
5. **Fragmenty lesních biotopů s původní dřevinnou skladbou a dutinovými stromy** – kompenzační řešení za ztrátu hnízdiště holuba doupňáka, žluvy hajní, strakapouda prostředního a lejska šedého.

Nezbytnou podmínkou je rovněž nastavení **trvalého a vhodného managementu** potencionálního biocentra. Vytvoření regionálního biocentra podle výše uvedených návrhů bude zároveň kompenzovat i ztrátu hnízdiště zjištěných druhů ptáků z červeného seznamu.

S ohledem na min. regionální význam hnízdiště **sovy pálené** na hranici plánovaného záměru je rovněž nezbytné přijmout opatření odpovídající návrhům JAŠKY (2023), a to zejména:

1. Po domluvě s majiteli zemědělských objektů instalovat zabezpečené budky proti vniku predátorů na vhodná místa.
2. Zajistit antropogenní pasti ve stávajících a nově vybudovaných objektech.
3. Podél komunikací zachovat v co největší míře stávající stromy a nové vysadit.
4. Vytvořit v krajině co největší množství liniové zeleně – meze, stromořadí, remízy apod.
5. Snížit chemické zatížení krajiny na nejnižší možnou úroveň.

Závěrem nutno poznamenat, že z hlediska ochrany ptáků není ani současný stav zájmového území ideální. I přes početné hnízdiště čejky chocholaté dochází během jarních zemědělských prací ke zničení většiny inkubujících snůšek (podobný stav platí i pro kulíka říčního). Z tohoto důvodu by mělo dojít k vyloučení hospodaření na zamokřených místech v polích (ZÁMEČNÍK 2013) nebo se navrátit k přímé ochraně hnízd během polních prací. Pro zvýšení biodiverzity nejen ptáků je vhodné rozčlenit velké polní bloky (mimo hnízdiště čejky chocholaté) pomocí mezí, vytvořit biopásy a omezit chemické ošetřování polních kultur na nezbytné minimum.

V Ostravě 9. 12. 2024

.....

RNDr. Mgr. Patrik Molitor

Zdroje

- ANONYMUS (FAUNISTICKÁ KOMISE ČSO). 2024a. *Faunistická komise ČSO* [on-line]. Poslední revize 11. 11. 2014, [cit. 2014-11-11]. Dostupné z: <<https://fkco.cz/fk/ptacicr.html>>.
- ANONYMUS (ČSO). 2024b. *Čapí hnízda* [on-line]. Poslední revize 11. 11. 2014, [cit. 2014-11-11]. Dostupné z: <<https://www.birdlife.cz/capi/>>.
- HORA, J., MANDÁK, M., POLÁŠEK, Z. 2018. Heřmanský stav – Odra – Poolší. In *Příroda. Sborník prací z ochrany přírody: 38: monitoring druhů přílohy I směrnice o ptácích a ptačích oblastí v letech 2011–2013*. Eds. J. Hora, Z. Kučera, M. Němec a E. Vojtěchovská. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Správa ochrany přírody ČR, 2018. s. 258–261. ISBN 978-80-88076-84-1.
- HUDEC, K., ŠŤASTNÝ, K. (eds.) 2005. *Fauna ČR: sv. 29/1: Ptáci – Aves: díl III/1. 2., přeprac. a dopl.* vyd. Praha: Academia, 2005. ISBN 80-200-1114-5.
- JÁŠKA, P. 2023. Sova pálená – ekologie, ohrožení a návrh podpory druhu. *Sylvia*, 2023, roč. 59, s. 23–41. ISSN 0231-7796.
- ŠŤASTNÝ, K., BEJČEK, V., NĚMEC, M. 2017. Červený seznam ptáků České republiky. In *Příroda. Sborník prací z ochrany přírody: 34: Červený seznam ohrožených druhů České republiky: obratlovci*. Eds. K. Chobot a M. Němec. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2017. s. 107–154. ISBN 978-80-88076-46-9.
- ŠŤASTNÝ, K., BEJČEK, V., MIKULÁŠ, I., TELENSKÝ, T. 2021. *Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 2014–2017*. 1. vyd. Praha: Aventinum, 2021. ISBN 978-80-7442-130-3.
- ZÁMEČNÍK, V. 2013. Metodická příručka pro praktickou ochranu ptáků v zemědělské krajině: metodika AOPK ČR. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2013. s. 5. ISBN 978-80-87457-81-8.

Tab. 1. Seznam všech zjištěných druhů ptáků v zájmovém území pro výstavbu gigafactory v Dolní Lutyni v období od 7. 4. do 5. 7. 2024

Český název	Vědecký název	CHV	KH	n _p	n _{min.}	n _{max.}	D (%)	K (%)	d (p./10 ha)	Vyh.	ČS	ES
Husa velká	<i>Anser anser</i>	P			2	34					VU	
Labuť velká	<i>Cygnus olor</i>	P			2	2					VU	
Kachna divoká	<i>Anas platyrhynchos</i>	H	B3		2	4						
Morčák velký	<i>Mergus merganser</i>	P			1	1				KO	CR	
* Bažant obecný	<i>Phasianus colchicus</i>	H	C16		1	11						
Rorýs obecný	<i>Apus apus</i>	P			1	8				O		
Kukačka obecná	<i>Cuculus canorus</i>	H	B4		1	3						
Holub doupanák	<i>Columba oenas</i>	H	B4	1	1	7	1,0	40,0		SO	VU	
* Holub hřivnác	<i>Columba palumbus</i>	H	B5		1	90						
* Hrdlička divoká	<i>Streptopelia turtur</i>	H	A1		1	1						
Hrdlička zahradní	<i>Streptopelia decaocto</i>	H	B4		1	3						
Slipka zelenonohá	<i>Gallinula chloropus</i>	P			1	1					NT	
Lyska černá	<i>Fulica atra</i>	P			1	1						
Jeřáb popelavý	<i>Grus grus</i>	V			2	2				KO	CR	I
* Čejka chocholatá	<i>Vanellus vanellus</i>	H	C15	30	2	60	30,9	90,0	0,61		VU	
Kulík říční	<i>Charadrius dubius</i>	H	B4	5	1	4	5,2	60,0			VU	
Jespák bojovný	<i>Calidris pugnax</i>	V			15	19						
Bekasína otavní	<i>Gallinago gallinago</i>	V			2	3				SO	EN	
Vodouš kropenatý	<i>Tringa ochropus</i>	H	A1	1	2	9	1,0	20,0		SO	EN	
Vodouš rudonohý	<i>Tringa totanus</i>	H	A1	1	1	1	1,0	20,0		KO	CR	
Vodouš bahenní	<i>Tringa glareola</i>	V			11	11						I
Vodouš tmavý	<i>Tringa erythropus</i>	V			1	1						
Racek chechtavý	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	V			2	33					VU	
Racek bělohavý	<i>Larus cachinnans</i>	V			2	10						
Čáp černý	<i>Ciconia nigra</i>	P			1	1				SO	VU	I
* Čáp bílý	<i>Ciconia ciconia</i>	V			1	7				O	NT	I
Volavka popelavá	<i>Ardea cinerea</i>	V			1	7					NT	
Volavka bílá	<i>Ardea alba</i>	V			1	3				SO		I
Krahulec obecný	<i>Accipiter nisus</i>	V			1	1				SO	VU	
Moták pochop	<i>Circus aeruginosus</i>	V			1	2				O	VU	I
Orel mořský	<i>Haliaeetus albicilla</i>	P			1	1				KO	EN	I

10

Káně lesní	<i>Buteo buteo</i>	H	C15		1	1						
* Sova pálená	<i>Tyto alba</i>	V			1	1				SO	CR	
Kalous ušatý	<i>Asio otus</i>	H	C12		2	2						
Strakapoud prostřední	<i>Dendrocygna media</i>	H	A1	1	1	1	1,0	10,0		O	VU	I
Strakapoud malý	<i>Dryobates minor</i>	H	A1	1	1	1	1,0	20,0			VU	
Strakapoud velký	<i>Dendrocopos major</i>	H	C12		1	11						
Datel černý	<i>Dryocopus martius</i>	V			1	1						I
Žluna zelená	<i>Picus viridis</i>	H	B4		1	3						
Žluna šedá	<i>Picus canus</i>	H	A1	1	1	1	1,0	-			VU	I
* Poštolka obecná	<i>Falco tinnunculus</i>	H	A1		1	3						
Ostříž lesní	<i>Falco subbuteo</i>	V			1	1				SO	EN	
* Tuhýk obecný	<i>Lanius collurio</i>	H	C12	16	5	18	16,5	60,0	0,33	O	NT	I
Žluva hajní	<i>Oriolus oriolus</i>	H	B4	3	1	5	3,1	50,0		SO		
Sojka obecná	<i>Garrulus glandarius</i>	H	A1		1	4						
* Straka obecná	<i>Pica pica</i>	H	A1		1	5						
* Vrána šedá	<i>Corvus cornix</i>	H	A1		5	13						
Krkavec velký	<i>Corvus corax</i>	V			1	4				O		
Sýkora uhelníček	<i>Periparus ater</i>	V			4	4						
Sýkora babka	<i>Poecile palustris</i>	V			1	1						
Sýkora modřinka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	H	C12		1	24						
Sýkora koňadra	<i>Parus major</i>	H	B4		2	18						
* Skřivan polní	<i>Alauda arvensis</i>	H	B4		7	12						
* Vlastovka obecná	<i>Hirundo rustica</i>	V			1	20				O	NT	
Jiřička obecná	<i>Delichon urbicum</i>	V			2	6					NT	
Mlynařík dlouhoocasý	<i>Aegithalos caudatus</i>	H	C12		2	13						
Budníček větší	<i>Phylloscopus trochilus</i>	H	A2		1	1						
Budníček menší	<i>Phylloscopus collybita</i>	H	B4		5	20						
* Rákosník zpěvný	<i>Acrocephalus palustris</i>	H	B4		1	8						
Sedmíhlásek hajní	<i>Hippolais icterina</i>	H	B4		1	4						
* Cvrčilka říční	<i>Locustella fluviatilis</i>	H	B4		1	3						
* Cvrčilka zelená	<i>Locustella naevia</i>	H	A2		1	1						
Pěnice černohlavá	<i>Sylvia atricapilla</i>	H	C12		8	32						
* Pěnice vlášská	<i>Curruca nisoria</i>	H	B9	2	1	2	2,1	30,0	0,04	SO	VU	I
Pěnice pokřovní	<i>Curruca curruca</i>	H	B4		1	11						

11

* Pěnice hnědokřídla	<i>Curruca communis</i>	H	B4	1	11								
Králíček obecný	<i>Regulus regulus</i>	H	A2	1	1								
Střízlík obecný	<i>Troglodytes troglodytes</i>	H	B4	1	4								
Brhlík lesní	<i>Sitta europaea</i>	H	C12	1	2								
Šoupálek dlouhoprstý	<i>Certhia familiaris</i>	H	C12	1	6								
Špaček obecný	<i>Sturnus vulgaris</i>	H	C15	1	60								
Drozd zpěvný	<i>Turdus philomelos</i>	H	B4	1	6								
Kos černý	<i>Turdus merula</i>	H	C12	1	8								
Drozd kvičala	<i>Turdus pilaris</i>	V		3	3								
Lejskek šedý	<i>Muscicapa striata</i>	H	B4	1	1	1,0	20,0			O			
Červenka obecná	<i>Erithacus rubecula</i>	H	B4	1	7								
Slavík modráček	<i>Luscinia svecica</i>	H	A2	1	1	1,0	-			SO	EN	I	
* Slavík obecný	<i>Luscinia megarhynchos</i>	H	C15	17	18	17,5	90,0			0,35	O		
Lejskek bělokrký	<i>Ficedula albicollis</i>	H	B4	5	6	5,2	40,0					NT	I
Reheček domácí	<i>Phoenicurus ochruros</i>	V		1	2								
Reheček zahradní	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	H	A2	1	1								
* Bramborníček hnědý	<i>Saxicola rubetra</i>	H	B4	1	2	1,0	20,0			0,02	O		
* Bramborníček černohlavý	<i>Saxicola rubicola</i>	H	C15	9	15	9,3	70,0			0,18	O		VU
* Bělořit šedý	<i>Oenanthe oenanthe</i>	V		1	1						SO	EN	
* Vrabec polní	<i>Passer montanus</i>	H	C15	4	130								
Vrabec domácí	<i>Passer domesticus</i>	V		1	8								
Pěvuška modrá	<i>Prunella modularis</i>	V		1	1								
* Konipas luční	<i>Motacilla flava</i>	H	A1	1	4	1,0	50,0			0,02	SO		VU
Konipas bílý	<i>Motacilla alba</i>	H	C12	1	11								
* Linduška luční	<i>Anthus pratensis</i>	P		3	3								NT
Linduška lesní	<i>Anthus trivialis</i>	P		1	1								
Pěnkava obecná	<i>Fringilla coelebs</i>	H	C12	1	15								
Dlask tlustozobý	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	H	A2	1	5								
Zvonček zelený	<i>Chloris chloris</i>	H	A2	1	1								
* Konopka obecná	<i>Linaria cannabina</i>	H	A2	1	3								
* Stehlík obecný	<i>Carduelis carduelis</i>	H	B4	2	18								
* Zvonohlík zahradní	<i>Serinus serinus</i>	H	A2	1	1								
* Stmád obecný	<i>Emberiza citrinella</i>	H	B4	5	14								
Stmád rákosní	<i>Emberiza schoeniclus</i>	H	B4	1	2								

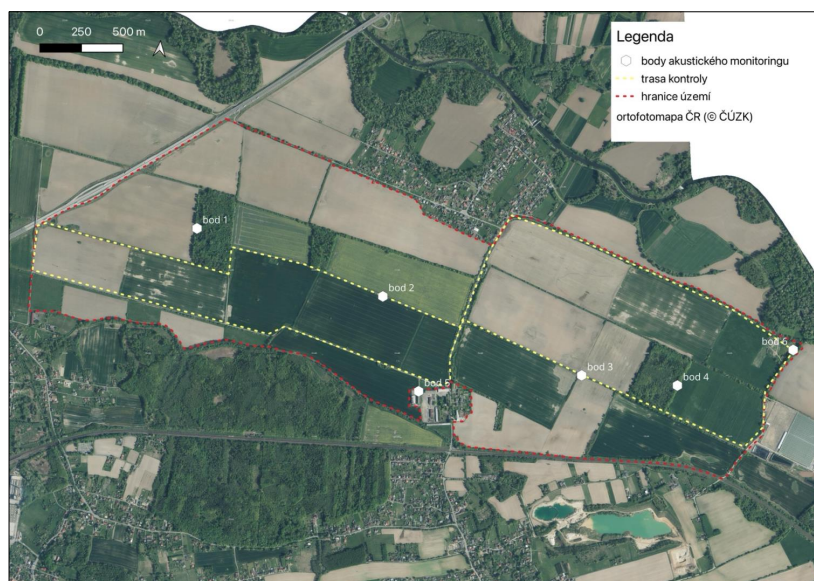
12

Vysvětlivky:

* ... druh zařazený mezi ptáky zemědělské krajiny podle ZÁMEČNÍKA (2013); ChV ... charakter výskytu, H ... hnízdění, P ... přelet, V ... výskyt; KH ... kategorie hnízdění podle ŠTASTNÉHO et al. (2021); np ... počet hnízdicích párů; nmin. ... minimální počet jedinců ze všech kontrol; nmax. ... maximální počet jedinců ze všech kontrol; D ... dominance; K ... konstance; d ... hustota v p. / 10 ha; Vyh. ... vyhláška 395/1992 Sb. zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, KO ... kriticky ohrožený, SO ... silně ohrožený, O ... ohrožený; ČS ... červený seznam (ŠTASTNÝ et al. 2017), CR ... kriticky ohrožený, EN ... ohrožený, VU ... zranitelný, NT ... téměř ohrožený; ES ... směrnice č. 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků, I ... druh uvedený v příloze I směrnice č. 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků

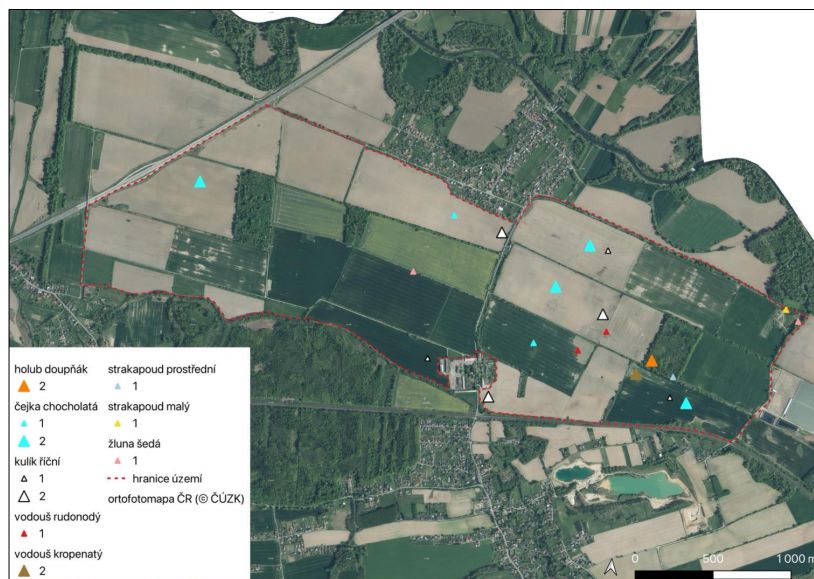
13

Mapa 1: Hranice zájmové oblasti, trasa kontroly a body akustického monitoringu

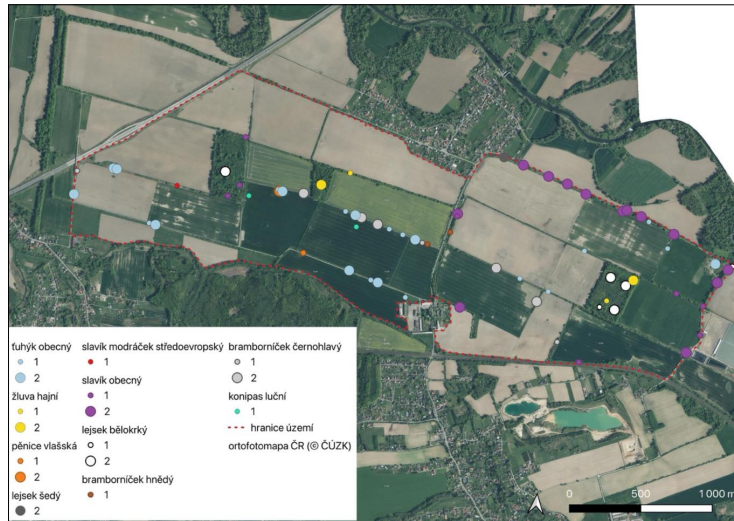
14

Mapa 2: Výskyt (1) či opakovaný výskyt (2) hnízdicích ochranně významných druhů nepěvců v místě záměru v období od 7. 4. do 5. 7. 2024

15

Mapa 3: Výskyt (1) či opakovaný výskyt (2) hnízdicích ochranný významných druhů pěvců v místě záměru v období od 7. 4. do 5. 7. 2024

Ornitologický průzkum zamýšleného území pro výstavbu gigafactory v Dolní Lutyni v roce 2025

**Slezská ornitologická společnost,
pobočka České společnosti ornitologické v Ostravě**

Autoři:

RNDr. Mgr. Patrik Molitor

(předseda Slezské ornitologické společnosti)

Mgr. Emil Morav

(jednatel Slezské ornitologické společnosti)

Mgr. Marie Hánová

(člen výboru Slezské ornitologické společnosti)

Ostrava 2025

Identifikační údaje

Zadavatel: **Ostravská univerzita**

Dvořákova 7

701 03 Ostrava 1

IČ: 61988987

Zpracovatel: **Slezská ornitologická společnost, pobočka České společnosti ornitologické
v Ostravě**

Lechowiczova 4

702 00 Ostrava

IČ: 44941358

Cíl práce

Na základě objednávky Ostravské univerzity bylo cílem práce zjistit složení avifauny zamýšleného území pro výstavbu gigafactory v Dolní Lutyni a populaci ochránářsky významných druhů ptáků a druhů přílohy I směrnice Rady č. 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků v hnízdním období roku 2025.

Materiál a metodika

V rámci stanoveného cíle jsme realizovali terénní průzkum zaměřený na celoplošný monitoring zamýšleného území pro výstavbu gigafactory v Dolní Lutyni (dále jen záměru) v hnízdním období roku 2025. Doplnkově jsme provedli také akustický monitoring pomocí hlasových záznamníků na stejných bodech jako v roce 2024.

V období od 27. 4 do 12. 7. 2025 jsme provedli celkem devět celoplošných kontrol záměru v termínech 27. 4., 7. 5., 16. 5., 24. 5., 4. 6., 17. 6., 22. 6., 3. 7. a 12. 7. 2025. Území jsme procházeli po linii (mapa 1) pomalou chůzí a zapisovali si výskyt všech taxonů ptáků a jejich hnízdní projevy (např. hnízdní výskyt ve vhodném prostředí, varování, nález nevzletných mlád'at apod.). V případě ochránářsky významných druhů jsme značili jejich výskyt do mapy a zapisovali jejich početnost. Hlasové záznamníky jsme umístili celkem na šest bodů v nocích z 27. na 28. 4. a z 28. na 29. 4. (mapa 1) a vyhodnotili v programu Audacity v době od 19.00 do 7.00 hod.

Zjištěné druhy ptáků jsme seřadili podle systému IOC World Bird List (ANONYMUS 2025). Jako ptáky zemědělské krajiny jsme označili druhy uvedené v práci ZÁMEČNÍKA (2013). U ochránářsky významných druhů rovněž uvádíme nejnížší ($n_{\min.}$) a nejvyšší zaznamenanou početnost ($n_{\max.}$). U každého hnízdícího druhu zmiňujeme nejvyšší zaznamenanou kategorii hnízdního výskytu (A1–C16 v kategorii hnízdění možného až prokázaného) podle ŠTASTNÉHO et al. (2021), údaj o nezjištěné vazbě na záměr (např. přelet ve větší výšce) či výskyt (např. potravní stanoviště). U ochránářsky významných druhů ptáků, tzn. u druhů uvedených v aktuálním červeném seznamu ŠTASTNÉHO et al. (2017) a u druhů zvláště chráněných podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, jsme uvedli počet zjištěných párů, dominanci a konstanci. Pokud jsme u druhu zjistili opakovaný teritoriální projev (hlas nepěvců, zpěv pěvců), uvedli jsme počet na 1 pár, pokud jsme zjistili teritoriální projev zjištěný jen při jedné kontrole, uvedli jsme počet na 0,5 páru (hodnota byla zaokrouhlena na celé číslo). Dominance je vyjádřena jako $D = (n / s) * 100$, kde n je počet hnízdících párů určitého druhu a s celkový počet párů všech ochránářsky významných druhů. Eudominantní druh odpovídá více než 10 % dominanci, dominantní druh 5–10 %, subdominantní druh 2–5 %, recedentní druh 1–2 % a subrecedentní druh méně než 1 %. Konstace (stálost) druhového složení je vyjádřena jako $K = (n_i / s) * 100$, kde n_i je počet celoplošných kontrol, během kterých byl druh zjištěn a s celkový počet celoplošných kontrol ($s = 10$). Vzácny druh odpovídá třídě konstance v rozpětí 0–20 %, druh řídkce se vyskytující rozpětí 20–40 %, druh často se vyskytující rozpětí 40–60 %, druh převážně se vyskytující rozpětí 60–80 % a druh téměř vždy přítomný rozpětí 80–100 %. U hnízdících ochránářsky významných druhů, které zároveň patří mezi typické zástupce ptáků zemědělské krajiny (ZÁMEČNÍK 2013), byla vypočtena hustota hnízdících párů na 10 ha zemědělské plochy ($p. / 10$ ha). Po odečtu dvou menších lesních komplexů (cca 12 ha) jsme počítali s rozlohou 490 ha.

Výsledky

V období od 3. dekády dubna do 2. dekády července 2025 jsme v místě záměru zjistili výskyt 81 druhů ptáků (včetně přeletujících), z čehož 59 druhů (73 %) na území hnízdilo. Mezi ptáky zemědělské krajiny patřilo 26 druhů (32 %) z celkového počtu, z čehož na území záměru hnízdilo 23. Mezi druhy uvedené v příloze I směrnice o ptácích patří 13 druhů, přičemž pět druhů na území hnízdilo (tab. 1). Z celkového počtu jsme 33 druhů (41 %) zařadili mezi ochranářsky významné – 25 druhů je zvláště chráněných a 26 druhů figuruje v červeném seznamu ptáků (tab. 1). Z ochranářsky významných druhů hnízdilo v místě záměru 16 druhů v počtu 82 párů:

Křepelka polní (*Coturnix coturnix*) možná hnízdila (A2) v počtu 1 páru. Hlasový projev jednoho samce byl zaznamenán 12. 7. v polním komplexu (mapa 2).

Holub doupňák (*Columba oenas*) možná hnízdil (A1) v počtu 1 páru. Pozorován byl 27. 4. v blízkosti lesního komplexu v počtu 1 ex. (mapa 2).

Chřástal vodní (*Rallus aquaticus*) možná hnízdil (A1) v počtu 1 páru. Hlas 1 ex. byl zjištěn z nahrávky 27. 4. na 28. 4. na bodě 2 (mapa 2).

Čejka chocholatá (*Vanellus vanellus*) prokázane (C15) hnízdila v počtu až 12 párů. Byla zjištěna při všech celoplošných kontrolách v počtu 1 až 24 ex. Druh hnízdil na orné půdě (mapa 2).

Kulík říční (*Charadrius dubius*) pravděpodobně (B5) hnízdil v počtu 2 párů. Kromě první květnové a poslední červencové kontroly byl zjištěn v počtu 1–4 ex. na orné půdě v blízkosti větších polních louží (mapa 2).

Strakapoud prostřední (*Dendrocoptes medius*) možná hnízdil (A1) v počtu 1 páru. Hlas 1 ex. byl zaznamenán 22. 6. ve stromořadí (mapa 2).

Žluva hajní (*Oriolus oriolus*) pravděpodobně hnízdila (B4) v počtu 5 párů. Kromě poslední červencové kontroly byla pozorována při všech kontrolách v počtu 1–5 ex. v menších lesních komplexech a ve stromořadí (mapa 3).

Ťuhák obecný (*Lanius collurio*) prokázane hnízdil (C12) v počtu až 21 párů. Byl zjištěn při všech kontrolách v počtu 1–29 ex. Druh zpravidla hnízdil v křovinách a stromořadích podél polních cest (mapa 3).

Pěnice vlašská (*Curruca nisoria*) pravděpodobně hnízdila (B7) v počtu 4 párů. Pozorována byla celkem 4× (16. 5.–4. 6. a 12. 7.) v počtu 1–3 ex. v křovinatých porostech (mapa 3).

Lejsek šedý (*Muscicapa striata*) možná hnízdil (A2) v počtu 1 páru. Zjištěn byl celkem 2× (16. a 24. 5.) v počtu 1 ex. ve stromořadí a na okraji lesního porostu (mapa 3).

Slavík obecný (*Luscinia megarhynchos*) prokázane hnízdil (C15) v počtu až 18 párů. Zjištěn byl při všech kontrolách v počtu 2–18 ex. ve stromořadích, rozptýlené zeleni a na okraji lesních porostů (mapa 3).

Lejsek bělokrký (*Ficedula albicollis*) pravděpodobně hnízdil (B4) v počtu 3 párů. Pozorován byl celkem 5× (27. 4., 16. 5. – 4. 6., 22. 6.) v počtu 1–3 ex. v menším lesním komplexu (mapa 3).

Bramborníček hnědý (*Saxicola rubetra*) možná hnízil (A1) v počtu 1 páru. Zjištěn byl 27. 4. v počtu 1 ex. v rozptýlené zeleni podél polní cesty (mapa 3).

Bramborníček černohlavý (*Saxicola rubicola*) prokázaně hnízil (C14) v počtu až 8 párů. Zjištěn byl při všech kontrolách v počtu 4–9 ex. v rozptýlené zeleni v blízkosti vodotečí (mapa 3).

Konipas luční (*Motacilla flava*) prokázaně hnízil (C14) v počtu 2 párů. Zjištěn byl celkem 5× (16. 5. – 22. 6.) v počtu 1–2 ex. v polních kulturách (mapa 3).

Strnad luční (*Emberiza calandra*) možná hnízil (A2) v počtu 1 páru. Zpívající samec byl zjištěn 12. 7. v počtu 1 ex. v rozptýlené zeleni podél komunikace (mapa 3).

V hnízdním společenstvu ochrannářsky významných druhů patřili k eudominantním či dominantním druhům ůuhýk obecný ($d = 0,43$ p. / 10 ha), slavík obecný ($d = 0,37$ p. / 10 ha), čejka chocholatá ($d = 0,24$ p. / 10 ha), bramborníček černohlavý ($d = 0,18$ p. / 10 ha) a žluva hajní. Mezi subdominantní druhy poté patřili pěnice vlašská ($d = 0,08$ p. / 10 ha), konipas luční ($d = 0,04$ p. / 10 ha), kulík říční a lejssek bělokrký. Dominance dalších druhů dosahovala nižších hodnot včetně křepelky polní, bramborníčka hnědého a strnada lučního (všechny druhy $d = 0,02$ p. / 10 ha). Čejka chocholatá, žluva hajní, ůuhýk obecný, slavík obecný a bramborníček černohlavý rovněž patřili v místě záměru mezi téměř vždy přítomné druhy. Naproti tomu 38 % hnízdících ochrannářsky významných druhů ($n = 6$) v místě záměru patřilo mezi druhy vzácné až řídké se vyskytující.

Sova pálená (*Tyto alba*) pravděpodobně hnízila na průmyslovém (historicky zemědělském) objektu v těsné blízkosti zájmového území (mapa 1 – bod 5). Výskyt jsme potvrdili pořízením hlasového záznamu druhu v nocích z 27. na 28. 4. a z 28. na 29. 4. 2025. Z dalších 17 ochrannářsky významných druhů jsme jich šest zjistili při polovině a více kontrol. Jedná se o motáka pochopa (*Circus aeruginosus*), rorýsa obecného (*Apus apus*), volavku popelavou (*Ardea cinerea*), vlaštovku obecnou (*Hirundo rustica*), jeřába popelavého (*Grus grus*) a čápa bílého (*Ciconia ciconia*). Všechny uvedené druhy využívaly místo záměru jako svou potravní základnu, podobně jako racek chechtavý (*Chroicocephalus ridibundus*), volavka bílá (*Ardea alba*), jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*), luňák červený (*Milvus milvus*), žluva šedá (*Picus canus*), krkavec velký (*Corvus corax*), jiříčka obecná (*Delichon urbicum*) a břehule říční (*Riparia riparia*). Výše uvedené druhy však byly zjištěny pouze při 1–4 kontrolách území.

Diskuse

Ptáci zemědělské krajiny patří mezi nejrychleji ubývající druhy nejen v ČR, ale i v Evropě. Na území určeném pro výstavbu gigafactory v Dolní Lutyni patřila mezi ptáky zemědělské krajiny (ZÁMEČNÍK 2013) přibližně třetina z celkového počtu zjištěných druhů, přičemž téměř všechny druhy vázané na tento typ prostředí na území hnízily.

Nejpočetněji ochrannářsky významným druhem byla čejka chocholatá, u které za posledních 30 let došlo v ČR 75 % úbytku populace (ŠŤASTNÝ et al. 2021). Na 490 ha hnízilo 12 párů s hnízdní hustotou 0,24 páru / 10 ha. O hnízdni hustotě v ČR není mnoho informací. Hojnější výskyt druhu je v nížinách, kde ve vhodném prostředí může vytvářet početné kolonie, jako např. na oraništi na Písecku bylo v roce 1988 nalezeno na 7 ha 26 hnízd (HUDEC et ŠŤASTNÝ 2015). S intenzifikací zemědělství jsou však podobně početná hnízdíště stále vzácnější. Při jarním vláčení oranišť může dojít až ke 100 %

zničení snůšek (ŠŤASTNÝ et al. 2021). Tento negativní vliv byl v roce 2025 zjištěn i na zájmovém území. Úspěšně hnízdících párů bylo proto jen minimum na rozdíl od jiných let, kdy na území probíhala přímá ochrana hnízd (HÁNOVÁ in litt.).

Mezi početně hnízdící ochranářsky významné druhy na zájmovém území patřili také slavík obecný s hnízdní hustotou 0,37 páru / 10 ha a ťuhýk obecný s hnízdní hustotou 0,43 páru / 10 ha. Hnízdní hustoty obou druhů však nevybočují z průměrného rozpětí hodnot stanovených pro ČR, přestože údajů u slavíka obecného opět není mnoho. Hnízdní hustota slavíka obecného byla v 18 ze 42 vojenských výcvikových prostorů stanovena na 0,5 páru / 10 ha, v jihozápadních Čechách pak až 3 páry / 10 ha. Hnízdní hustota ťuhýka obecného je v otevřených biotopech s křovinami velmi různorodá. Nachází se v rozpětí 0,1 až do 12 párů / 10 ha (ŠŤASTNÝ et al. 2021).

Hnízdní hustota dalších ochranářsky významných druhů ptáků zemědělské krajiny byla spíše nižší. U bramborníčka černohlavého s hodnotou 0,16 páru / 10 ha v zájmovém území se hnízdní hustota ve vhodných biotopech v ČR pohybuje kolem 1 páru / 10 ha. Nutno však podotknout, že mezi vhodné biotopy, které bramborníček černohlavý k hnízdění vyhledává, patří otevřená krajina s extenzivně využívanými travnatými porosty, kamenité stráně, vinice a ruderalizované plochy (ŠŤASTNÝ et al. 2021). Zájmová plocha má charakter intenzivně obhospodařované krajiny. V zemědělské krajině osídluje především místa se zavlažovacími kanály (ŠŤASTNÝ et al. 2021), což bylo potvrzeno i v zájmovém území. Jeho výskyt byl soustředěn kolem melioračních struh. Hnízdní hustoty pěníce vlašské, bramborníčka hnědého a konipasa lučního byly vzhledem k nízkému počtu hnízdících párů zanedbatelné. Za regionálně významné lze však považovat samotné zjištění pěníce vlašské, jelikož během mapování v letech 2014–2017 na území kvadrátu, ve kterém se má potenciální průmyslová zóna nacházet, zjištěna vůbec nebyla. Výskyt však také může souviset s pozvolným narůstáním počtu párů v ČR. Bramborníček hnědý nepatří mezi druhy vyhledávající k hnízdění zemědělskou krajinu nížin, ale spíše bezlesá stanoviště v pahorkatinách a vrchovištích (ŠŤASTNÝ et al. 2021).

Nelze opomenout hnízdní výskyt kulíka říčního, který se však přímo neřadí mezi typické zástupce obývající zemědělskou krajinu (ZÁMEČNÍK 2013). U kulíka říčního byl i v zájmovém území potvrzen trend v obsazování hnízdních lokalit v intenzivně obhospodařovaných polích.

Přestože zájmové území tvoří výhradně intenzivně zemědělsky obhospodařovaná krajina, nachází se v ní fragmenty rozptýlené zeleně a menších lesních komplexů, ve kterých hnízdí další ochranářsky významné druhy ptáků. Mezi ně patří holub doupňák, strakapoud prostřední, žluva hajní, lejsek šedý a l. bělokrký.

Sova pálená patří mezi nejrychleji ubývající druhy (ŠŤASTNÝ et al. 2021). Byla zjištěna akustickým monitoringem při hranici zájmového území v bývalém zemědělském objektu, který bezprostředně navazuje na potenciální průmyslovou zónu. Vzhledem k tomu, že sova pálená za potravou během noci může nalétat i desítky km (JAŠKA 2023), je nutno na zájmové území pohlížet jako na potravní stanoviště tohoto mizejícího druhu.

Vzhledem k rozloze a charakteru prostředí je zájmové území pochopitelně potravním stanovištěm dalších ochranářsky významných druhů vázaných na zemědělskou krajinu. Mezi ně patří vlašťovka obecná, ale zejména čáp bílý, který v okruhu 1 km od místa záměru hnízdí v počtu tří párů

(ANONYMUS 2025b). Na zájmovém území byl opakovaně pozorován hnízdící jedinci druhu při lovu potravy. Za potravou na území záměru zalétal také pár jeřába popelavého, jehož hnízdění v okruhu 1 km od místa záměru nelze vyloučit, stejně jako u motáka pochopa a dalších opakovaně pozorovaných druhů.

Vliv záměru

Realizace výstavby gigafactory v Dolní Lutyni na ploše cca 500 ha bude mít na základě zjištění v roce 2025 za následek zánik či ovlivnění hnízdního biotopu **13 zvláště chráněných druhů ptáků** podle vyhlášky č. 395/1992 Sb., zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny. V kategorii kriticky ohrožených se jedná o strnada lučního (1 p.), v kategorii silně ohrožených o křepelku polní (1 p.), holuba doupňáka (1 p.), chřástala vodního (1 p.), žluvy hajní (5 p.), pěnice vlašské (4 p.), konipasa lučního (2 p.) a v kategorii ohrožených o strakapouda prostředního (1 p.), ůuhýka obecného (21 p.), lejska šedého (1 p.), slavíka obecného (18 p.), bramborníčka hnědého (1 p.) a bramborníčka černohlavého (8 p.). U pěti dalších druhů, které nejsou uvedeny ve výše uvedené vyhlášce, ale v červeném seznamu (ŠTASTNÝ et al. 2017) dojde rovněž k zániku hnízdiště. V kategorii zranitelných se jedná o čejku chocholatou (12 p.), kulíka říčního (2 p.) a v kategorii téměř ohrožených o lejska bělokrkého (3 p.). Zástavba území rovněž ovlivní potravní stanoviště kriticky ohroženého jeřába popelavého a sovy pálené a ohroženého čápa bílého a motáka pochopa, případně také dalších ochranný významných druhů ptáků.

Kompenzační řešení

Na základě zjištěných výsledků je nutno požádat Krajský úřad Moravskoslezského kraje o udělení výjimky podle § 56 zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, a to k ničení sídel 1 páru kriticky ohroženého strnada lučního, 1 páru silně ohrožené křepelky polní, 1 páru silně ohroženého chřástala vodního, 1 páru silně ohroženého holuba doupňáka, 5 párů silně ohrožené žluvy hajní, 4 párů silně ohrožené pěnice vlašské, 2 páru silně ohroženého konipasa lučního, 1 páru ohroženého strakapouda prostředního, **21 párů ohroženého ůuhýka obecného**, 1 páru ohroženého lejska šedého, **18 párů ohroženého slavíka obecného**, 1 páru ohroženého bramborníčka hnědého a **8 párů ohroženého bramborníčka černohlavého**.

Vzhledem k množství zvláště chráněných druhů ptáků a rozloze předpokládané výstavby gigafactory je návrh kompenzačních řešení v místě záměru problematický a pro mnohé druhy nereálný (např. ztráta potravního stanoviště jeřába popelavého a motáka pochopa). Zástavbou se zvýší mj. i fragmentace území, která povede i ke zvýšení predačního tlaku např. kočky domácí, rušení pobíhajícími psy apod. Z tohoto důvodu je jediným možným kompenzačním řešením **vytvořit nové regionální biocentrum** (např. ptačí park) **na území Moravskoslezského kraje o dostatečné rozloze** (min. vyšších desítek ha). V potenciálním regionálním biocentru by měla být zastoupena **mozaika** těchto biotopů:

1. **Vodoteče s vyvýšenou vegetací** – kompenzační řešení za ztrátu hnízdiště bramborníčka černohlavého, b. hnědého a konipasa lučního.
2. **Křovinaté pásy** – kompenzační řešení za ztrátu hnízdiště pěnice vlašské, ůuhýka obecného a slavíka obecného.
3. **Fragmenty lesních biotopů s původní dřevinnou skladbou a dutinovými stromy** – kompenzační řešení za ztrátu hnízdiště holuba doupňáka, žluvy hajní, strakapouda prostředního a lejska šedého.

Nezbytnou podmínkou je rovněž nastavení **trvalého a vhodného managementu** potenciálního biocentra. Vytvoření regionálního biocentra podle výše uvedených návrhů bude zároveň kompenzovat i ztrátu hnízdiště zjištěných druhů ptáků z červeného seznamu.

S ohledem na min. regionální význam hnízdiště **sovy pálené** na hranici plánovaného záměru je rovněž nezbytné přijmout opatření odpovídající návrhům JAŠKY (2023), a to zejména:

1. Po domluvě s majiteli zemědělských objektů instalovat zabezpečené budky proti vniku predátorů na vhodná místa.
2. Zajistit antropogenní pasti ve stávajících a nově vybudovaných objektech.
3. Podél komunikací zachovat v co největší míře stávající stromy a nové vysadit.
4. Vytvořit v krajině co největší množství liniové zeleně – meze, stromořadí, remízy apod.
5. Snížit chemické zatížení krajiny na nejnižší možnou úroveň.

Závěrem nutno poznamenat, že z hlediska ochrany ptáků není ani současný stav zájmového území ideální. I přes početné hnízdiště čejky chocholaté dochází během jarních zemědělských prací ke zničení většiny inkubujících snůšek (podobný stav platí i pro kulíka říčního). Z tohoto důvodu by mělo dojít k vyloučení hospodaření na zamokřených místech v polích (ZÁMEČNÍK 2013) nebo se navrátit k přímé ochraně hnízd během polních prací. Pro zvýšení biodiverzity nejen ptáků je vhodné rozčlenit velké polní bloky (mimo hnízdiště čejky chocholaté) pomocí mezí, vytvořit biopásy a omezit chemické ošetřování polních kultur na nezbytné minimum.

V Ostravě 10. 12. 2025

.....
RNDr. Mgr. Patrik Molitor

Zdroje

- ANONYMUS (FAUNISTICKÁ KOMISE ČSO). 2025a. *Faunistická komise ČSO* [on-line]. Poslední revize 9. 12. 2025, [cit. 2025-12-09]. Dostupné z: <<https://fkcsso.cz/fk/ptacicr.html>>.
- ANONYMUS (ČSO). 2025b. *Čapí hnízda* [on-line]. Poslední revize 09. 12. 2025, [cit. 2025-12-09]. Dostupné z: <<https://www.birdlife.cz/capi/>>.
- HORA, J., MANDÁK, M., POLÁŠEK, Z. 2018. Heřmanský stav – Odra – Poolší. In *Příroda. Sborník prací z ochrany přírody: 38: monitoring druhů přílohy I směrnice o ptácích a ptačích oblastí v letech 2011–2013*. Eds. J. Hora, Z. Kučera, M. Němec a E. Vojtěchovská. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Správa ochrany přírody ČR, 2018. s. 258–261. ISBN 978-80-88076-84-1.
- HUDEC, K., ŠŤASTNÝ, K. (eds.) 2005. *Fauna ČR: sv. 29/1: Ptáci – Aves: díl II/1. 2., přeprac. a dopl.* vyd. Praha: Academia, 2005. ISBN 80-200-1114-5.
- JAŠKA, P. 2023. Sova pálená – ekologie, ohrožení a návrh podpory druhu. *Sylvia*, 2023, roč. 59, s. 23–41. ISSN 0231-7796.
- ŠŤASTNÝ, K., BEJČEK, V., NĚMEC, M. 2017. Červený seznam ptáků České republiky. In *Příroda. Sborník prací z ochrany přírody: 34: Červený seznam ohrožených druhů České republiky: obratlovci*. Eds. K. Chobot a M. Němec. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2017. s. 107–154. ISBN 978-80-88076-46-9.
- ŠŤASTNÝ, K., BEJČEK, V., MIKULÁŠ, I., TELENSKÝ, T. 2021. *Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice 2014–2017*. 1. vyd. Praha: Aventinum, 2021. ISBN 978-80-7442-130-3.
- ZÁMEČNÍK, V. 2013. Metodická příručka pro praktickou ochranu ptáků v zemědělské krajině: metodika AOPK ČR. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, 2013. s. 5. ISBN 978-80-87457-81-8.

Tab. 1. Seznam všech zjištěných druhů ptáků v zájmovém území pro výstavbu gigafactory v Dolní Lutyni v období od 27. 4. do 12. 7. 2025

Český název	Vědecký název	ChV	KH	n _p	n _{min.}	n _{max.}	npoz.	D (%)	K (%)	d (p./10 ha)	Vyh.	ČS	ES
Kachna divoká	<i>Anas platyrhynchos</i>	H	B3					1					
* Bažant obecný	<i>Phasianus colchicus</i>	H	B4					7					
* Křepelka polní	<i>Coturnix coturnix</i>	H	A2	1	1	1	1	1,2	11,1	0,02	SO	NT	
Rorýs obecný	<i>Apus apus</i>	V			1	10	7				O		
Kukačka obecná	<i>Cuculus canorus</i>	H	B4					7					
Holub douphák	<i>Columba oenas</i>	H	A1	1	1	1	2	1,2	22,2		SO	VU	
* Holub hřivnák	<i>Columba palumbus</i>	H	B4					9					
Hrdlička zahradní	<i>Sireptopelia decaocto</i>	H	B4					6					
Chřástal vodní	<i>Rallus aquaticus</i>	H	A1	1	1	1	1	1,2	11,1		SO	VU	
Slípka zelenonohá	<i>Gallinula chloropus</i>	P			1	1	1					NT	
Jeřáb popelavý	<i>Grus grus</i>	V			1	3	6				KO	CR	I
* Čejka chocholátá	<i>Vanellus vanellus</i>	H	C15	12	1	24	9	14,6	100,0	0,24		VU	
Kulík říční	<i>Charadrius dubius</i>	H	B5	2	1	4	7	2,4	77,8			VU	
Racek chechtavý	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	V			1	9	4					VU	
Racek bělohlavý	<i>Larus cachinnans</i>	V			1	7	4						
Rybák obecný	<i>Sterna hirundo</i>	P			1	1	1						I
Čáp černý	<i>Ciconia nigra</i>	P			1	1	1				SO	VU	I
* Čáp bílý	<i>Ciconia ciconia</i>	V			1	1	5				O	NT	I
Volavka popelavá	<i>Ardea cinerea</i>	V			1	17	7					NT	
Volavka bílá	<i>Ardea alba</i>	V			3	9	4				SO		I
Jestřáb lesní	<i>Accipiter gentilis</i>	V			1	1	1				O	VU	
Moták pochop	<i>Circus aeruginosus</i>	V			1	4	8				O	VU	I
Luňák červený	<i>Milvus milvus</i>	V			1	1	1				CR	KO	I
Káně lesní	<i>Buteo buteo</i>	H	C15					9					
* Sova pálená	<i>Tyto alba</i>	V			1	1	1				SO	CR	
Kalous ušatý	<i>Asio otus</i>	H	B3					1					
Strakapoud prostřední	<i>Dendrocoptes medius</i>	H	A1	1	1	1	1	1,2	11,1		O	VU	I
Strakapoud velký	<i>Dendrocoptes major</i>	H	B4					9					
Datel černý	<i>Dryocopus martius</i>	H	A2					1					I
Žluna zelená	<i>Picus viridis</i>	H	B4					6					
Žluna sedá	<i>Picus canus</i>	V			1	1	1					VU	I

10

* Poštolka obecná	<i>Falco tinnunculus</i>	H	A1					9					
Žluva hajní	<i>Oriolus oriolus</i>	H	B4	5	1	5	8	6,1	88,9		SO		
* Tuhyk obecný	<i>Lanius collurio</i>	H	C12	21	1	29	9	25,6	100,0	0,43	O	NT	I
Sojka obecná	<i>Garrulus glandarius</i>	H	A1					8					
* Straka obecná	<i>Pica pica</i>	H	A1					7					
* Vrána sedá	<i>Corvus cornix</i>	H	A1					9					
Krkavec velký	<i>Corvus corax</i>	V			1	8	2				O		
Sýkora modřinka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	H	C16					8					
Sýkora koňadra	<i>Parus major</i>	H	C12					9					
* Skřivan polní	<i>Alauda arvensis</i>	H	B4					9					
* Vlaštovka obecná	<i>Hirundo rustica</i>	V			4	12	7				O	NT	
Jiříčka obecná	<i>Delichon urbicum</i>	V			1	15	2					NT	
Břehule říční	<i>Riparia riparia</i>	V			2	6	2				O	NT	
Mlynářik dlouhoocasý	<i>Aegithalos caudatus</i>	H	B3					7					
Budníček lesní	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	H	B3					3					
Budníček menší	<i>Phylloscopus collybita</i>	H	B4					9					
* Rákosník zpěvný	<i>Acrocephalus palustris</i>	H	B4					6					
Sedmíhlásek hajní	<i>Hippolais icterina</i>	H	B4					8					
* Cvrčilka říční	<i>Locustella fluviatilis</i>	H	A2					1					
Pěnice černohlavá	<i>Sylvia atricapilla</i>	H	C14					9					
* Pěnice vlašská	<i>Curruca nisoria</i>	H	B7	4	1	3	4	4,9	44,4	0,08	SO	VU	I
Pěnice pokřovní	<i>Curruca curruca</i>	H	B4					8					
* Pěnice hnědokřídla	<i>Curruca communis</i>	H	C14					9					
Brhlík lesní	<i>Sitta europaea</i>	H	C16					7					
Šoupálek dlouhoprstý	<i>Certhia familiaris</i>	H	B4					4					
Špaček obecný	<i>Sturnus vulgaris</i>	H	C16					7					
Drozd zpěvný	<i>Turdus philomelos</i>	H	B4					8					
Kos černý	<i>Turdus merula</i>	H	C12					9					
Lejsek šedý	<i>Muscicapa striata</i>	H	A2	1	1	1	2	1,2	22,2		O		
Cervenka obecná	<i>Eritacus rubecula</i>	H	C12					8					
* Slavík obecný	<i>Luscinia megarhynchos</i>	H	B4	18	2	18	9	22,0	100,0	0,37	O		
Lejsek bělokříký	<i>Ficedula albicollis</i>	H	B4	3	1	3	5	3,7	55,6			NT	I
Rehek domácí	<i>Phoenicurus ochruros</i>	V						5					
Rehek zahradní	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	H	B4					5					

11

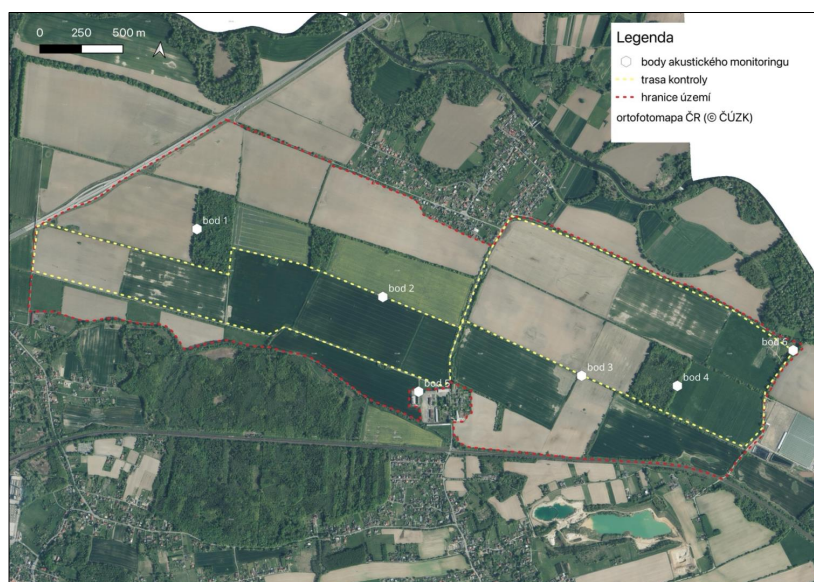
* Brambormíšek hnědý	<i>Saxicola rubetra</i>	H	A1	1	1	1	1	1,2	11,1	0,02	O	
Brambormíšek												
* černohlavý	<i>Saxicola rubicola</i>	H	C14	8	4	9	9	9,8	100,0	0,16	O	VU
* Vrábec polní	<i>Passer montanus</i>	H	C16				9					
Vrábec domácí	<i>Passer domesticus</i>	V					2					
* Konipas luční	<i>Motacilla flava</i>	H	C14	2	1	2	5	2,4	55,6	0,04	SO	VU
Konipas horský	<i>Motacilla cinerea</i>	V					1					
Konipas bílý	<i>Motacilla alba</i>	H	B4				6					
Pěnkava obecná	<i>Fringilla coelebs</i>	H	B4				9					
Dlask tlustozobý	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	H	B4				8					
Zvonek zelený	<i>Chloris chloris</i>	H	C12				4					
* Konopka obecná	<i>Linaria cannabina</i>	H	A1				2					
* Stehlík obecný	<i>Carduelis carduelis</i>	H	C12				4					
* Zvonohlík zahradní	<i>Serinus serinus</i>	H	B4				4					
* Strnad luční	<i>Emberiza calandra</i>	H	A2	1	1	1	1	1,2	11,1	0,02	KO	VU
* Strnad obecný	<i>Emberiza citrinella</i>	H	C12				9					
Strnad rákosní	<i>Emberiza schoeniclus</i>	H	A2				7					

Vysvětlivky:

* ... druh zařazený mezi ptáky zemědělské krajiny podle ZÁMEČNÍKA (2013); ChV ... charakter výskytu, H ... hnízdění, P ... přelet, V ... výskyt; KH ... kategorie hnízdění podle ŠTASTNÉHO et al. (2021); np ... počet hnízdičích párů; nmin. ... minimální počet jedinců ze všech kontrol; nmax. ... maximální počet jedinců ze všech kontrol; D ... dominance; K ... konstance; d ... hustota v p./10 ha; Vyh. ... vyhláška 395/1992 Sb. zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, KO ... kriticky ohrožený, SO ... silně ohrožený, O ... ohrožený; ČS ... červený seznam (ŠTASTNÝ et al. 2017); CR ... kriticky ohrožený, EN ... ohrožený, VU ... zranitelný, NT ... téměř ohrožený; ES ... směrnice č. 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků, I ... druh uvedený v příloze I směrnice č. 2009/147/ES, o ochraně volně žijících ptáků

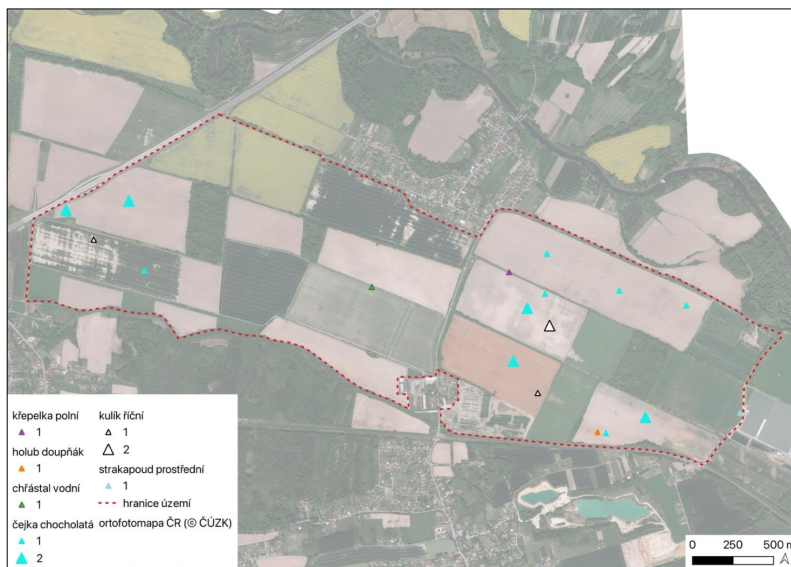
12

Mapa 1: Hranice zájmové oblasti, trasa kontroly a body akustického monitoringu

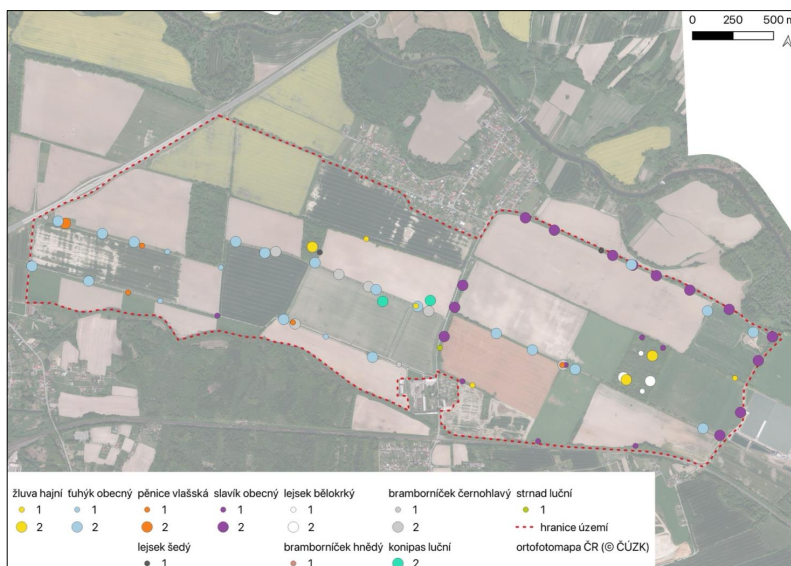
13

Mapa 2: Výskyt (1) či opakovaný výskyt (2) hnízdicích ochránářsky významných druhů nepěvců v místě záměru v období od 27. 4. do 12. 7. 2025

14

Mapa 3: Výskyt (1) či opakovaný výskyt (2) hnízdicích ochránářsky významných druhů pěvců v místě záměru v období od 27. 4. do 12. 7. 2025

15

Mgr. Veronika Labajová
Ostravská univerzita

Zpráva o doplňujícím ornitologickém průzkumu Dolní Lutyně 2024

Při ornitologickém průzkumu bylo provedeno 5 návštěv lokality (viz trasy níže), z toho čtyři návštěvy v ranních hodinách a jedna noční návštěva. Při ranních pochůzkách (29. 3., 31. 3., 13. 4., 20. 4. 2024) bylo chozeno pomalým krokem s dalekohledem a druhy ptáků byly zachycovány jak vizuálně, tak akusticky. Při nočním monitoringu (10. 4. 2024) byly z reproduktoru pouštěny hlasové nahrávky druhů sov v ulicích Martinovská, Boční, Neradská a Červinská) a poslouchány případné odezvy druhů. Nejvíce druhů a celkově i jedinců ptáků bylo v lesících uprostřed polí a především podél toku Lutyňky, kde se nachází i stromy s dutinami. Hodnotné jsou pro ptáky také keře a stromy podél polních cest.

Druhy pozorované navíc oproti průzkumu P. Molitora a spol:

- konipas horský (*Motacilla cinerea*), ledňáček říční (*Alcedo atthis*)- 31. 3. 2024 na řece Olši, GPS: 49.9281617N, 18.4379539E
- luňák červený (*Milvus milvus*)- 31. 3. 2024, jedinec plachtící, hledající potravu nad polem, GPS: 49.9212200N, 18.3875822E
- drozd brávník (*Turdus viscivorus*)- 13. 4. 2024, 1 zpívající samec, GPS: 49.9231639N, 18.3927522E
- holub domácí (*Columba livia* f. *domestica*)- 13. 4. 2024, hejno cca 20 jedinců na poli, GPS: 49.9212575N, 18.3804353E

18. 12. 2024
Mgr. Veronika Labajová
Veronika Labajová

Foto č 1: konipas horský (*Motacilla cinerea*), 31. 3. 2024, řeka Olše,
GPS: 49.9281617N, 18.4379539E

Foto č. 2: čejka chocholátá (*Vanellus vanellus*), 20. 4. 2024, pole u dálnice D1,
GPS: 49.9242522N, 18.3881936E

Foto č. 3: bramborníček černohlavý (*Saxicola torquata*), 20. 4. 2024, keře u polí Dolní Lutyně, GPS: 49.9219478N, 18.3983253E

Foto č. 4: pěnice pokřovní (Sylvia curruca), 10.4.2024, keře u polí Dolní Lutyně, GPS: 49.9183558N, 18.3946775E

Foto č. 5: volavka popelavá (*Ardea cinerea*), 31. 3. 2024, přelet nad poli Dolní Lutyně, GPS: 49.9215747N, 18.3904503E

Foto č. 6: konipas bílý (*Motacilla alba*), 31. 3. 2024, Dolní Lutyně

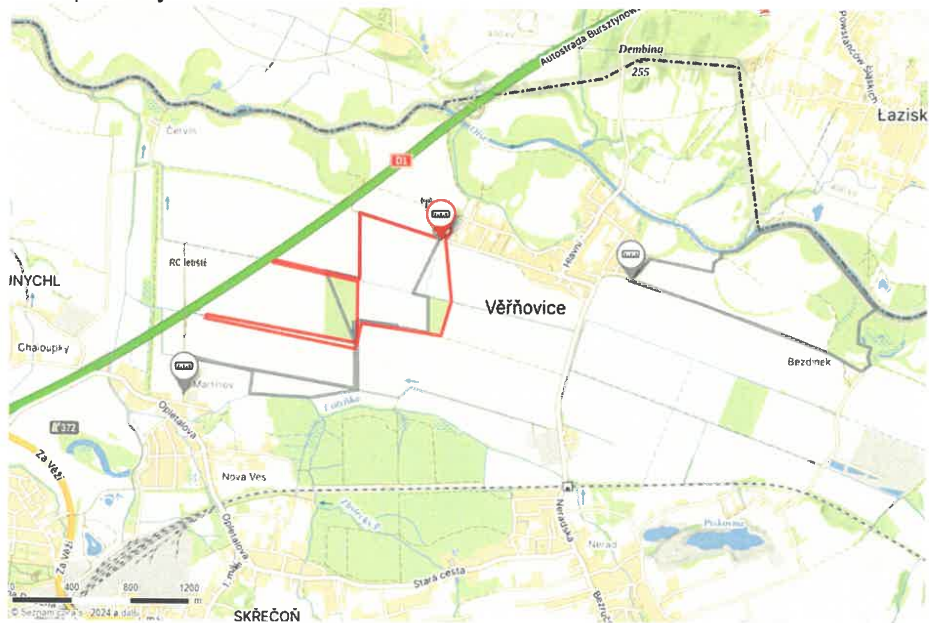
Foto č. 7: sýkora modřinka (*Cyanistes caeruleus*), 29. 3. 2024 les mezi poli Dolní Lutyně,
GPS: 49.9216714N, 18.3930253E

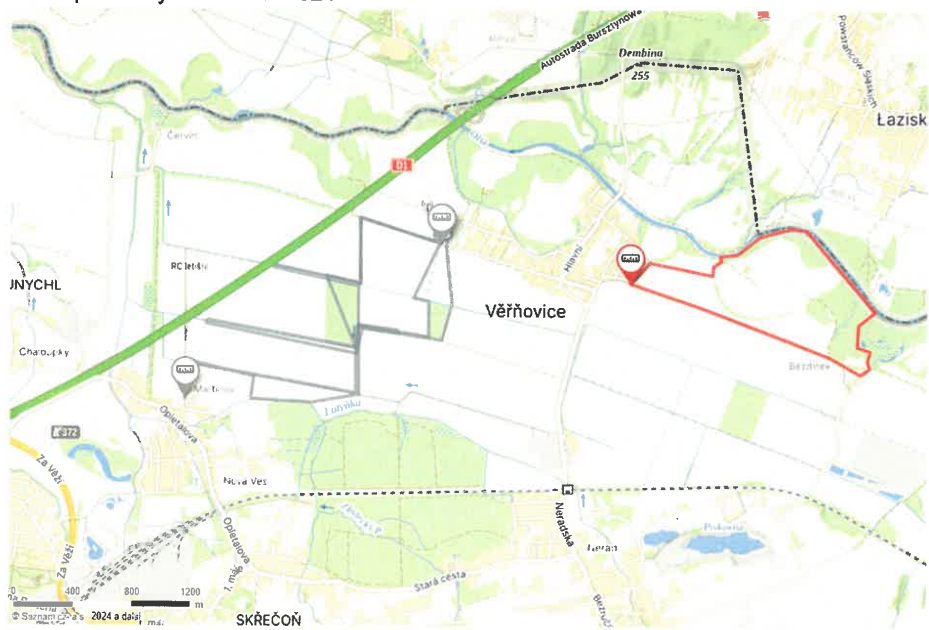
Foto č. 8: strnad obecný (*Emberiza citrinella*), 29. 3. 2024, stromy podél polí Dolní Lutyně,
GPS: 49.9192511N, 18.3878503E

Trasa pochůzky č. 1: 29. 3. 2024

Trasa pochůzky č. 2: 31. 3. 2024

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA
PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA

**Batrachologický průzkum území dotčeného záměrem
vybudovat průmyslovou zónu „Park Lutyně“ v Dolní Lutyni
s důrazem na předmět ochrany EVL**

zadavatel:
Obec Dolní Lutyně

V Ostravě 15.11.2024

zpracovatel: RNDr. Lukáš Choleva, Ph.D.

Katedra biologie a ekologie Pří OU

1. ÚVOD

Předmětem provedeného výzkumu byl inventarizační biologický průzkum obojživelníků s důrazem na předmět ochrany EVL (Evropsky významné lokality) nacházející se v katastru obce Dolní Lutyně. Účelem této studie bylo získat data o stavbu zasažených druhích, biotopech a stanovištích, o rozsahu zásahu ve vztahu k populacím chráněných a ochránářsky významných druhů, biotopů a stanovišť, zejména pak ve vztahu k předmětům ochrany EVL. Stavbou se rozumí zamýšlený „Park Lutyně“ v katastru obce Dolní Lutyně se zájmovými plochami území definovanými jako 1. ETAPA a 2. ETAPA v mapových podkladech prezentovaných na oficiálních webových stránkách projektu <https://www.parklutyne.cz/>. Biologický průzkum zahrnul také navazující širší okolí zájmového území s ohledem na výskyt a biologii životních nároků mapovaných druhů živočichů. Na základě získaných údajů hodnocení vlivu zásahu na živočišné druhy, přírodu a krajinu budou navrženy možnosti provedení kompenzačních opatření a návrh těchto opatření se stanovením druhu, umístění a rozsahu. Data zahrnují aktuální terénní údaje celé vegetační sezóny 2024 a starší referenční data z veřejných databází.

2. METODIKA

Inventarizační průzkum výskytu obojživelníků a plazů v zájmovém území obce Dolní Lutyně, k.ú. Dolní Lutyně a k.ú. Věřňovice probíhal opakovanými návštěvami během sezóny roku 2024 (duben – říjen). Za denního světla byla aktivně vyhledávána vývojová stadia jak přímým pozorováním (včetně úkrytů pod kameny, dřevem aj.), tak akusticky (hlasy žab). Za tmy pak bylo území navštěvováno k naslouchání vokalizujících sameců žab, svítilnou byl prosvětlována vodní hladina mokřadu i suchozemské části území.

Jedinci byli přímo v terénu determinováni okometricky, při odchytu ruční teleskopickou sít'kou (Telescopic Pond Net, NHBS) byli determinováni v ruce a vypuštěni na místě zpět. Při návštěvách byl rovněž zaznamenáván odhad velikosti populací obojživelníků a plazů na základě počtu viděných či slyšených jedinců. Lokalizace pozorovaných jedinců jednotlivých druhů v území byla rozdělena na dílčí plochy (DP).

Přehled návštěv na lokalitě (úhrnem 11 návštěv) zobrazuje tab. 1 a kombinuje denní i noční mapování DP. Čas strávený v území při jedné denní nebo jedné noční návštěvě činil 120 – 240 minut. Pokud to situace při zaznamenání druhu umožnila (jedinec byl odchycen či přítomen ve fotograficky zachytitelné vzdálenosti), pořízena byla fotodokumentace druhového nálezu a ta předána zadavateli.

Tab. 1: Přehled návštěv v rámci mapování vybraného území obce Dolní Lutyně v roce 2024

Návštěva	Dílčí plocha (DP); číslo DP koresponduje s mapovými přílohami	Datum	Návštěva denní (D), noční (N)	Způsob mapování
1	DP3, DP6	29.4.	N	Přímé vyhledávání jedinců, prosvětlování svítilnou za tmy
2	DP1, DP2	30.4.	D, N	Akustický poslech, přímé vyhledávání jedinců, prosvětlování svítilnou za tmy
3	DP3, DP6	9.5.	D, N	Přímé vyhledávání jedinců, prosvětlování svítilnou za tmy
4	DP3	24.5.	N	Přímé vyhledávání jedinců, prosvětlování svítilnou za tmy
5	DP2, DP4, DP6	25.5.	N	Akustický poslech, přímé vyhledávání jedinců, prosvětlování svítilnou za tmy
6	DP5	26.5.	N	Akustický poslech, přímé vyhledávání jedinců, prosvětlování svítilnou za tmy
7	DP6	14.8	N	Přímé vyhledávání jedinců, prosvětlování svítilnou za tmy

8	DP1	15. 8.	N	Přímé vyhledávání jedinců, prosvětlování svítlnou za tmy
9	DP2, DP3, DP4, DP6	16.8.	N	Přímé vyhledávání jedinců, prosvětlování svítlnou za tmy
10	DP3, DP4, DP5	17.10.	N	Přímé vyhledávání jedinců, prosvětlování svítlnou za tmy
11	DP3	17.5.	D, N	Přímé vyhledávání jedinců, prosvětlování svítlnou za tmy

---

2. VÝSLEDKY A DISKUSE

SEZNAM ZJIŠTĚNÝCH TAXONŮ

V období duben až říjen 2024 byl v zájmovém území obce Dolní Lutyně zaznamenán výskyt **devíti druhů obojživelníků**, z toho jeden druh kuňky, dva druhy ropuch, jeden druh rosničky a pět druhů skokanů, viz fotodokumentace. U sedmi druhů (k. obecná, rop. zelená, ros. zelená, s. štíhlý, s. krátkonohý, s. zelený, s. skřehotavý) byla **prokázána úspěšná reprodukce** s fotodokumentačně doloženými nálezy larválních, metamorfovaných či juvenilních toho ročních stádií (viz Přílohy mapa 1 a fotodokumentace). S výjimkou skokana hnědého (v Červeném seznamu veden jako ohrožený; VU) patří osm nalezených druhů obojživelníků mezi zákonem zvláště chráněné druhy (tab. 2) kategorií ohrožený, silně ohrožený a kriticky ohrožený. Z Červeného seznamu se zde nacházejí druhy od stupně ochrany téměř ohrožený (NT) až po kriticky ohrožený (CR).

Tab. 2: Přehled zjištěných druhů obojživelníků s kategoriemi ohrožení a výskytem ve vybraném území obce Dolní Lutyně v období duben až říjen 2024

Český název	Latinský název	Kategorie ohrožení: červený seznam / vyhláška	Datum potvrzeného výskytu v dílčích plochách (DP) vybraného území obce Dolní Lutyně a čas pozorování (den (D)/noc (N); situační zobrazení území viz mapa 1)
Kuňka žlutobřichá	<i>Bombina variegata</i>	CR / SO	29.4 DP6 (D), 30.4. DP1 (N), 30.4. DP2 (N), 14.8. DP6 (N), 15.8. DP1 (N), 16.8. DP2 (N)
Ropucha obecná	<i>Bufo bufo</i>	VU / O	30.4. DP1 (N), 25.5. DP4 (N)
Ropucha zelená	<i>Bufo viridis</i>	EN / SO	30.4. DP1 (N), 25.5. DP4 (N), 16.8. DP2 (N)
Rosnička zelená	<i>Hyla arborea</i>	NT / SO	30.4. DP1 (N), 30.4. DP2 (N), 26.5. DP5 (N)
Skokan hnědý	<i>Rana temporaria</i>	VU / -	16.8. DP3 (N)
Skokan štíhlý	<i>Rana dalmatina</i>	NT/SO	30.4. DP1 (N), 30.4. DP2 (N), 14.8. DP6 (N), 16.8. DP2 (N)
Skokan krátkonohý	<i>Pelophylax lessonae</i>	VU / SO	30.4. DP1 (N), 30.4. DP2 (N), 25.5. DP5 (N), 26.5. DP5 (N), 15.8. DP1 (N), 16.8. DP2 (N)
Skokan zelený	<i>Pelophylax esculentus</i>	NT / SO	30.4. DP1 (N), 30.4. DP2 (N), 25.5. DP5, 26.5. DP5 (N), 14.8. DP6 (N), 15.8. DP1 (N), 16.8. DP3 (N), 16.8. DP2 (N), 20.10. DP3 (N)
Skokan skřehotavý	<i>Pelophylax ridibundus</i>	NT / KO	30.4. DP1 (N), 30.4. DP2 (N), 25.5. DP5, 26.5. DP5 (N), 14.8. DP6 (N), 15.8. DP1 (N), 16.8. DP2 (N), 17.10.
Celkem 9 druhů obojživelníků Celkem 8 druhů obojživelníků (k. obecná, rop. zelená, ros. zelená, s. štíhlý, tři druhy skokanů rodu <i>Pelophylax</i>) s prokázanou úspěšnou reprodukcí v území			

Vysvětlivky: CR – kriticky ohrožený (critically endangered), EN – ohrožený (endangered), VU – zranitelný (vulnerable), NT – téměř ohrožený (near threatened) (dle Jeřábková et al. 2017); O – ohrožený, SO – silně ohrožený, KO – kriticky ohrožený (sensu zák. 114/1992 Sb.).

KOMENTÁŘ K OBOJŽIVELNÍKŮM

Kuňka žlutobřichá (*Bombina variegata*)

Populace. Dospělci druhu pozorování opakovaně, avšak nehojně. Centrum výskytu druhu je DP1, DP2 a DP6. Konzervativním odhadem aktuální velikosti populace jde řádově o jedince (DP6) až nižší desítky jedinců (DP1 a DP2). Nehojný roztroušený výskyt v území odpovídající povaze druhu vyhledávat obývat pionýrské dočasně zavodněné mokřadní mikrohabitaty a naopak vyhýbající se permanentním větším vodním plochám.

Biotop. Úspěšné rozmnožování výhradně v habitatu typu kaluže a vyjeté zavodněné koleje V DP1, DP2 a DP6. Opakované pozorování páření dospělců v amplexu, a nálezy pulců, metamorfujících jedinců toho ročních metamorfovaných jedinců a juvenilů ve všech třech DP. Pozorované rozšíření poukazuje na rozptyl jedinců napříč studovaným územím, což je nutno vzít v potaz při místní ochraně druhu, respektive ochraně habitatů pro zajištění konektivity mezi populacemi a v krajině.

Ropucha obecná (*Bufo bufo*)

Populace a biotop. Populace nepozorována, zaznamenáni pouze jednotliví adultní jedinci, jeden v DP1 vodní plochy štěrkovny a druhý při okraji intravilánu Věřňovic (DP4). Rozmnožování toho roku neprokázáno.

Ropucha zelená (*Bufo viridis*)

Populace a biotop. Zaznamenáni jak jednotliví dospělci, tak toho roční metamorfovaní jedinci, i juvenilové, potvrzující přítomnost rozmnožující se populaci s centrem výskytu a reprodukce v aktivní štěrkovně DP1. V dalších DP nehojný roztroušený výskyt typu pozorování juvenilů v polní krajině DP2 a dospělce v centru intravilánu Věřňovic (DP4). Konzervativním odhadem aktuální velikosti populace jde řádově o nižší desítky jedinců (DP1).

Rosnička zelená (*Hyla arborea*)

Populace a biotop. Druh opakovaně akusticky zaznamenán během sezóny. V jarním období odhadem několik až několik nižších desítek vokalizujících samců v DP1, DP2 a DP5. Pozorován amplexus v DP2. Úspěšné rozmnožování neprokázáno, ale je v daných DP pravděpodobné. Tyxpický přítomná ve vodních plochách štěrkovny, vzácně i zavodněných vyjetých kolejích v DP2.

Skokan hnědý (*Rana temporaria*)

Populace a biotop. Pozorován pouze jeden jedinec na břehu Lutyňky v DP3. Zahájení mapování až v dubnu 2024 však mohlo při charakteru rozmnožování skokanů hnědých (toho roku díky teplému únoru a březnu) způsobit, že reprodukce druhu proběhla již před začátkem mapování. Přímou v toku Lutyňky je možno předpokládat zimování druhu.

Skokan krátkonohý (*Pelophylax lessonae*)

Populace a biotop. Náslechem zaznamenáni vokalizující samci v počtu řádově maximálně několika jedinců během vegetační sezóny z prostoru zejména vodních ploch odstavených slepých ramen v DP1 a D2, částečně také v prostoru vodních ploch štěrkovny DP1 a DP2 a dále rozsáhlého mokřadu v DP5. Z genetické podstaty zde pozorovaná přítomnost samic skokana zeleného potvrzuje

výskyt v ČR typické smíšené populace skokana krátkonohého a skokana zeleného (samice skokana zeleného jsou reprodukčně závislé na samcích skokana krátkonohého), a je tudíž možno i pozorované juvenilní a subadultní jedince v těchto dílčích plochách považovat za potomky jak skokana krátkonohého, tak skokana zeleného, ačkoli se v tomto vývojovém stádiu morfologicky špatně rozlišují. Odhadem se jedná řádově o jedince až nízké desítky skokanů krátkonohých a o nevelkou, avšak funkční populaci. Juvenilní a subadultní jedinci pozorováni také migrující polní krajinou (DP2) a jako obyvatelé dočasných vodních ploch, zavodněných vyjetých kolejí a kaluží na místních polních cestách.

Skokan zelený (*Pelophylax esculentus*)

Populace a biotop. Náslechem zaznamenání vokalizující samci v počtu řádově desítek jedinců během vegetační sezóny z prostoru zejména vodních ploch štěrkovny DP1 a DP2 a dále rozsáhlého mokřadu v DP5. Přímou pozorování a dokumentování dospělci obojího pohlaví. Z genetické podstaty zde pozorovaná přítomnost dvou typů samců skokana zeleného potvrzuje výskyt v ČR jak typické smíšené populace se skokanem krátkonohým, tak se skokanem skřehotavým (takovito samci skokana zeleného jsou reprodukčně závislé na samicích skokana skřehotavého). V DP1 a DP2 byli pozorováni juvenilní a subadultní jedinci. Odhadem se jedná řádově o populaci velikosti minimálně vysokých desítek skokanů a o reprodukčně funkční smíšené populace. Juvenilní a subadultní jedinci pozorováni také migrující polní krajinou (DP2) a jako obyvatelé dočasných vodních ploch, zavodněných vyjetých kolejí a kaluží na místních polních cestách.

Skokan skřehotavý (*Pelophylax ridibundus*)

Populace. Náslechem zaznamenání vokalizující samci v počtu řádově desítek jedinců během vegetační sezóny z prostoru zejména vodních ploch štěrkovny DP1 a DP2 a dále rozsáhlého mokřadu v DP5 a při řece Olši v DP6. Také přímo pozorování a dokumentování dospělí jedinci jak samců, tak samic. Z genetické podstaty se zde se samicemi skokana skřehotavého reprodukce účastní jak samci skokana skřehotavého, tak samci skokana zeleného a v daných DP se vyskytují syntopicky až všechny tři taxony tzv. vodních skokanů, tj., s. krátkonohý, s. zelený (hybridní taxon rodičovských druhů právě s. krátkonohého a s. skřehotavého) a s. skřehotavý. Odhadem se jedná řádově o populaci velikosti minimálně vysokých desítek skokanů a o reprodukčně funkční smíšené populace. Juvenilní a subadultní jedinci pozorováni také migrující polní krajinou (DP2) a jako obyvatelé dočasných vodních ploch, zavodněných vyjetých kolejí a kaluží na místních polních cestách.

ZHDNOCENÍ DRUHŮ A VÝZNAMU ÚZEMÍ PRO JEJICH OCHRANU

V období měsíců duben až říjen 2024 byl ve vybraném území obce Dolní Lutyně, k.ú. Dolní Lutyně a k.ú. Věřňovice, zaznamenán **výskyt devíti druhů obojživelníků**. Osm nalezených druhů obojživelníků patří mezi zákonem zvláště chráněné druhy (kategorie O, SO, KO), devátý druh skokan hnědý je ohrožený (VU) v rámci Červeného seznamu (tab. 2). Z Červeného seznamu, vypovídajícího o aktuální míře ohrožení živočichů, se zde vyskytují druhy od stupně ochrany téměř ohrožený (NT) až po kriticky ohrožený (CR). V nejpřísnější kategorii ohrožení (kriticky ohrožený) se nachází přítomný druh k. žlutobřichá, který je současně druhem naturovým přiléhající EVL v rámci soustavy Natura 2000.

Cenným zjištěním z pohledu životního prostředí zachování biologické rozmanitosti kulturní krajiny je skutečnost, že přinejmenším sedm druhů obojživelníků (k. obecná, rop. zelená, ros. zelená, s. štíhlý, s. krátkonohý, s. zelený, s. skřehotavý) se v území nejen vyskytuje, nýbrž zde má

prosperující a reprodukčně aktivní populace. Pro další pozorované druhy r. obecnou a s. hnědého je území minimálně dočasným refugiem. Z pohledu batrachofauny je tímto území lokálně významné. Přítomná EVL Niva Olše – Věřňovice plní svou klíčovou roli udržet a zachovat prosperující populaci kuňky žltobřiché právě v levobřežním prostoru nivy Olše v k.ú. Dolní Lutyně a Věřňovice. V dalších katastrálních územích, na kterých se EVL nachází jako je k.ú. Dětmárovice, Kopytov, Skřečeoň, a Závada nad Olší se naturový druh kuňka žltobřichá trvale nevyskytuje, či jen okrajově.

OHROŽUJÍCÍ FAKTORY A NÁVRH KOMPENZAČNÍCH OPATŘENÍ

Na lokální batrachofaunu působí a mohou působit významné negativní faktory zasluhující pozornost:

1. Zazemněné odstavené meandry původního koryta řeky Olše

Stav a negativní vliv. V k.ú. Věřňovice se nachází několik fragmentů původního meandrujícího toku řeky Olše, která byla v minulosti regulována a napřímána. Negativním dopadem je pokračující erozní zahlubování koryta řeky, což odvodňuje okolní krajinu včetně dnes výše položených slepých ramen. Ty se naplňují pouze srážkovou vodou a z důvodu silného zazemnění a pokročilé eutrofizace v průběhu sezóny vysychají, z toho některé úplně.

Návrh managementu. Navrátit Olši zpět do původního koryta tam, kde to je možné, tím zvýšit zahloubený tok na původní stav. Odbahnit a prohloubit zbylé zazemněné fragmenty meandrů a poskytnout tím mokřadní a na vodu vázaným druhům vhodné podmínky k životu.

2. Zavážení drobných tůní, kaluží, terénních depresí a vyjetých kolejí

Stav a negativní vliv. V k.ú. Věřňovice dochází zejména v oblasti Bezdínku k zavážení kaluží, terénních depresí a vyjetých kolejí stavebním materiálem. Ty jsou zde klíčové pro přežívání druhů jako je kuňka žltobřichá, ale i dalších. Urbanistickým rozvojem území hrozí, že dojde k vyasfaltování dnes nezpevněných polních cest, v jejichž kalužích nacházejí časnější vývojová stádia obojživelníků úkryt.

Návrh managementu. Zastavit zavážení kaluží, terénních depresí a vyjetých kolejí stavebním materiálem nebo dohodnout s vlastníky kompenzační opatření pro klíčové zachování zavodněných drobných půdních depresí v oblasti Bezdínku či jinde.

3. Zábor volné krajiny výstavbou a vznik migračních bariér

Stav a negativní vliv. Zaznamenán byl rozptýlený výskyt jedinců obojživelníků napříč studovanou krajinou. Potvrzena byla reprodukce obojživelníků ve vodách stojatých, a to i v lokálně klíčových drobných vodních plochách a zavodněných terénních depresích. Předpokladem je zimování některých druhů v místních vodotečích. Výskyt naturového druhu kuňky žltobřiché je nesouvislý a negativní vliv bude mít izolace populací urbanizací a tvorbou migračních bariér, což může vést k vymizení druhu z EVL. Vysoký počet jedinců několika druhů obojživelníků včetně početných metamorfovaných juvenilů byl zaznamenán v DP1 a zejména DP2 při pohybu a migraci polní krajinou (kukuřičné pole), včetně využívání zavodněných půdních depresí vyjetých zemědělskou technikou.

Návrh managementu. Důležité je zde zachovat průchodnosti zemědělskou krajinou, zejména v ose EVL, podél vodotečí a mezi vodotečemi (Lutyňka, bezejmenný tok protínající silniční spojení mezi katastry Dolní Lutyně a Věřňovice) a prostorem EVL a řekou Olše. Umožnit i takovým druhům, jako jsou obojživelníci, průchodnost dostatečně kapacitními propustky pod místními komunikacemi včetně cyklostezek, aj.

3. SOUHRN POZNATKŮ

Zjištěné druhy a velikost populací druhů. V období duben až říjen 2024 byl v zájmovém území obce Dolní Lutyně zaznamenán **výskyt devíti druhů obojživelníků**, z toho jeden druh kuňky, dva druhy ropuch, jeden druh rosničky a pět druhů skokanů. U **sedmi druhů byla prokázána úspěšná reprodukce** s fotodokumentačně doloženými nálezy larválních, metamorfovaných či juvenilních toho ročních stádií. S výjimkou skokana hnědého patří osm nalezených druhů obojživelníků mezi zákonem zvláště chráněné druhy kategorií ohrožený, silně ohrožený a kriticky ohrožený. Z Červeného seznamu se zde nacházejí druhy od stupně ochrany téměř ohrožený (NT) až po kriticky ohrožený (CR). Obecně je možno napříč zjištěnými druhy odhadnout populační velikosti minimálně v řádech jedinců až desítek adultních jedinců/druh.

Biotopy. Cenný je celý propojený komplex biotopů EVL a bezprostředního navazujících území a dále vodní toky včetně drobných vodotečí. Nutnost je zde zachovat konektivitu mezi těmito územími, neboť některé plochy slouží jako rozmnožiště, zatímco jiné, zejména terestrické, jako zdroj potravy či zimování (vodoteče, terestrické habitaty). Významným územím s početným výskytem obojživelníků v pozdní sezóně se ukázala také pole v **DP2**, což poukazuje na skutečnost, že **zde obojživelníci migrují také polní krajinou**.

Ohrožující faktory. Negativním stavem vyžadující pozornost a nápravu jsou zazemněné vysychající odstavené meandry původního koryta řeky Olše; dále zavážení drobných tůní, kaluží, terénních depresí a vyjetých kolejí, které jsou klíčové pro přežívání některých druhů a úkrytem pro zejména časnější vývojová stadia obojživelníků; ohrožujícím faktorem by byl také zábor volné krajiny výstavbou v míře, že by došlo ke vzniku migračních bariér mezi populacemi obojživelníků, především pak naturového druhu, a ke vzniku migračních bariér mezi vodotečemi a prostorem EVL. Ohrožujícím faktorem by bylo vyasfaltování místních nebezpečných komunikací a polních cest bez kompenzační náhrady vytvořených zavodněných terénních depresí podél těchto komunikací a bez možnosti bezpečného průchodu pro obojživelníky pod komunikacemi a cyklostezkami kapacitními propustky.

Návrh managementu. Navrátit Olši zpět do původního koryta tam, kde to je možné, tím zvýšit zahloubený tok na původní stav. Odbahnit a prohloubit zbylé zazemněné fragmenty meandrů a poskytnout tím mokřadní a na vodu vázaným druhům vhodné podmínky k životu; Zastavit zavážení kaluží, terénních depresí a vyjetých kolejí stavebním materiálem nebo dohodnout s vlastníky kompenzační opatření pro klíčové zachování zavodněných drobných půdních depresí v oblasti Bezdínku a v území obecně. Zachovat průchodnost krajinou, zejména v ose EVL, podél vodotečí a mezi vodotečemi (Lutyňka, bezejmenný tok protínající silniční spojení mezi katastry Dolní Lutyně a Věřňovice, prostorem EVL a řekou Olše. Umožnit i takovým druhům, jako jsou obojživelníci, průchodnost dostatečně kapacitními propustky pod místními komunikacemi včetně cyklostezek, aj.

4. **ZDROJE**

AOPK ČR 2024. *Nálezová databáze ochrany přírody* [on-line]. [2024], [cit. 2024-09-15]. Dostupné z: <portal.nature.cz>.

JEŘÁBKOVÁ L., KRÁSA A., ZAVADIL V., MIKÁTOVÁ B. & R. ROZÍNEK. 2017. Červený seznam obojživelníků a plazů České republiky [Red list of amphibians and reptiles of the Czech Republic]. Červený seznam ohrožených druhů České Republiky. Obratlovci [Red List of Threatened Species of the Czech Republic. Vertebrates]. *Příroda*, č. 34, s. 83–106.

MORAVEC, J. (ED.) ET AL. 2015. FAUNA ČR: PLAZI = REPTILIA. PRAHA: ACADEMIA. 531 s. ISBN. 978-80-200-2416-9

Vyhláška MŽP ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny.

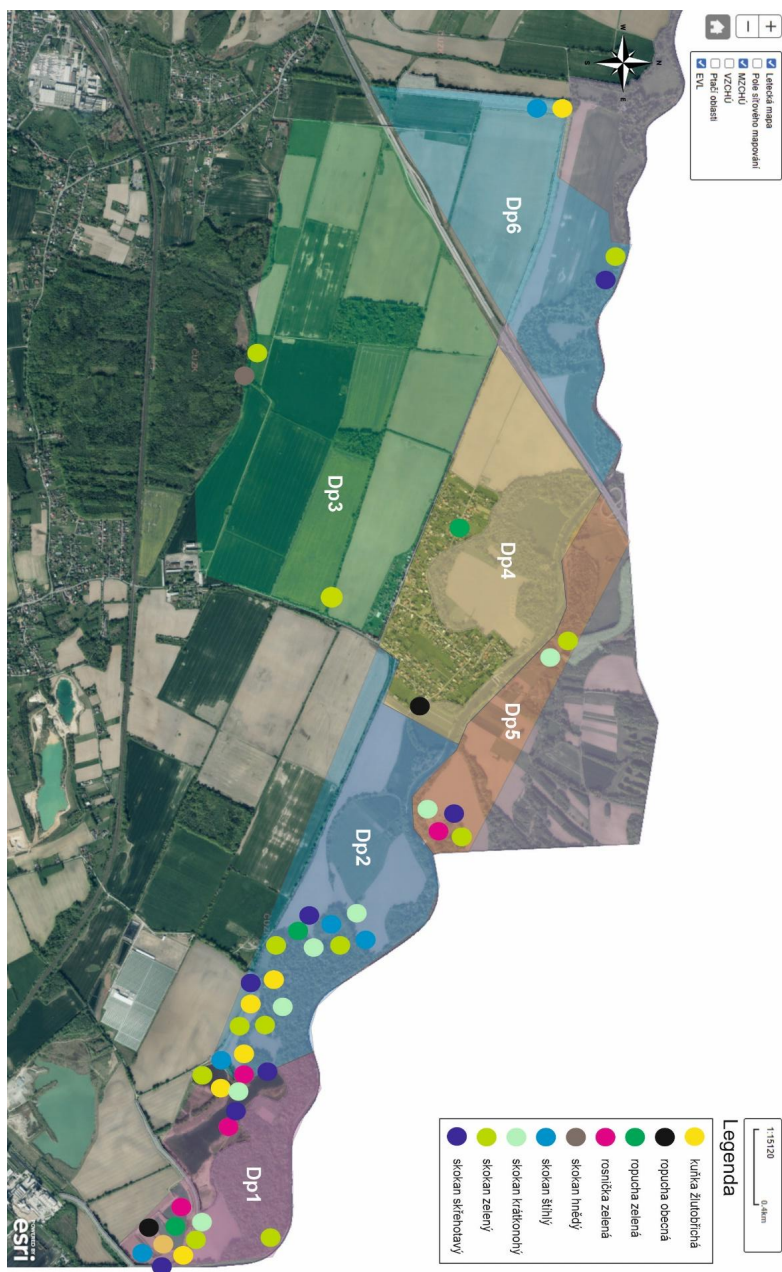
Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v aktuálním znění.

5. PŘÍLOHY
SEZNAM MAPOVÉ A FOTOGRAFICKÝCH PŘÍLOH

Mapa 1: Rozšíření zaznamenaných druhů obojživelníků v rámci studovaných dílčích ploch DP1 – DP6 v obci Dolní Lutyně, k.ú. Dolní Lutyně a k.ú. Věřňovice v období duben – říjen 2024. Zdroj mapového podkladu <https://ndop.nature.cz/mapa/>.

Fotodokumentace pořízena autorem v období duben–říjen 2024 v PP ve studovaném území.
Plná verze fotodokumentace dostupná online na: <https://photos.app.goo.gl/TUes5TK6K4vrexqR7>

Mapa 1: Rozšíření zaznamenaných druhů obojživelníků v rámci studovaných dílčích ploch DP1 – DP6 v obci Dolní Lutyně, k.ú. Dolní Lutyně a k.ú. Věřňovice v období duben – říjen 2024. Podbarvené území narůžověle představuje hranici EVL Niva Olše – Věřňovice. Zdroj mapového podkladu <https://ndop.nature.cz/mapa/>.

OSTRAVSKÁ UNIVERZITA
PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA

Entomologický průzkum lesních porostů dotčených záměrem vybudování průmyslové zóny v Dolní Lutyni

posouzení významu porostů pro chráněný a ohrožený hmyz

zadavatel:
Obec Dolní Lutyně

V Ostravě 26.11.2024

zpracovatel: doc. RNDr. Petr Kočárek, Ph.D.
Katedra biologie a ekologie Přf OU

1. ÚVOD

Předmětem provedeného výzkumu byl inventarizační průzkum hmyzu s vazbou na dřeviny (xylobiontního hmyzu) a posouzení potenciálního dopadu plánované průmyslové zóny na chráněný a ohrožený hmyz. Vymezení porostů, na kterých byl průzkum prováděn, je patrné z Obr. 1. Jedná se o listnaté, místy smíšené, porosty mladších a středních věkových tříd s bohatě vyvinutým bylinným patrem, které tvoří izolované ostrůvky v zemědělské krajině. Porosty jsou tvořeny převážně měkkými dřevinami (vrby, topoly, lípy, jasany) s menším zastoupením tvrdých dřevin (zejm. dubu a habru). Senescentní stromy a stromy s plně vyvinutými dutinami vhodnými pro hmyzí druhy specializované na dutiny v předmětném porostu nebyly zaznamenány.

Staré stromy, vč. suchých a schnoucích, jsou významným útočištěm pro vzácné a chráněné druhy hmyzu, přičemž hmyz vázaný na takovéto stromy patří mezi neohroženější v Evropě a mezi hmyzem početně dominuje v červených seznamech prakticky všech evropských států. Plánovaná stavba se nachází v bezprostředním okolí EVL Niva Olše – Věřňovice, ve které je hlavním předmětem ochrany páchník hnědý (*Osmoderma barnabita*) náležející mezi prioritní druhy soustavy Natura 2000. Páchník hnědý žije velmi skrytě a jeho monitoring je proto komplikovaný. V některých případech není prakticky možné potvrdit nebo vyvrátit výskyt páchníka v konkrétním dutém stromě, pokud jsou dutiny otevřené jen malým otvorem nebo jsou jinak nepřístupné. V takovémto případě nelze výskyt dokázat bez použití destruktivních metod – tj. poškození stromu. Občas se stává, že bývají páchníci ve stromě nečekaně zaznamenáni až ve chvíli, kdy je strom pokácen. Vzhledem k tomu, že v ČR došlo k rozsáhlé fragmentaci (odlesnění), má páchník hnědý sklon k vytváření mikropopulací, které jsou o to více náchylné k vymření z vnitřních či vnějších příčin (RANIUS & NILSSON 1997; MARHOUL & TUROŇOVÁ 2008).

Kromě páchníka hnědého se v navazující EVL Niva Olše – Věřňovice vyskytují také další naturové druhy s vazbou na dřeviny, jako je lesák rumělkový (*Cucujus cinnabaerinus*) a některé další vzácné a ohrožené druhy hmyzu (KOČVARA et al. 2010; KOČÁREK 2010, 2019). Konkrétně byly v rámci předchozích výzkumů v EVL Niva Olše – Věřňovice zaznamenány následující zvláště chráněné druhy hmyzu (DOLNÝ 2010; KOČVARA et al. 2010; KOČÁREK 2010, 2019), jejichž výskyt lze očekávat také v dotčené lokalitě:

- Klínatka rohatá (*Ophiogomophus cecilia*) – SO
- Střevlík Scheidlerův (*Carabus scheidleri*) – O
- Střevlík Ullrichův (*Carabus ullrichi*) – O
- Zdobenec skvrnitý (*Trichius fasciatus*) – O
- Zlatohlávek tmavý (*Oxythyrea funesta*) – O
- Čmeláci (*Bombus* spp.) – O
- Lesák rumělkový (*Cucujus cinnaberinus*) – SO
- Páchník hnědý (*Osmoderma barnabita*) – SO
- Ohniváček černočárny (*Lycaena dispar*) – SO
- Batolec duhový (*Apatura iris*) – O

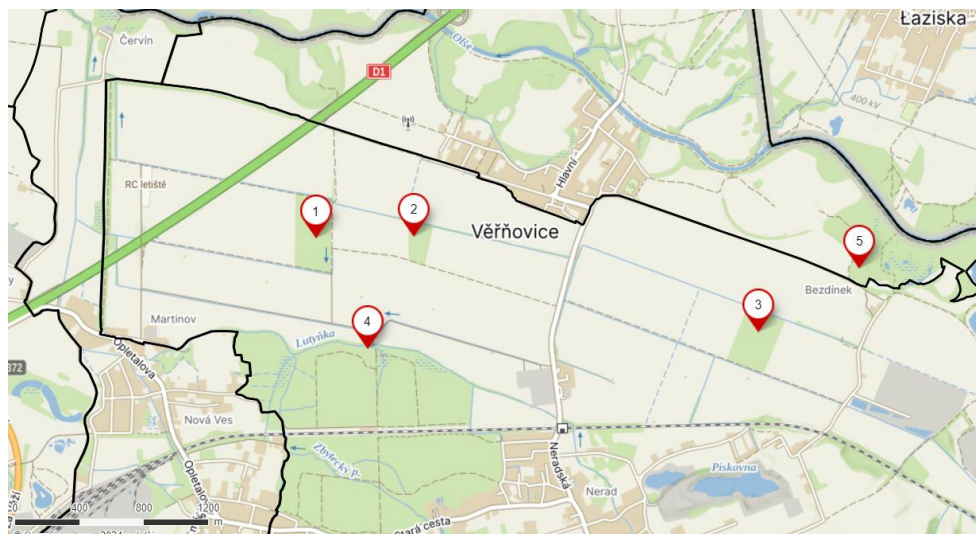
Provedený entomologický výzkum byl cílen na výskyt zvláště chráněných a ohrožených druhů hmyzu s přímou či nepřímou vazbou na dřeviny.

2. TERÉNNÍ ŠETŘENÍ A METODIKA

Dne 12. října 2024 bylo provedeno terénní šetření na dotčených lokalitách za účelem entomologického průzkumu a posouzení porostů z hlediska výskytu chráněného a ohroženého hmyzu. Entomologický průzkum byl proveden v izolovaných lesních porostech (Obr. 1: lokality 1-3), které jsou v rámci záměru navrženy k vykácení a v okolních dvou porostech, které jsou brány jako referenční, ale také jako potenciálně nepřímo ovlivněné realizací záměru (Obr. 1: lokality 4-5). Entomologický průzkum byl proveden na základě detekce výskytu dospělců a larev hmyzu na

živých/odumřelých stromech, pod kůrou stromů, smýkáním stromové a keřové vegetace entomologickou smýkácí sítí a sklepávání větví pomocí entomologické sklepávací sítě. Vyhledávány byly požerky a jiné pobytové znaky na stromech.

Průzkum byl cílen zejména na výskyt naturových druhů páchníka hnědého (*Osmoderma barnabita*) a lesáka rumělkového (*Cucujus cinnabarinus*), ale také na přítomnost dalších chráněných a ohrožených druhů dle platné národní legislativy (uvedené ve vyhl. MŽP 395/1992 v současném znění) a uvedených v aktuálním červeném seznamu bezobratlých živočichů (HEJDA et al. 2017). V případě páchníka hnědého a lesáka rumělkového bylo postupováno dle doporučených metodik monitoringu (KRÁL 2005; MARHOUL & TUROŇOVÁ 2008; ČÍZEK et al. 2015).

Obr. 1 – Situační mapa s vyznačením zkoumaných lokalit. 1-3 lokality přímo dotčené záměrem, 4-5 referenční (nepřímo dotčené) lokality

3. VÝSLEDKY A DISKUSE

V rámci entomologického průzkumu byl zaznamenán výskyt 41 druhů hmyzu (viz níže), přičemž některé z těchto druhů byly zjištěny na základě pobytových znaků (požerky, zbytky chitinu). Sedmnáct zjištěných druhů má přímou vazbu na posuzované dřeviny a čtyři druhy patří mezi zvláště chráněné druhy podle přílohy č. III Vyhlášky MŽP ČR 395/1992 Sb. Jedná se o lesáka rumělkového (*Cucujus cinnabarinus*), zlatohlávka tmavého (*Oxythyrea funesta*), střevlíka Scheidlerova (*Carabus scheidleri*) a čmeláka rokytového (*Bombus hypnorum*). Lesák rumělkový je také v rámci EU zahrnut v přílohách II a IV Směrnice o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (92/43/EEC). Dále byly zaznamenán jeden druh z aktuálního červeného seznamu (Hejda et al. 2017), konkrétně tesařík pižmový (*Aromia moschata*) evidovaný v kategorii „téměř ohrožený“. Výskyt páchníka hnědého (*Osmoderma barnabita*) nebyl v rámci provedeného průzkumu potvrzen.

Tab. 1. Přehled druhů hmyzu zaznamenaných v plánovaném areálu průmyslové zóny v Dolní Lutyni v rámci jednorázového průzkumu provedeného průzkumu v říjnu 2024 (tučně jsou druhy s přímou vazbou na dřevo stromů).

Druh	Ochranný statut	Lok 1	Lok 2	Lok 3	Lok 4	Lok 5
<i>Agonum assimile</i>	-	+			+	+
<i>Agrilus sp.</i>	-			+		
<i>Amara sp.</i>	-	+		+		
<i>Ampedus sp.</i>	-	+		+		
<i>Aromia moschata</i>	Červený seznam (NT)		+	+	+	
<i>Athous sp.</i>	-	+			+	
<i>Bombus hypnorum</i>	114/1992 Sb. (O)			+		
<i>Carabus hortensis</i>	-					+
<i>Carabus granulatus</i>	-	+	+	+	+	+
<i>Carabus scheidleri</i>	114/1992 Sb. (O)	+	+			+
<i>Catocala electa</i>	-					
<i>Chrysoperla sp.</i>	-	+				
<i>Cryptophagus sp.</i>	-		+			
<i>Cucujus cinnaberinus</i>	114/1992 Sb. (SO)		+	+		+
<i>Dorcus parallelipedus</i>	-	+			+	
<i>Harmonia axyridis</i>	-		+	+	+	+
<i>Hololepta plana</i>	-	+			+	
<i>Inachis io</i>	-					+
<i>Lasius flavus</i>	-	+		+		
<i>Lasius platythorax</i>	-	+	+	+	+	
<i>Myrmica rubra</i>	-		+	+	+	+
<i>Oberea oculata</i>	-			+		
<i>Oiceoptoma thoracica</i>	-			+		
<i>Oxycaremus lavaterae</i>	-				+	
<i>Oxythrea funesta</i>	114/1992 Sb. (O)			+		
<i>Pentatoma rufipes</i>	-	+			+	+
<i>Philonthus sp.</i>	-	+	+			+
<i>Phosphuga atrata</i>	-	+	+	+	+	+
<i>Phyllobius sp.</i>	-					+
<i>Phymatodes testaceus</i>	-	+	+		+	+
<i>Pterostichus melanarius</i>	-		+	+	+	
<i>Pyrochroa coccinea</i>	-	+	+		+	
<i>Rhizophagus bipustulatus</i>	-	+			+	
<i>Uleiota planata</i>	-		+	+		+
<i>Silvanus unidentatus</i>	-		+	+	+	+
<i>Stegobium paniceum</i>	-	+				
<i>Valgus hemipterus</i>	-		+		+	
<i>Vanessa atalanta</i>	-				+	
<i>Vespa crabro</i>	-					+
<i>Vespula germanica</i>	-	+				+
<i>Xylotrechus rusticus</i>	-				+	
Počet druhů: 41		19	16	18	20	17

Zvláště chráněné druhy

Nejvýznamnější zjištěný druh je **lesák rumělkový (*Cucujus cinnaberinus*)**, jehož dospělci i larvy žijí pod kůrou mrtvých stromů. Larvy se vyvíjejí v hniјícím vlhkém lýku pod uvolněnou kůrou padlých či zlomených listnatých stromů nebo ulomených silných větvích. Hlavní hostitelské dřeviny jsou vrby, osiky a další topoly, buky, duby, ale i jiné listnáče. Larvy i imaga se živí hniјícím lýkem, larvy jsou příležitostně dravé. Vývoj trvá minimálně dva roky, dospělci brouci se líhnou koncem léta a začátkem podzimu. Po přezimování, při kterém setrvávají pod kůrou, nastává na začátku jara hlavní období jejich aktivity (HORÁK et al. 2010).

Lesák rumělkový patří do kategorie „silně ohrožený druh“ dle Vyhl. MŽP ČR 395/1992 Sb. Jedná se o druh, který se momentálně ve střední Evropě šíří, takže na jeho podporu není v současnosti třeba podnikat ochranná opatření. Nicméně při zásadnějším poklesu objemu mrtvého dřeva z krajiny může lesák rumělkový zmizet stejně rychle, jako se dnes šíří. Proto je potřeba na známých lokalitách výskytu lesáka rumělkového dodržovat několik základních pravidel pro hospodaření, která definovali ČÍŽEK et al. (2015) v certifikované metodice „Management populací evropsky významných druhů hmyzu v České republice: Lesák rumělkový (*Cucujus cinnaberinus*)“.

Vykácením předmětných lesních porostů v území vymezeném pro vybudování průmyslové zóny bude ochuzena lokální populace tohoto druhu. Vzhledem k lokálně hojnému výskytu v okolních porostech však nedojde k ohrožení existence místní populace.

Dalším zjištěným zvláště chráněným druhem s přímou vazbou na dřeviny je **zlatohlávek tmavý (*Oxythyrea funesta*)**. Tento druh patří do kategorie „ohrožený druh“ dle Vyhl. MŽP ČR 395/1992 Sb. Druh se vyvíjí v tlejícím dřevě listnatých stromů a je to druh, který není příliš náročný na výběr biotopu. Na Karvinsku je zlatohlávek tmavý v současnosti hojný a na podporu jeho populací není potřeba aktivní management.

Čmelák rokytový (*Bombus hypnorum*). Všichni naši čmeláci (rod *Bombus*) patří do kategorie „ohrožený druh“ dle Vyhl. MŽP ČR 395/1992 Sb. Ačkoliv se jedná o hojný hmyz přítomný téměř v každém biotopu, patří mezi chráněné druhy pro jejich ekologický význam v ekosystémech a velkou citlivost na chemické zásahy. V posuzovaném území byl zaznamenán výskyt (hnízdění) čmeláka rokytového, který hnízdí obvykle ve stromových dutinách nebo ptačích budkách. Hnízda jsou sezónní a s koncem léta zanikají. Jedná se o druh s nepřímou vazbou na dřeviny.

Střevlík Scheidlerův (*Carabus scheidleri*) patří do kategorie „ohrožený druh“ dle Vyhl. MŽP ČR 395/1992 Sb. Zaznamenán byl jeden dospělec pod ležícím tlejícím kmenem. Na Karvinsku se jedná o relativně běžný druh, avšak výskyt je lokální. Střevlíci rodu *Carabus* jsou draví a živí se zejména kroužkovci a měkkýši. Žijí na povrchu země a úkryty vyhledávají pod kameny a jinými ležícími předměty. Nejedná se o druh s přímou vazbou na dřeviny, ale je citlivý na používání chemie a na fragmentaci území.

Potenciální ovlivnění lokálních populací lesáka rumělkového a páchníka hnědého:

Očekávaný vliv na populace lesáka rumělkového: Jelikož se jedná o plošné kácení, budou zničeny části populace obývající dotčené porosty. Vzhledem k výskytu v okolních porostech však nedojde k vyhubení místní populace, může však dojít k jejímu oslabení.

Očekávaný vliv na populace páchníka hnědého: ačkoliv se páchník hnědý v posuzované oblasti v současnosti nevyskytuje, navazující EVL Niva Olše - Věřňovice poskytuje vhodný biotop pro páchníka hnědého a je jedním z nejvýznamnějších lokálních refugií v Moravskoslezském kraji. V

současné době se zde však nachází jen několik obsazených stromů a celá populace pravděpodobně přežívá na hranici dlouhodobé udržitelnosti (KOČVARA et al. 2010; KOČÁREK 2010, 2019). Rada potenciálně vhodných stromů je zastíněná podrostem, což snižuje jejich využitelnost páchníkem. Starší dřeviny jsou v důsledku zanedbané péče, případně poškozené následkem přírodních živlů, ve špatném zdravotním stavu. V současnosti má proto velký význam každý strom potenciálně využitelný páchníkem a také každá samice páchníka hnědého, která opustí dutinu za účelem vyhledání potenciálně vhodného biotopu v okolí. Jelikož mají páchníci nízkou doletovou vzdálenost několika set metrů a páchníci obecně špatně létají, rizikem je pro ně také zvýšený provoz na přilehlých komunikacích, který může vést k usmrcení létajících brouků. Porosty, jejichž kácení je v rámci projektu plánováno, sice v současnosti nenaplnují biotopové podmínky pro páchníka hnědého, avšak v budoucnu mohly tyto podmínky naplnit v souladu s jejich stárnutím a zároveň se perspektivně zvyšujícím podílem senescentních a dutých stromů. Odstraněním těchto porostů bude populace páchníka ochuzena o budoucí perspektivu potenciálně vhodných biotopů.

4. ZÁVĚRY

Předložená studie shrnuje výsledky entomologického průzkumu zaměřeného na hmyz s vazbou na dřeviny (xylobiontního hmyzu) s cílem posouzení dopadu plánovaných zásahů v rámci vybudování průmyslové zóny v Dolní Lutyni. Během entomologického výzkumu byl zaznamenán výskyt čtyř druhů hmyzu, které patří mezi zvláště chráněné podle přílohy č. III Vyhlášky MŽP ČR 395/1992 Sb (lesák rumělkový, zlatohlávek tmavý, střevlík Scheidlerův a čmelák rokytový). Lesák rumělkový je v rámci EU zahrnut v přílohách II a IV Směrnice o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (92/43/EEC). Lesní enklávy určené k vykácení představují lokální refugia v zemědělské krajině s výskytem několika druhů zvláště chráněného hmyzu s vazbou na dřeviny.

Očekávaný vliv na lokální populaci lesáka rumělkového (*Cucujus cinnaberinus*): Jelikož se jedná o plošné kácení, budou zničeny části populace obývající dotčené porosty. Vzhledem k výskytu v okolních porostech však nedojde k vyhubení místní populace, může však dojít k jejímu oslabení.

Očekávaný vliv na lokální populaci páchníka hnědého (*Osmoderma barnabita*): Vzhledem k návaznosti posuzované lokality na EVL Niva Olše – Věřňovice vyhlášené pro ochranu evropsky chráněného brouka páchníka hnědého, bude ochuzena nabídka perspektivně vhodných biotopů pro jeho budoucí výskyt v širší oblasti. Pro trvalé přežívání populace páchníka hnědého jsou nezbytné rozsáhlé rozvolněné porosty s věkově diferencovanou strukturou, která bude permanentně poskytovat vhodné senescentní stromy. Posuzovaný porost by se do vhodného stadia měl dostat v horizontu 50-100 let. Vykácením porostu tedy dojde k zásahu do širšího komplexu biotopu tohoto druhu, který bude ochuzen o výhledově vhodné biotopy potřebné k zajištění senescentních dřevin v budoucnosti. Vzhledem k tomu, že současná populace páchníka hnědého v EVL přežívá na hranici dlouhodobé udržitelnosti, může hrát negativní roli riziko spojené se zvýšenou intenzitou dopravy na hranici EVL. Jelikož mají páchníci nízkou doletovou vzdálenost několika set metrů a páchníci obecně špatně létají, rizikem je pro ně zvýšený provoz na přilehlých komunikacích, který může vést k usmrcování létajících brouků.

5. POUŽITÁ LITERATURA

- DOLNÝ A. 2010: D47 – Věřňovice. Entomologický průzkum se zaměřením na vybrané skupiny hmyzu (z řádů Odonata, Orthoptera, Coleoptera, Lepidoptera). Ms., 16 pp.
- KOČÁREK P. 2010: Inventarizační průzkum – EVL MS Kraj – CZ0813457 EVL Niva Olše – Věřňovice. Implementace soustavy Natura 2000, I. Etapa Zpracování inventarizačních průzkumů a plánů péče páchník hnědý (*Osmoderma barnabita*). Ms., Ostrava: Moravskoslezský kraj, 25 pp.

- KOČÁREK P. 2019: Entomologický inventarizační průzkum EVL Niva Olše – Věřňovice: páchník hnědý (*Osmoderma barnabita*). Ms., Ostrava: Moravskoslezský kraj, 30 pp.
- KOČVARA R., CZERNIK A., ŽÁRNÍK M. 2010: Plán péče o přírodní památku Niva Olše – Věřňovice v rámci Evropsky významné lokality CZ0813457 Niva Olše – Věřňovice na období 2012-2021. Ms., Ostrava: Moravskoslezský kraj, 25 pp.
- KRÁL D. 2005: Metodika monitoringu evropsky významného druhu – Páchník hnědý (*Osmoderma eremita*). Ms., deponován na UP AOPK ČR Praha, 5 pp.
- ČÍZEK L., HAUCK D., KONVIČKA O., FOLTAN P. & OKROUHLÍK J. 2015: Management populací evropsky významných druhů hmyzu v České republice: Lesák rumělkový (*Cucujus cinnaberinus*). Certifikovaná metodika. Ms., 19 pp.
- HEJDA R., FARKAČ J. & CHOBOT K. M. (eds.) 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Red list of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Příroda, Praha 36: 1-612.
- HORÁK J., VAVROVA E. & CHOBOT K. 2010: Habitat preferences influencing populations, distribution and conservation of the endangered saproxylic beetle *Cucujus cinnaberinus* (Coleoptera: Cucujidae) at the landscape level. - Eur. J. Entomol. 2010, 107(1): 81–88
- MARHOUL P. & TUROŇOVÁ D. (Eds.) 2008: Zásady managementu stanovišť druhů v evropsky významných lokalitách soustavy NATURA 2000. Metodika AOPK ČR. AOPK ČR, Praha, 161pp.
- RANIUS T. & NILSSON S.G. 1997: Habitat of *Osmoderma barnabita* Scop. (Coleoptera: Scarabaeidae), a beetle living in hollow trees. Journal of Insect Conservation 1: 193-204.

V Ostravě 26.11.2024

doc. RNDr. Petr Kočárek, Ph.D.

Přípomínka č. 2 – Hydrologické a povodňové riziko

- Vymezení území dle § 97 odst. 2 StavZ – celé území řešené Změnou ZÚR

Připomínkujeme tímto nedostatečnost a **nepřezkoumatelnost** Studie záplavového území a protipovodňové ochrany v Dolní Lutyni (zpracovatel: VRV, červen 2024), která je podkladem Návrhu Změny ZÚR¹², a která rovněž vyvolává nezákonnost předmětného Návrhu.

Výše uvedená studie vykazuje zásadní nedostatky zejm. v podkladových datech, metodice zpracování i v transparentnosti prezentovaných výsledků, které znemožňují objektivní posouzení dopadů navrhované průmyslové zóny (dále také jako „Záměr“) na odtokové poměry a protipovodňovou ochranu dotčeného území.

Studie vychází z řad n-letých průtoků a teoretické povodňové vlny s kulminací při Q100. K poskytování hydrologických údajů je ze zákona kompetentní Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ). Ze studie se však podává, že podkladová data poskytl státní podnik Povodí Odry, aniž by byla doložena metodika či soulad s oficiálními podklady ČHMÚ. Tento postup je v rozporu s obvyklou praxí a vyvolává oprávněné pochybnosti o věrohodnosti použitých dat.

V předložené dokumentaci navíc není uvedeno, z jakého roku hydrologická data pochází, nakolik jsou aktuální a zda reflektují významnou povodeň z roku 2024. Je uvedena pouze informace o měsíci pořízení od státního podniku Povodí Odry, což je zcela nedostačující pro posouzení aktuálnosti a relevance dat.

Nad rámec výše uvedeného chybí podklad od ČHMÚ pro n-leté vody, není přezkoumatelně zpracován návrh teoretické povodňové vlny (TPV) a chybí scénář povodně Q500, pro TPV Q200, TPV20 a pro kombinace průtoků, které měly být studií rovněž prověřovány. Rovněž není ze studie zjištělné, s jakou kombinací povodní bylo na povodí při modelacích počítáno. Toto je další vada nepřezkoumatelnosti předmětné studie.

Kromě nepřezkoumatelnosti údajů na vstupu viz výše, je Návrhu Změny ZÚR dále postaven na **nedostatečném vyhodnocení hydrologických a povodňových rizik.**

---

¹² Ve vztahu k povodním se jedná o Studie záplavového území a protipovodňová ochrana v Dolní Lutyni, Vodohospodářský rozvoj a výstavba a.s., 10/2024, viz bod 6., str. 8, přílohy č. 1 k Odůvodnění návrhu Změny ZÚR.

Konkrétně považujeme za nedostatečně vyhodnocení rizik souvisejících

- a) s ochranou území před povodněmi,
- b) a s ovlivněním odtokových poměrů.

Co se týká ochrany území před povodněmi, je nutné připomenout, že záměr Strategického podnikatelského parku Dolní Lutyně (dále jen „SPP“) **je umístěn v záplavovém území¹³**, konkrétně tedy v údolní nivě řeky Olše a jejího přítoku Lutyňky, v těsné blízkosti rozlivové nivy řeky Odry.

Studie, resp. Návrh Změny ZÚR, **vychází z nebezpečně optimistického předpokladu**, že historické povodně na řece Olši nebyly extrémní – v roce 1997 dosáhla voda úrovně mírně nad Q50, v roce 2010 mírně nad Q100 a v roce 2024 se pohybovala mezi Q50-Q100. Tato skutečnost je však ve studii interpretována jako důvod pro nižší opatrnost, což považujeme za nebezpečný omyl.

Je třeba zdůraznit, že při stejných povodňových událostech (1997, 2024) dosáhly **jiné části téhož povodí Odry extrémních rozměrů** – například na řece Opavě tekla odhadem Q500 s šířkou záplavy kolem 2 km a značnými hloubkami, na Jesenicku pak pravděpodobně Q1000.

Výskyt dvou takto extrémních povodní v odstupu pouhých 27 let je jasným projevem **klimatické změny a narůstající frekvence extrémních jevů**. Skutečnost, že řeka Olše zatím extrémní povodeň nezažila, není důvodem pro podceňování rizika – naopak, při stejných meteorologických podmínkách, které způsobily katastrofu jinde v povodí, může být postižena i Olše. Nelze předpokládat, že Olši se takové extrémy v budoucnu vyhnou jen proto, že dosud nenastaly. Nezhlednění klimatické změny, resp. obecně účinku změny klimatu na výskyt povodní je porušením komunitárního závazku v podobě čl. 14 odst. 4 Směrnice Evropského parlamentu a Rady o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik 2007/60/ES (Směrnice o povodních).

Za nepřezkoumatelný považujeme i ve studii prezentovaný model **Teoretické povodňové vlny (TPV)**, která dle studie odpovídá stoletému průtoku, dále však ji není uvedena pravděpodobnost

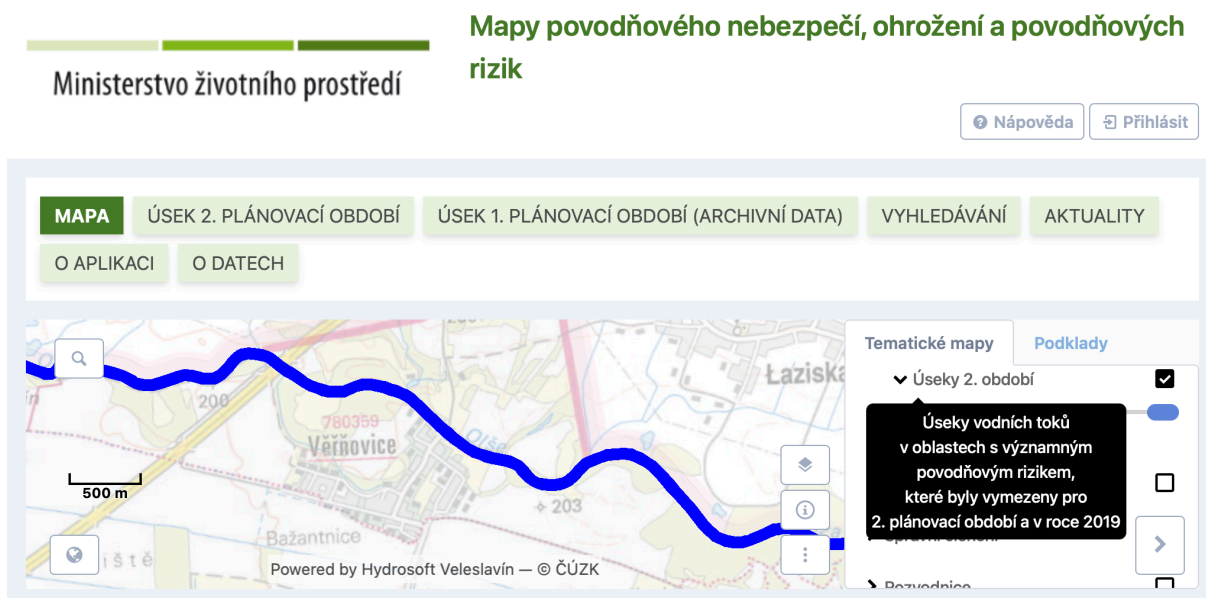
---

¹³ Plocha VS106 o rozloze 280 ha.

výskytu příslušného objemu vlny a model je tak nekompletní. Studie se s tímto deficitem vypořádává velmi svérázně, a to konstatováním, že „pro neustálený stav lze sestavit jen jeden povodňový scénář TPV na Olši“. **Toto je však nepravdivá informace, týkající se velmi podstatné části studie, která v rámci širšího kontextu způsobilá manipulace úsudku čtenáře předmětné studie.** Je potřeba se důrazně ohradit před východiskem, že je možný pouze jediný povodňový scénář TPV na Olši, toto je velice nebezpečné zjednodušení situace.

S ohledem na výše uvedené je nutné uzavřít, že ve studii použitá TPV, **není v souladu se současnými trendy** v oblasti návrhů protipovodňových staveb, není tzv. *lege artis*, **neboť není stanovena s podmíněnou pravděpodobností**, což má za následek nulovou výpovědní hodnotu této části studie. Současné návrhy protipovodňových staveb stanovují kromě pravděpodobnosti výskytu kulminačního průtoku rovněž pravděpodobnost výskytu předchozí srážky a nasycení půdy, resp. kombinace pravděpodobností kulminačního průtoku a zvoleného objemu povodně. **V předmětné studii však výše uvedené nenajdeme.** Studie vybočuje z rámce „umění oboru“ a je redukována na pouhou obhajobu záměru investora, což v kontextu jejího smyslu považujeme za velmi nebezpečné.

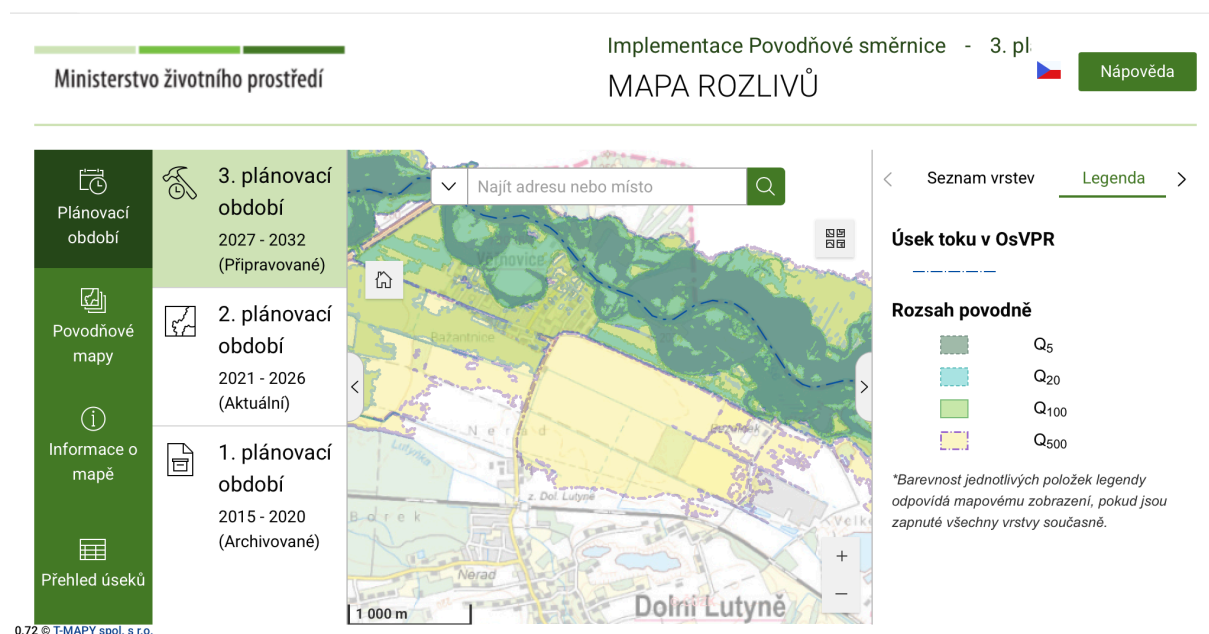
Výše uvedená pochybení však zde nekončí. Do podkladů studie **nebyla zahrnuta mapa rizik** zpracovaná v roce 2019, dle které je plocha plánované PZ **ve středním riziku**.

Toto považujeme za **velice podezřelý nedostatek**, a to v kontextu té skutečnosti, že plánovaný způsob využití území by byl v této úrovni rizika **nepřípustný**.

Výše uvedené je ve zřejmém rozporu s cíli Směrnice Evropského parlamentu a Rady o vyhodnocování a zvládnání povodňových rizik 2007/60/ES, která si klade za cíl omezit riziko nepříznivých účinků spojených s povodněmi.

Do podkladů Studie **nebyla rovněž zpracována nejnovější aktualizace map povodňových rozlivů**, která byla zveřejněna v rámci Implementace Povodňové směrnice pro 3. plánovací období (2027-2032), a kterou je nutné brát v rámci implementace opatření v potaz. **Dle této mapy je při průtoku stoleté vody zaplaven celý intravilán Věřňovic.**¹⁴

Dále v rámci připomínky namítáme, že předmětná studie nebyla zpracována v souladu s Metodikou tvorby map povodňového nebezpečí a povodňových rizik.¹⁵ Dle této metodiky se má výpočet provádět **metodou ustáleného nerovnoměrného proudění**¹⁶ na základě hydrologických řad n-letých průtoků pro povodňové scénáře Q5, Q20, Q100 a Q500.

¹⁴ POVIS2 – Povodňová směrnice, online dostupná zde:

https://povis2.mzp.gov.cz/ags/povmap/?menuItem=planning-menu&plo=3962c02f-019d-4b41-8f34-c044bbf30961&dataSource=dataSource_21&x=-460275.24418828555&y=-1093404.4892304519&scale=30240

¹⁵ Dostupné online zde:

https://heis.vuv.cz/data/webmap/datovesady/uap/povodnoveohrozeni/METODIKA_Mapy-rizik_Prilohy_2023-08-08.pdf

¹⁶ Při ustáleném proudění se vychází ze stavu, při kterém dojde při modelování k ustálení hladiny v čase a kdy není podstatný objem povodňové vlny. Metoda ustáleného proudění se pro stanovování záplavových území používá z důvodu bezpečnosti, neboť reálné povodně jsou nepředvídatelné přírodní jevy, které nelze zcela postihnout žádným modelem a které se nesmí v žádném případě podceňovat, neboť jejich následky mohou být fatální.

Předmětná studie navzdory výše uvedenému vychází z výpočtu metodou neustáleného nerovnoměrného proudění pro **TPV s kulminací na hodnotě odpovídající pouze Q100**, tedy s velmi malým objemem¹⁷. Jinými slovy, studie používá složitější metodu (neustáleného proudění), která by měla pracovat s objemy a časovým průběhem, ale zároveň používá velmi chudá vstupní data, konkrétně pouze kulminaci Q100 (vrchol povodně) a malý objem vody.¹⁸ Proč je to problém? Je to jako kdybyste použili špičkový program na finanční analýzu, ale zadali byste do něj jen jednu cifru místo kompletních dat. Metoda neustáleného proudění dává smysl jen tehdy, když máte kvalitní data o celém průběhu povodně.

Dalším našim námitkovým bodem v rámci uplatněné připomínky je skutečnost, že předložené výstupy studie jsou **netransparentní a nekonzistentní**. Jedná se fakticky o neporovnatelné výstupy matematického modelování pro stavy stávající a návrhový.

Pro současný:

Olše Q₁₀₀   Lutyňka Q₁₀₀
Olše Q₅₀₀   Lutyňka Q₁₀₀
Olše Q₁₀₀   Lutyňka Q₅₀₀.

Pro návrhový:

Olše Q₁₀₀   Lutyňka Q₁₀₀
Olše Q₁₀₀   Lutyňka Q₁₀₀ se zpracováním okolních záměrů
Olše Q₂₀₀

rozdílové mapy hloubek

Olše Q₁₀₀
Lutyňka Q₁₀₀
Olše Q₁₀₀ se zpracováním okolních záměrů
Lutyňka Q₁₀₀ se zpracováním okolních záměrů

Co to znamená? **Srovnává se zde nesrovnatelné, tzv. pro efekt. Což je zavádějící a rozporné s etikou vědecké práce.**

Jedná se o srovnávání dvou stavů – povodně při situaci se záměrem (s realizovanou stavbou) a povodně bez této stavby. Autor studie však vedle sebe dává rozdílná dvě naprosto rozdílné

---

¹⁷ Při neustáleném proudění se vychází z objemu a doby povodně, což je charakterizováno grafem TPV. Výpočty neustáleným prouděním se však běžně nepoužívají pro stanovování záplavových území, ale především pro návrh přehrad a podobných vodních děl, kde je důležité právě stanovení potřebného retenčního objemu.

¹⁸ Dále není uvedeno, jaká drsnost byla zvolena pro navržené biokoridory, které mají být klíčové pro odvádění inundovaných vod – mají tvořit něco jako přírodě blízká obtoková koryta ze severní a jižní strany. Z podkladů rovněž není zřejmé, jakým způsobem má být využívána nechráněná část areálu, kde se očekávají největší hloubky vody.

situace, díky čemuž nelze následně porovnat, zda nový projekt zhorší nebolepší protipovodňovou ochranu.¹⁹

Pokud by studie skutečně aspirovala ke zjištění proklamovaného závěru, musela by porovnávat stejné situace před a po stavbě.

Předloženo však bylo následující:

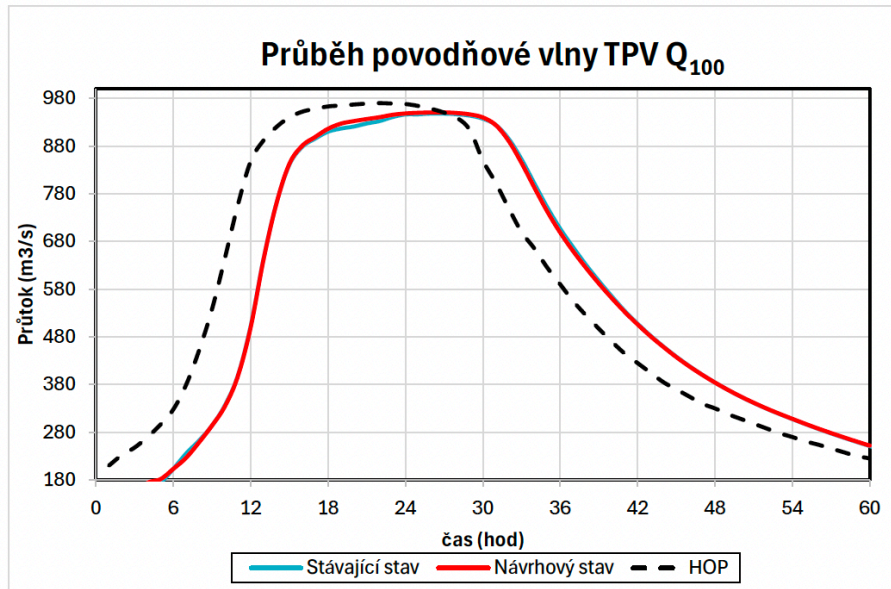
Pro SOUČASNÝ stav (bez projektu):	Pro NÁVRHOVÝ stav (s projektem):
<ul style="list-style-type: none"> • Olše Q100 + Lutyňka Q100 • Olše Q500 + Lutyňka Q100 • Olše Q100 + Lutyňka Q500	<ul style="list-style-type: none"> • Olše Q100 + Lutyňka Q100 • Olše Q100 + Lutyňka Q100 (se záměry) • Olše Q200 (rozdílové mapy)²⁰ • Olše Q100 + Lutyňka Q100 (se záměry, zvláště pro každou řeku)

Výsledkem výše uvedeného je **neporovnatelnost, netransparentnost a nesystematičnost** výsledků studie, která opět budí ve veřejnosti nedůvěru ohledně kvality vyhodnocení místních vlivů záměru.

¹⁹ Rovněž mapy rychlostí postrádají charakteristické šipky (vektory), které by jednoznačně ukázaly směr proudu.

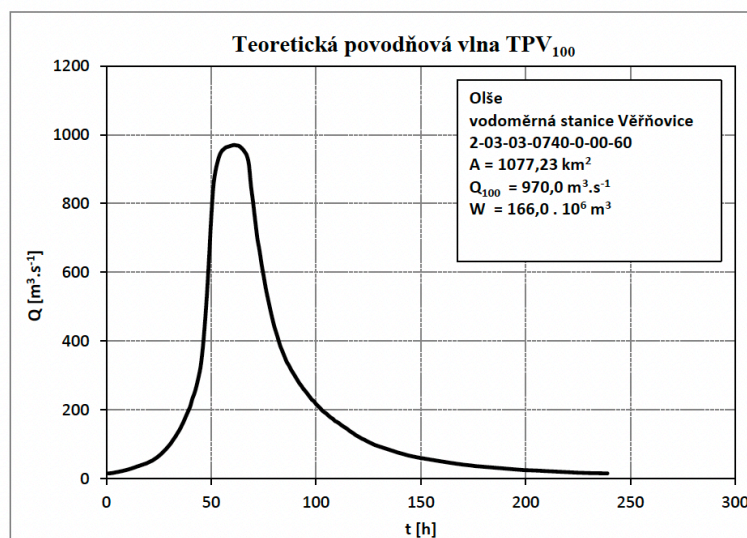
²⁰ V mapách rozlivů pro návrhový stav není zakreslen rozsah vody dvoustleté.

Obdobnými vadami je postížena i projekce TPV, resp. její stávající a návrhový stav. Konkrétně se jedná o obrázek 5-7 Průběh povodňové vlny TPV100 ve zprávě A.2, kde vycházejí obě TPV zcela identicky, což je krajně nevěrohodné, **nebot' umístění obrovského tělesa do stávajícího záplavového území zcela jistě změní průběh návrhové vlny v čase.**

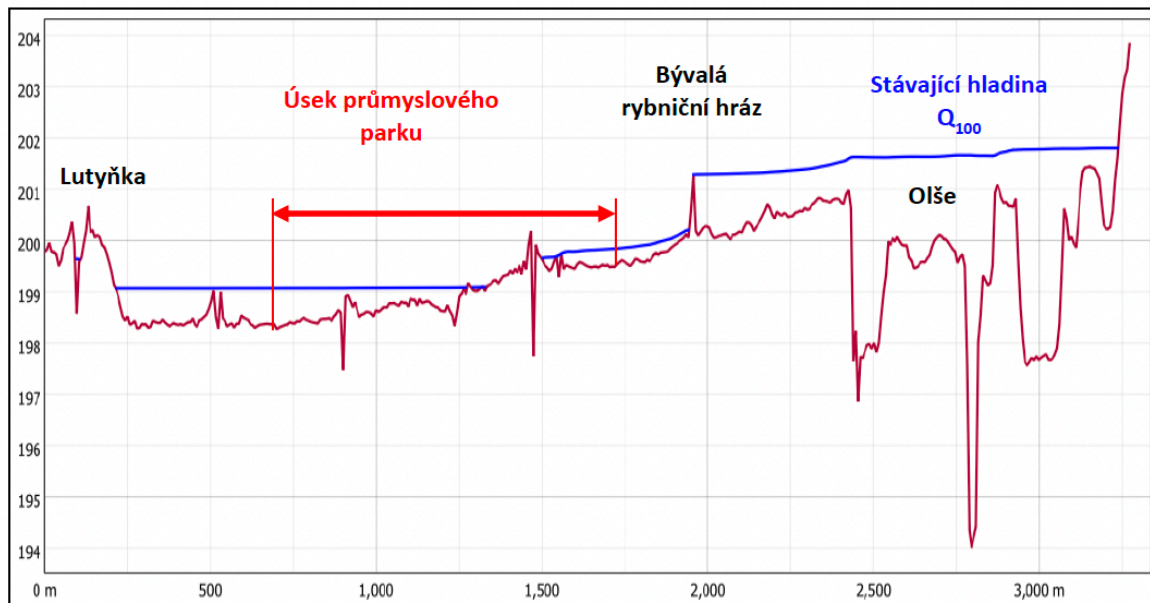

Obrázek 5-7 Průběh povodňové vlny TPV₁₀₀

Navíc byla zveřejněna pouze špička kulminace, průběh nástupu a doznívání povodně nebyl z neznámých důvodů ve Studii zveřejněn. Dále je potřeba upozornit na skutečnost, že měřítko a popis os tohoto grafu návrhové TPV ve zprávě A.1 na str. 29 je zcela odlišný od měřítka a popisu TPV ve zprávě A.2.

Nepřezkoumatelný je rovněž ve Studii prezentovaný řez digitálním modelem terénu

Obrázek 5-1 Řez digitálním modelem terénu skrz lokalitu průmyslového parku při průběhu povodně Q₁₀₀ na Olši

V situacích řezů není uvedeno, **ve kterém místě byl proveden řez zveřejněný ve zprávě A.2 (Obrázek 5-1 Řez digitálním modelem terénu), který vede napříč celým zájmovým územím.** Navíc jsou v tomto řezu sice zakreslena návrhová opatření, ale **hladina je vykreslena pouze pro stávající stav, a to pouze pro vodu stoletou.**

Nad rámec výše uvedených výtek je nutné shrnout to, co z předložené Studie vyplývá, tedy následující:

1. Zájmové území s levostrannou inundací řeky Olše se uklání směrem jihozápadním (viz řez v A.2 str. 16).
2. Řeka Olše i řeka Lutyňka jsou „nasedlány“ a jejich břehy jsou výše než je území mezi nimi.
3. Vybřežené vody natékají do prostoru plánovaného záměru ze strany od Olše přepadem přes původní rybníční hráz, která je navázána do tělesa dálnice a má výšku cca 1,5 m, dále pak také v prostoru hlavní křižovatky ulic Hlavní a Červínská.
4. Vzduť, které rybníční hráz způsobuje, se propaguje směrem východním, k intravilánu Věřňovic. Za „nasedlanou“ Lutyňkou se území podél dálnice dále svažuje směrem k Bohumínské stružce.
5. Bývalé rybníční hráze ve Věřňovicích tvoří v současnosti významnou odtokovou závalu, která zhoršuje protipovodňovou zabezpečení obce. Jejich alespoň částečným odstraněním ve vhodných profilech by byl umožněn rychlejší plošný odtok vod vybřežených z Olše

směrem k upadajícímu jihozápadnímu cípu území a nedocházelo by již dále k jejich vzduť v intravilánu obce.

6. Stávající zástavba je v současnosti situována v rybničním předhráží, což je zcela v rozporu s obecnými zásadami ochrany sídel před velkými vodami. Dle studie však jediná možná ochrana objektů je ochrana individuální. Zabezpečením otvorů však dochází k výraznému rozdílu úrovně hladiny vně a uvnitř budovy, což vyvolává vztlak vody, hrozí prolomení základové desky a zaplavení objektu výronem přes podlahu.

Poznámka: Varianta odstranění nepotřebných rybničních hrází nebyla ve Studii prověřena. Výstavbou záměru bude tento pravděpodobně jediný možný způsob ochrany intravilánu obce a případný další rozvoj obce již navždy znemožněn.

7. I při zvolení velmi optimistického povodňového scénáře (štíhlá TPV s kulminací Olše na Q100) dochází ke vzduť hladiny vybřežených vod až o 30 cm, a to v místě, kde je napříč hlavnímu proudu koncentrované vybřežené vody (severní přírodě blízký koridor) navrženo těleso sjezdu z dálnice.
8. Odvodnění tohoto prostoru má být pouze prostřednictvím nespecifikovaného otvoru v tělese navrhovaného sjezdu z dálnice a dále stávajícím mostním objektem pod dálnicí, který je dimenzován pouze na převedení stávajícího HOZ²¹, nikoliv na převádění průtoku koncentrovaných vod vybřežených z řeky Olše.
9. Reálné vzduť však zde bude mnohem větší, neboť dostatek vláhy kombinovaný s absencí stálého průtoku a nízkým sklonem velmi mělkého koryta způsobí bujný růst vysazené vegetace (keře a stromy) v biokoridoru. Masa mrtvé dřevní hmoty pak bude ucpávat nedostatečné mostní otvory v dálnici a ve sjezdu z ní. To navíc povede k jejich zahlcení a k nežádoucímu proudění v tlakovém režimu.
10. V kombinaci výše uvedeného stavu s možností výskytu větší povodně, než je ve Studii neurčitě specifikovaná povodeň návrhová, reálně hrozí v místech největšího vzduť přelévání navrhované ochranné hráze Záměru, **přičemž není vyloučeno ani její protržení směrem dovnitř dokola ohrazovaného areálu.**²²
11. Dále není řešeno, jakým způsobem by byly vody z takto ohrazovaného uzavřeného plošného prostoru Záměru následně odváděny. **Zaplavení areálu, kde se předpokládá používání nebezpečných látek, by tak mohlo mít fatální následky pro široké okolí.**

---

²¹ Hlavní odvodňovací zařízení.

²² Neboť není navržena hráz s těsnícím jádrem, ale pouze hutněná zemní hráz.

12. Jak již bylo uvedeno výše, a jak také vyplývá z předložených podkladů, tedy zejména z mapy hloubek pro Q500 na Olši a Q100 na Lutyňce pro stávající stav a dále z veřejně dostupného portálu Analýza výškopisu²³, celé zájmové území, které je ze severozápadní strany ohraničené tělesem dálnice, se uklání směrem jihozápadním a tímto směrem i dochází k odtoku²⁴ části vod vybřežených z Olše a následně i z Lutyňky.
13. Původně natékaly vody z Lutyňky a z Olše do Bohumínské stružky, avšak po výstavbě tělesa dálnice a komunikace Za Věží došlo k vytvoření příčných překážek, které odtok vody zastavují a způsobují vzduť. Z jižní strany je pak rozliv navíc omezen tělesem železnice. Nátok do Bohumínské stružky je možný až mostním otvorem na ulici Za Věží přes Bohumínskou stružku (v blízkosti aquacentra) a to až od určité úrovně hladiny, územní roh u kruhového objezdu je bezodtoký. Intravilán místní části Nová Ves, přes který prochází část vod vybřežených z Olše i z Lutyňky, se v současnosti nachází ve vzduť těchto tří násypových těles. A na druhé straně ulice pak tyto vody přispívají k zaplavení intravilánu části Nového Bohumína (mezi ulicemi Za Věží a Šunychelská). Tyto plochy, mohou být zároveň zaplaveny vodami vybřeženými z řeky Odry. Při kombinaci průtoků Q500 na Olši a Q100 na Lutyňce budou na celé ploše takto postiženého území hloubky vody 2 m, někde i větší. Pokud však dojde k výstavbě plánovaného Záměru a bude vyloučena velká část území, kde je v současnosti umožněn bežeškodný rozliv, budou hloubky vody v Nové vsi a v části Nového Bohumína ještě mnohem větší.

Z předložených podkladů (Studie) však vliv stavby Záměru a dalších navrhovaných opatření pro tuto kombinaci průtoků nelze pro oblast Nové Vsi a části Nového Bohumína objektivně posoudit, neboť nebyly předloženy situace pro tento návrhový stav.

Předložené studii je současně potřeba vytknout, že se nezabývá prouděním spodních vod.

S ohledem na výše popisovaný tvar zájmového území lze tímto směrem předpokládat i směr proudění podpovrchových a spodních vod. Směr tohoto proudění je v současnosti bezpochyby, stejně jako proudění vod povrchových, ovlivněn dálničním tělesem.

²³ Online dostupné zde: <https://ags.cuzk.cz/av/>

²⁴ Stávající mostní otvory v tělese dálnice s ohledem na konfiguraci terénu převádějí jen část vybřežených vod. Území za dálnicí je navíc již v ovlivnění vodami vybřeženými z Olše níže po proudu a může být zaplaveno i vodami z řeky Odry. Dochází zde k poklesu čáry energie a zpomalení odtoku.

V současnosti je nutno tyto vyvěrající spodní vody v území drénovat a odvádět systémem melioračních kanálů.

Na ploše plánovaného Záměru nejen, že **dojde ke znemožnění zásaku vod srážkových a vod vybřežených, ale i ke znemožnění proudění vod podpovrchových a spodních**, které v současnosti jistě převádějí významný podíl objemu povodně.

V prostoru tohoto významného současného vsakovacího retenčního prostoru má být proveden plošný návoz hutněné zeminy do výšky úrovně Q100 a kolem celého areálu Záměru má být navíc umístěna ještě ochranná hráz do výšky Q200 se zavazovacím hutněným ozubem do hloubky 0,5 m.

Území, které je v současnosti tvořeno velice kvalitní ornou půdou, funguje mimo svého primárního využití též **jako plošná houba**, která je schopna pojmout a zadržet velké množství srážkové, vybřežené a podpovrchové vody.

Toto po výstavbě plánované PZ již nebude možné, kromě zavazovacího ozubu a plošného hutněného návozu dojde výstavbou Záměru též k **zatížení velmi dobře propustného prostředí**, které se tím změní na málo propustné, **což povede k významnému ovlivnění spodních i povrchových vod.**

Je až s podivem, že takto významnou problematiku předkládaná Studie opomíjí. Přitom rizika spojená s touto problematikou jsou mimořádně vysoká.

Návrh Změny ZÚR sice počítá s řadou ochranných protipovodňových prvků²⁵, je však na místě říci, že tato **opatření nejsou prioritně předvídána jako protipovodňová ochrana Věřňovic a jejich obyvatel**, ale jedná se o systém protipovodňové ochrany majetku investora, který má navíc negativní vliv na bezpečnost obce a jejich obyvatel. Navíc realizací záměru dojde ke

---

²⁵ Bod 6.1.2., str. 10, přílohy č. 1 k Odůvodnění návrhu Změny ZÚR: „(...) liniovou protipovodňovou hráz, ochranné valy, navýšení upraveného terénu oproti stávajícímu, retenční systémy, povodňovou čerpací stanicí, dostatečně hydraulicky kapacitní inundační mosty na dopravní infrastrukturu vně areálu, dostatečně hydraulicky kapacitní přeložky hlavních odvodňovacích zařízení (HOZ), která jsou součástí stávajícího melioračního systému, protipovodňovou ochranu v místě křížení technické infrastruktury s protipovodňovou hrází a další technická opatření. (...) protipovodňový plán.“ Dostupná online: <https://www.parklutynec.cz/dokumenty/>.

znemožnění odlehčení vod z Lutyňky a zvýšení povodňového rizika v Nové Vsi, neboť prokopání hráze, jako v roce 2024 již nebude možné.²⁶

Domníváme se, že bez níže uvedených minimálních doplnění Studie, není vůbec možné domýšlet rizika, která bude následně nutné s ohledem na proporionalitu zásahu vážit:

- Studie musí zpracovat aktualizovanou mapu rozlivů.
- Dále musí být zpracována aktualizovaná, hydrologická data oficiálně stanovená ČHMÚ, přičemž tato data musí zohledňovat povodeň 2024 a to pro všechny návrhové stavy (tedy i pro Q200 na obou tocích) a s těmito daty následně pracovat.
- Musí být dále zpracována povodňová simulace pro ustálený průtok
  - o vody pětisetleté na Olši
  - o vody stoleté na Lutyňce
  - o vody dvoustleté na Olši
  - o dvoustleté na Lutyňceto pro stávající stav i pro všechna návrhová opatření a za předpokladu minimálně stoleté vody na řece Odře.
- Ve výpočtu musí být zohledněn koeficient drsnosti pro plochy biokoridoru, které odpovídají jeho výhledovému stavu, tedy drsnosti v rozmezí 0,08 – 0,1 dle Manninga.
- Mapy rychlostí musí být doplněny o vektory směru proudění.
- Škálu barev legendě je nutné zvolit s takovým intervalem, aby neztratil vypovídací hodnotu.²⁷

Výše uvedené nesrovnalosti považujeme za velice podstatné. Máme za to, že prezentovaná Studie je bez doplnění nepřezkoumatelná a z ní vycházející Návrh Změny ZÚR nezákonný.

---

²⁶ Ve zprávě A.1 se uvádí, že lokalita plánované PZ byla při povodni 2024 zaplavena mimo jiné vodami z toku Lutyňka, kde došlo k protržení hráze. Tato informace se nezakládá na pravdě, neboť tato hráz byla záměrně prokopána, aby došlo k odlehčení průtoku, a bezeškodnému rozlivu na zemědělské plochy a omezilo se zaplavení intravilánu.

²⁷ Nestačí se např. u barvy hloubek zastavit u barvy s hodnotou $x > 10$ cm.

Připomínka č. 3 – Nezákonost a nepřezkoumatelnost Vyhodnocení vlivu na životní prostředí (dále také jako „SEA“)

- Vymezení území dle § 97 odst. 2 StavZ – celé území řešené Změnou ZÚR

Jako Spolek namítáme, že zhotovitel SEA při vypracování Vyhodnocení vlivu na životní prostředí vycházel z **tendenčních podkladů**²⁸, které nebyly v žádném smyslu nezávislé a nezaujaté, ale byly vytvořeny na zakázku jako obhajoba záměru, jež se stát snaží na území silově protlačit na úkor územních samosprávných celků a jejich obyvatel. Neboť stavby průmyslových areálů jsou z pohledu státu zřejmě preferovanější než revitalizace brownfieldů.²⁹

Předmětné tendenční podklady, jež byly využity pro tvorbu SEA, byly zpracovány na **zakázku obchodní společnosti SIRS**, jakožto nástroje státu k prosazení státních zájmů, předány pořizovateli (Krajskému úřadu MSK), a pořizovatelem následně předány zhotoviteli³⁰ (Institut regionálních informací, s.r.o.), který z nich při zpracování Návrhu vycházel.

Předmětné podklady **neposkytují dostatečné záruky důvěryhodnosti** nejen s ohledem na svůj původ ve sféře, která z povahy věci nesleduje veřejný zájem, ale jsou **i fakticky nesprávné a nekompletní**³¹.

Předmětné podklady byly podrobeny obsáhlé kritice ze strany nejen odborné veřejnosti již dne **19.03.2025** při veřejném představení studií SPP v obci Dolní Lutyně, avšak nebyly v důsledku těchto námitek³² nijak revidovány, ale došlo k jejich úplném „překlopení“ zhotoviteli, který jejich obsah následně opět překlopil do Návrhu a Vyhodnocení vlivu.

---

²⁸ Kočvara R.: Hodnocení vlivu závažného zásahu spolu s návrhy opatření k vyloučení či zmírnění negativních vlivů – Strategický podnikatelský park Dolní Lutyně (12/2024), Kuras T.: Posouzení vlivu koncepce podle § 45i zák. 114/1992 Sb., - Strategický průmyslový park Dolní Lutyně (12/2024), AQE advisors, a.s., 4ct s.r.o.: Dopadová studie pro lokalitu SPP Lutyně (10/2024), SWECO: Dokumentace pro zónu Lutyně – Technická studie proveditelnosti, 11/2024.

²⁹ Zpráva NKÚ, za 6 let podpoře necelých 10 % brownfieldů, na odměnách však vyplaceno již téměř 27 procent z podpory, dostupné online zde: <https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/za-sest-let-podporilo-mpo-regeneraci-ucele-desetiny-evidovanych-brownfieldu-id14197/>

³⁰ Z přílohy č. 1 (viz bod 6., str. 8, přílohy č. 1 k Odůvodnění návrhu Změny ZÚR) k odůvodnění návrhu Změny ZÚR plyne, že se jedná o podklady, které zhotovitel (Institut regionálních informací, s.r.o.) obdržel od pořizovatele (Krajský úřad MSK).

³¹ Viz připomínka č. 1 a připomínka č. 2.

³² Souhrn námitek zveřejněných u veřejného představení studií SPP ze dne 19.03.2025 v Dolní Lutyni, byl spolkem vydán v oficiální stanovisku Rozbor studií a je přílohou této připomínky.

Předmětné tendenční podklady jsou navíc v Návrhu **využity dominantně**³³, což Návrh místy přiznává, a místy je to nepochybně zřejmé ze samotného obsahu. A to i přes nedostatečný poznámkový aparát zhotovitele, který maskuje, resp. v textu řádně neodkazuje, u jakého konkrétního tvrzení vychází, z kterého citovaného zdroje, ale všechny zdroje uvádí až na konci dokumentace jako pouhý souhrn, tak aby znemožnil či omezil přezkoumatelnost svých myšlenkových pochodů³⁴.

Co se týká zmiňovaných tendenčních podkladů SEA, máme na mysli tyto:

1. **Kočvara R.:** *Hodnocení vlivu závažného zásahu spolu s návrhy opatření k vyloučení či zmírnění negativních vlivů – Strategický podnikatelský park Dolní Lutyně (12/2024)*
2. **Kuras T.:** *Posouzení vlivu koncepce podle § 45i zák. 114/1992 Sb., - Strategický průmyslový park Dolní Lutyně (12/2024)*
3. **AQE advisors, a.s., 4ct s.r.o.:** *Dopadová studie pro lokalitu SPP Lutyně (10/2024)*
4. **SWECO:** *Dokumentace pro zónu Lutyně – Technická studie proveditelnosti, 11/2024*³⁵

Všechny čtyři výše uvedené dokumenty, jsou k dispozici na webových stránkách **SPP**³⁶, resp. **SIRS**³⁷, a byly vytvořeny soukromými osobami na objednávku této akciové společnosti. S ohledem na důležitost a částečné pokrytí prvních dvou podkladů v rámci ostatních připomínek se tato připomínka zaměří pouze na studii proveditelnost.

Co se tedy týká poslední jmenované společnosti **SWECO a.s.**, která na základě objednávky SIRS vypracovávala Technickou studii proveditelnosti, domníváme se, že i samotný **kontrakční proces**, který vyhotovení studie předcházelo, **zakládá pochybnost o věrohodnosti** studie s ohledem na možný vztah závislosti a zaujatosti zpracovatele studie.

Předmětná studia navíc **byla pro zpracování Návrhu klíčová**, když samotné odůvodnění Návrhu Změny ZÚR uvádí, že: „*Technická studie proveditelnosti byla vypracována jako*

---

³³ „Pro zpracování Vyhodnocení vlivů Změny č. 10 Zásad územního rozvoje na životní prostředí bylo v maximální míře využito (...) **Kuras T.:** Posouzení vlivu (...), **AQE advisors, a.s., 4ct s.r.o.:** Dopadová studie (...), **SWECO:** (...) – Technická studie (...).

³⁴ Až na výjimky, např. cit. Kočvara.

³⁵ VYHODNOCENÍ VLIVŮ ZMĚNY Č. 10 ZÁSAD ÚZEMNÍHO ROZVOJE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. A-SPEKTRUM s.r.o., str. 12.

³⁶ Strategický průmyslový park. Dokumenty dostupné online zde: <https://www.parklutynce.cz/dokumenty/>.

³⁷ Státní investiční a rozvojová společnost, a.s., obchodní korporace vlastněná ze 100 % státem (prostřednictvím MPO), hlavním předmětem podnikání této korporace je zejm. projektová činnost ve výstavbě a provádění staveb.

klíčový podklad pro rozhodování o realizaci. Strategického podnikatelského parku Dolní Lutyně. “ Odůvodnění Návrhu následně obsah předmětné studie bez dalšího přebírá, proto je níže adresovaná kritika tohoto podkladu rovněž kritikou odůvodnění Návrhu.³⁸

Již samotná smlouva o dílo³⁹, jež byla právním základem Technické studie proveditelnosti, uzavřená dne 3.7.2024, **nebyla v registru smluv do dnešního dne vyvěšena.**⁴⁰ O existenci této smlouvy se tedy veřejnost mohla dozvědět pouze z **Dohody o započtení a narovnání** uzavřené mezi SIRS a SWECO a.s., vyvěšené v registru smluv dne 02.10.2024.

Z této Dohody se pak podává, že společnost **SIRS** bez dalšího zjevného důvodu **společnosti SWECO a.s. odpustila dne 02.10.2024 zaplacení smluvní pokuty z prodlení s dodáním objednaného plnění ve vztahu k Technické studii.**⁴¹ Nad rámec výše uvedeného SIRS, tedy i přes toto porušení smlouvy, objednal od SWECO a.s. další, dodatečné služby, viz Objednávka, jež je přílohou těchto připomínek.

Studii proveditelnosti, jež byla zhotovitelem SEA bezzbytku převzata, tedy hodnotíme jako silně nepřesvědčivou, neboť nekriticky akcentuje přínosy záměru, které jsou silně hypotetické⁴², a tyto se snaží porovnávat s riziky, která cíleně umenšuje nebo nevyjmenovává. Jedná se v podstatě o určitý návod, jak záměr přes odpor obyvatel a odborné veřejnosti protlačit.⁴³

Technická studie proveditelnosti, resp. její zveřejněné manažerské shrnutí, je členěno do dvou částí, zprv **Základní požadavky pro realizaci**, zadruhé **Doporučený postup pro klíčové části projektu**.

---

³⁸ Str. 9 až 15 Odůvodnění Návrhu Změny ZÚR.

³⁹ Nazvaná jako Smlouva na zpracování Technické Due Dilligence a Technické studie proveditelnosti ve vztahu k areálu Lutyně.

⁴⁰ Což klade zajímavou právní otázku ve vztahu k platnosti a účinnosti takové smlouvy.

⁴¹ Uvedenou Smlouvu o započtení a narovnání činíme společně s Objednávkou dodatečných služeb od společnosti SWECO a.s. přílohou těchto připomínek.

⁴² Zejm. v kontextu skutečnosti, že původní investor od záměru upustil a nyní se vlastně hledá jiný dostatečný důvod pro zastavění greenfieldu. A současně s ohledem na předpokládanou Etapizaci, která záměr rozmělnuje v čase na 4 fáze, čímž současně rozmělnuje slibované přínosy (zejm. slibovaná pracovní místa) za současného zachování či zvýšení veškerých negativ záměru zejm. v podobě hlukové zátěže, znečištění z dopravy, nevratné likvidace půdy a biologicky cenné lokality.

⁴³ Zde nezůstává bez zajímavosti, že si SIRS objednal u advokátní kanceláře ROWAN LEGAL, Manažerské shrnutí jak obejít proces EIA a urychlit výstavbu záměru, 12 stran za 1,65 mil. Kč., Dostupné online: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/29628996?backlink=mtwmn> a https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/rychlejsi-priprava-pozemku-pod-gigafactory-obejdete-eia-radi-pravnici-vlada-i_2408230500_pik

Co se týká obsahu první části studie proveditelnosti, tato prezentuje uvažované výhody plynoucí z realizace záměru. Výše uvedené skutečnosti jsou zpracovateli Studie proveditelnosti vnímány jako přínosy na poli **(1) Pracovních příležitostí, (2) Životního prostředí, (3) Hospodaření s vodou, (4) Udržitelné dostupnosti a ochrany okolí a (5) Občanské vybavenosti.**

Co se týká **(1) Pracovních příležitostí**, Studie argumentuje přetrženou industriální tradicí regionu, na kterou chce projekt SPP v podobě realizovaného záměru údajně navázat a vytižít tím pracovní sílu v regionu, nyní však dokonce uhlíkově neutrálně.

Toto tvrzení však pokládáme za velmi abstraktní a idealistické, a to s ohledem na skutečnost, že nejsou známy bližší informace, k zamýšlenému typu provozu, zejm. úrovni robotizace, poptávce po konkrétní kvalitě pracovní pozice apod.⁴⁴ Ve vztahu k pracovnímu trhu je potřeba vyhodnotit řadu dalších faktorů, které jsou pro rozhodnutí o realizaci záměru podstatné, přičemž studie se jimi nezabývá. Zejm. se jedná okolnosti dopadu realizovaného záměru na drobné regionální podnikatele ve vztahu k jejich zaměstnancům, likvidaci diverzifikace pracovního trhu (a mj. **naprostou likvidaci krajinného rázu**), problematiky nezaměstnatelnosti (nikoliv nezaměstnanosti) a dalších regionálních specifik.

Co se týká **(2) Životního prostředí**, tato část Studie působí v kontextu v Návrhu jinde předjímaných ekologických dopadů až cynicky. Studie záměr vyzdvihuje jako přínos pro životní prostředí, a to z toho důvodu, že je zde plánováno umístění fotovoltaiky v prostoru výrobního areálu (zejm. střechy objektů) a další využití produkovaného tepleného přebytku. **Výše uvedené je naprosto absurdní nejen v kontextu nevratné likvidace zemědělské půdy, ale rovněž v kontextu plánované likvidace populací ohrožených živočichů, resp. jejich stanovišť a zdrojů potravy.**

(3) Udržitelnou dostupností a ochranou okolí míní zpracovatelé Studie plánované rozšíření cyklostezek, které mnozí občané (právem) vnímají jako snahu je umlčet, a o jehož proporcionalitě jako kompenzačním opatření učiněného zásahu v této doméně, nemůže být řeč. Dále je pak **ochranou okolí** označováno vybudování „*rozsáhlé přírodní relaxační zóny na*

---

⁴⁴ A to zejm. s ohledem na předpokládanou etapizaci realizace záměru.

hranici výrobního areálu“, neboť jakékoliv místo na hranici výrobního areálu, jakým je továrna na lithiové baterie či obdobný zvlášť nebezpečného provoz, se musí obyvatelům Dolní Lutyně a části Věřňovice, zákonitě jevit jako místo nanejvýš atraktivní k relaxaci a odpočinku. **Z tohoto bodu Studie je proto obzvláště cítit odtržení od reality a cynismus osob, jichž se plánovaný zásah nedotýká.** S ohledem na výše uvedené už jen zbývá doplnit, že cena za provedení předmětné studie činí téměř 4,25 mil. Kč, což je s ohledem na prezentovaný obsah pro běžného občana jen těžce akceptovaná cena z pohledu účelnosti takového nákladu.

Jako **(5) Občanskou vybavenost**, resp. přínos v této doméně, Studie prezentuje veskrze nutná opatření související s očekávaným přílivem pracovníků, a to v podobě přítomnosti záchranných a bezpečnostních složek a infrastruktury k uspokojení poptávky související se zvětšením počtu přechodných i stálých rezidentů. **Výše uvedené podle našeho názoru nelze považovat za přínos, ale skutečnost, která bude mít jak pozitivní, tak negativní dopady místního významu, které je nutné blíže předjímat a posuzovat, tak aby bylo možné je vůbec hodnotit a uvažovat o případné proporcionalitě takových opatření. Na toto a mnohé další však Studie rezignuje.**

Studie dále hovoří o **Etapizaci** realizace záměru, což znamená, že **slibované přínosy** v podobě žádaných pracovních míst by byly realizovány v rámci etap **rozložených do dalších cca 10-15 let**, přičemž neexistuje záruka, že zamýšlený projekt neskončí v etapě č. 1, č. 2, popř. některé jiné. To vše samozřejmě při nevratném zásahu do životního prostředí a krajinného rázu už na samém počátku realizace záměru.

Nejistotu realizace následných etap záměru navíc podstatně zvyšuje skutečnost, že tyto budou závislé na dalších projektech, které obvykle generují zpoždění a jejichž úspěch nebude zaručen pouhou realizací kroků na straně SPP, jedná se o projekty jako je vybudování napojení na dálnici D1, napojení vlečky na celostátní železniční síť, či vybudování přípojky VVN.

Studie proveditelnosti se ještě velmi stručně zabývá **protipovodňovou ochranou**, kde vyjmenovává různá protipovodňová opatření, **kteřa jsou následně bez dalšího převzata ze strany zhotovitele SEA do Vyhodnocení vlivů.** Přestože se povodňovým a hydrologickým rizikem zabývá jiná připomínka spolku, je vhodné zmínit, že uvažovaná protipovodňová opatření v rámci své až antihumanistické koncepce **neberou v potaz ochranu obce Věřňovice a jejich obyvatel**, ale prioritně míří na ochranu majetku v rámci SPP, tedy cizího kapitálu

zahraničního investora. Co se týče nepřesnosti matematického modelování průběhu povodňových toků, toto je blíže odůvodněno v Přípomínce č. 2.

Co se týká tvrzení zpracovatelů Studie proveditelnosti o možnosti a proveditelnosti **připojení k inženýrským sítím technické infrastruktury**, pak je tato část zpracována natolik úsporně, že je **nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů**. Studie netvrdí, že je nyní možné toto připojení provést, ale odhaduje, že by tato připojení mohla být možná v případě, že k tomuto paralelně vzniknout předpoklady v zásadě externího rázu, jako například vybudování přípojky VVN, a další podmínky v rámci etapizace, jejichž možnost provedení v území bude teprve předmětem studií. Není zde ani řešeno, kdo bude předmětnou činnost financovat, přičemž v případě, že náklady ponese investor, nejsou ověřeny jeho kapacity.

Ve vztahu k dopravní dostupnosti je předmětná Studie rovněž vágní, a znemožňují řádné posouzení navrhovaného řešení. Především chybí jakákoliv konkrétní data a parametry, bez nichž nelze posoudit reálnou proveditelnost záměru. Text neuvádí parametry navrhovaných komunikací, konkrétní počty parkovacích míst, kapacitu dopravních terminálů, počet autobusových linek a frekvenci spojů, ani vzdálenosti od hlavních dopravních uzlů, přesto uzavírá záměr jako proveditelný. Text studie se spokojuje s obecnými formulacemi jako "dostatečně kapacitní", což neumožňuje objektivní vyhodnocení, přezkoumatelnost i participaci ze strany veřejnosti.

Velmi problematicky je zde zpracována i otázka **hlukových omezení**, která je přitom kritická pro fungování zóny. Chybí konkrétní očekávané hodnoty překročení limitů v decibelech, není kvantifikováno, o kolik vozidel musí být provoz omezen, a především nejsou specifikována navržená opatření k dodržení limitů. Není tak jasné, jak zásadní je toto omezení pro celkové fungování zóny a zda vůbec umožňuje plánovaný provoz. Přičemž již samotná Studie uvádí, že „Stávající hygienické limity v území jsou již dnes dosaženy“, dá se tedy očekávat, že synergickým působením více uvažovaných vlivů dojde k jejich překročení.

Studie rovněž postrádá analýzu **dopravního zatížení**. Chybí předpokládaný počet generovaných jízd denně i ročně, analýza vlivu na stávající dopravní síť, kapacitní posouzení křižovatek a úseků, stejně jako dopravní model nebo prognóza. Bez těchto údajů nelze posoudit, zda stávající infrastruktura vyhoví, ani jaké investice budou nutné.

Řešení veřejné dopravy je zpracováno pouze povrchně. Studie sice konstatuje, že jsou řešeny zastávky a dopravní terminály, ale chybí informace o napojení na stávající linky, o tom, zda bude potřeba zavést nové linky nebo posílit stávající.

Studie rovněž nepředkládá žádné alternativní scénáře či varianty řešení dopravního napojení, což je porušením zásady subsidiarity. Dále **chybí analýza rizik**, která by odpověděla na otázku, co se stane, pokud nebudou omezení splněna, stejně jako plán postupná realizace dopravní infrastruktury v jednotlivých etapách.

Studie proveditelnosti dále předpokládá **přeložení melioračního systému**, nebere již však v potaz nutnost změny plánu regionálního ÚSES Moravskoslezského kraje.

Co týká **nedostatečnosti kompenzačních opatření** a samotných podkladů k jejich predikci ve vztahu k očekávané ztrátě biotopů, toto je předmětem samostatné připomínky.

S ohledem na výše uvedené namítáme, že je zde objektivní pochybnost o existenci závislého vztahu mezi zpracovatelem Studie proveditelnosti a jejím objednatelem, přičemž v kontextu i níže prezentovaných pochybení způsobuje převzetí této studie nezákonnost Návrhu Změny ZÚR.

Příloha k připomínce č. 3: (a) Shrnutí námitek občanů Dolní Lutyně po první prezentaci závěru studii SPP.

Jako spolek Zachovejme Poolší z. s. vyjadřujeme jednoznačný nesouhlas s výstavbou gigafactory v Dolní Lutyni.

Toto oficiální stanovisko zaujímáme jako finální po konání Kulatého stolu dne 28. 4. 2025, na kterém proponenti projektu gigafactory prezentovali stav příprav, své argumenty pro výstavbu a odpovědi na dotazy ze strany odborné veřejnosti.

Upozorňujeme na rizika a negativní dopady projektu gigafactory na životní prostředí, krajinu, kvalitu života obyvatel i stabilitu trhu práce. Historie nás učí, že realizace rizik u podobných projektů má nevratné důsledky.

Od zástupců projektu gigafactory požadujeme větší transparentnost a objektivní a odborné posouzení rizik a dlouhodobých dopadů projektu. Máme za to, že by mělo být v každém okamžiku naprosto zřejmé, na čem proponenti projektu pracují a proč, a jaké budou jejich další kroky. Chceme znát harmonogram příprav!

Dosud prezentované studie ohledně proveditelnosti projektu a jeho rizik jsou nedostatečné. Závěr o realizovatelnosti projektu je bez dalšího doplnění nejen předčasný, ale dokonce nebezpečně lehkovážný.

Níže prezentujeme souhrn důvodů našeho závěru.

1. Zaměstnanost a dopad na trh práce

Představy proponentů projektu o regionálním trhu práce vnímáme jako zkreslené. Přivedení "velkého hráče" může být pro stávající diverzifikaci nebezpečné. Likvidaci malých podniků nebereme jako okrajové ztráty.

Proponenti projektu věří, že investor díky vyšší mzdě získá zaměstnance jejich "přetažením" z okolních pracovišť. Toto však může být pro místní malé podnikatele likvidační, vést k destrukci lokální oborové pestrosti a vzniku závislosti na jediném velkém zahraničním zaměstnavateli, který bude moci diktovat podmínky.

Obecně není moudré dávat všechna vejce do jednoho košíku. Případný pád takto státem podpořeného monopolu, který předtím vysál zaměstnance okolním podnikatelům, by mohl být pro region smrtící ranou. Upřednostňujeme proto raději podporu místních firem před dotacemi pro nového zahraničního investora.

Je třeba ještě říci, že deklarovaný předpoklad vzniku až 7 600 pracovních míst je silně zavádějící. Výroba bude vysoce automatizovaná a slibovaný počet míst je velmi nejistý. Výstavba bude navíc po dlouhé roky rozdělena na jednotlivé etapy bez garance finálního dokončení projektu. Dá se navíc očekávat, že většinu poptávky po zaměstnancích zaplní zahraniční agenturní pracovníci, protože současným problémem Moravskoslezského kraje v oblasti průmyslu není vysoká nezaměstnanost, ale nedostatek kvalifikovaných pracovníků.

2. Doprava a obchvat

Čeká nás dramatický nárůst dopravní zátěže. A to po několik let.

Už nyní studie ukazují překročení hlukových a emisních limitů. Gigafactory tuto zátěž ještě umocní. Projekt navíc do obce přivede tisíce aut denně, to znamená více CO₂ a více hluku. Dolní Lutyně na toto není připravena. Několik let kumulace výstavby gigafactory, obchvatu a rychlodráhy představuje nepřijatelnou zátěž, která bude naším denním chlebem.

Znepokojuje nás také provizorní napojení na dálnici D1, které má být použito i při zahájení výroby. Hrozí pravidelný dopravní kolaps a objížďky přes obec.

Obchvat I/67 je zatím pouhým slibem s horizontem dokončení nejdříve v roce 2034! Tedy až po plánovaném zprovoznění gigafactory.

3. Životní prostředí a krajina

Odmítáme bagatelizaci dopadů projektu na přírodu. Záměr počítá se zábořem plochy 400 ha, z čehož 280 ha bude zastavěno budovami. Jedná se o likvidaci jediné celistvé přírodní krajiny Karvinska s výjimečnou biodiverzitou. Dokonce i zhotovitel studií připouští, že krajinný charakter území bude zcela zničen.

Biologické studie jsou podle odborné veřejnosti nekvalitní, nedostatečné a zavádějící. Chybí v nich data o druzích

živočichů, kvantifikace jejich populací i citace použitých zdrojů.

K projektu se negativně vyjádřil i Český svaz ochránců přírody – varuje před záborovou plochou, co se týče její kvality a kvantity, i nevratným zásahem do zemědělské půdy. My tyto obavy naprosto sdílíme.

Zástupci projektu přiznávají, že stát v minulosti selhal v přípravě vhodných lokalit a revitalizaci brownfieldů. Ačkoliv oceňujeme spuštění programu na revitalizaci brownfieldů (ve spolupráci Národního rozvojového investičního banky a Ministerstva životního prostředí, financovaného z Operačního programu Spravedlivá transformace), domníváme se, že by Karvinsko nemělo za tyto chyby státu platit svou nejcennější lokalitou.

4. Voda a hydrologické poměry

Máme vážné pochybnosti o vlivu projektu na vodní režim a ochranu před povodněmi. Lokalita je náchylná k záplavám a má vysokou hladinu spodních vod. Projekt počítá s odběrem vody z Olše s výrazným zásahem do odtokových poměrů. Současné studie se však spodním vodám příliš nevěnují. Vítáme sice plánovaná rozšíření studií, ale místo simulací tentokrát čekáme tvrdá data.

Protipovodňová ochrana je plánována jen do úrovně 200 leté vody – což při extrémních počasích nestačí. Nemůže být přitom sporu o závažnosti důsledků v případě selhání ochranných opatření.

Výstavba naruší odvodňovací kanály a ohrozí zemědělské využití půdy. Varujeme i před novým fenoménem – úbytkem vody kvůli suchu a klimatickým změnám. Nejde jen o povodně, ale i o zásadní změny vodního režimu celé oblasti.

Závěrem je třeba dodat, že dohody o nezhoršení stavu vody v Olši budou reálně nevyimadatelné.

5. Celkové zhodnocení a obavy

Z výše uvedených důvodů se na projekt SPP Dolní Lutyně díváme se značnou skepsí.

Považujeme také za alarmující, že se záměr již nyní prezentuje jako "projekt, který má zelenou", ačkoliv klíčové studie dosud nebyly provedeny. Takové jednání snižuje důvěru veřejnosti ve význam studií, jejich objektivitu a odbornost a nevhodně manipuluje s veřejným míněním.

Zadruhé. Utajovaný zahraniční investor odložil své rozhodnutí do lokality vstoupit. Přesto pokračující přípravy oblasti proto vnímáme jako pomyslné "zatnutí drápů" do území, které bude připravováno třeba i pro jiného investora nehlédě na jeho regionální význam.

Opakujeme, že transparentní přístup ze strany zástupců projektu je neopominutelnou podmínkou pro budování důvěry a minimem pro akceptaci závěrů jakýchkoliv studií ze strany veřejnosti.

Požadujeme proto transparentní postup a nezávislé posudky nad rámec zákonných povinností – ideálně od mezinárodních expertů. Zásadně odmítáme umístění takto rozsáhlého projektu přímo do intravilánu obce, v nivě řeky Olše a v souběhu s dalšími liniovými stavbami (obchvat Bohumín-Karviná a vysokorychlostní trať). Znamenalo by to, že obyvatelé budou dlouhodobě žít na staveništi, což povede k nevratné devastaci krajiny a ohrožení lokality Natura 2000 a Ptačí oblasti Heřmanský stav Odra-Poolší.

Spolu se starosty Dolní Lutyně i Bohumína říkáme jasné "NE!" tomuto umístění. Takto rozsáhlé stavby mají vznikat na brownfieldech ne na ornici. Od začátku vedeme věcnou debatu s odborníky, občany i podnikateli, nejednáme na základě dojmů a emocí, ale vždy na základě analýzy faktů. Opakovaně žádáme transparentnost, více nezávislých studií a právně vymahatelné záruky, že sliby budou naplněny.

Přílohou připomínky č. 3: (b) „Manažerské shrnutí“ objednané ze strany společnosti SIRS k možnostem urychlení výstavby za 1,65 mil. Kč

**ROWAN®
LEGAL**

CERHA HEMPEL
Kališ & Partners

MANAŽERSKÉ SHRUTÍ

**k možnostem urychlení
povolovacího procesu projektu
Lutyně**

KLIENT

Státní investiční a rozvojová společnost, a.s.

AUTOR

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
Cerha Hempel Kališ & Partners s.r.o.,
advokátní kancelář

KONTAKTNÍ OSOBA

Jméno: JUDr. Ing. Miloš Olík, Ph.D., LL.M.

Adresa: Na Pankráci 1683/127, 140 00
Praha 4

Tel.: +420 224 216 212

Fax: +420 224 215 823

E-mail: olik@rowan.legal

Web: www.rowan.legal

ČÁST I. SHRUTÍ

ZADÁNÍ A VÝCHODISKA ANALÝZY

Předmětem této úvodní analýzy je stručné shrnutí k možnostem urychlení schvalovacích procesů v případě plánovaného projektu Dolní Lutyně – výstavba gigafactory (dále jen „Projekt“), který má potenciální přeshraniční environmentální dopady.

Za účelem realizace Projektu byl vypracován harmonogram povolovacího procesu Projektu (dále jen „**Harmonogram**“)¹, který vychází z praktických zkušeností a zákonné povolovací procedury v České republice (dále jen „**ČR**“).

Ačkoli je Harmonogram dle našeho právního názoru rámcově správně nastavený a odpovídajícím způsobem odhaduje očekávatelnou délku schvalovacích procesů Projektu, v současné své podobě nesplňuje časové požadavky investora Projektu, který tak hledá možné cesty jeho zkrácení v souladu s platnou legislativou ČR.

Byť tak Projekt slibuje významné ekonomické a sociální přínosy pro ČR, pokud by byly realizovány schvalovací procesy ve standardním režimu, vzhledem k investorem jasně deklarovaným očekáváním by pravděpodobně nebylo možné Projekt vůbec realizovat.

V tomto dokumentu jsou proto analyzovány zákonné možnosti zkrácení Harmonogramu tak, aby byl Projekt úspěšně realizován. Relevantní prostor ke zkrácení Harmonogramu, tj. prostor ke zkrácení, které by vedlo k zamýšlenému cíli, pak lze dle našeho právního názoru za současné právní úpravy vidět zejména v části týkající se posouzení vlivů na životní prostředí (dále jen „**EIA**“). Níže se proto blíže věnujeme této variantě.

Součástí této úvodní analýzy je dále mezinárodní srovnání české právní úpravy s polskou a maďarskou právní úpravou. Tento přístup je zvolen proto, že v kontextu Projektu jsou Polsko a Maďarsko významnými konkurenty při získávání strategických investic. Cílem této části analýzy je identifikovat silné a slabé stránky české právní úpravy a nastínit možná zlepšení, která by zvýšila atraktivitu ČR pro zahraniční investory ve srovnání s těmito konkurenčními státy.

ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

K možnostem zkrácení Harmonogramu

Současný harmonogram Projektu, vypracovaný podle platné legislativy, **nesplňuje časové požadavky investora**, který hledá možnosti jeho zkrácení. Projekt slibuje významné přínosy pro ČR, ale standardní proces EIA by časově ohrozil realizovatelnost Projektu. Analýza se proto zaměřuje na možnosti zkrácení Harmonogramu Projektu, zejména v části týkající se procesu EIA.

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen „**Zákon o PVŽP**“), který do českého právního řádu implementuje směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (dále jen „**Směrnice o EIA**“), totiž **umožňuje vynětí záměru z procesu EIA (alternativní postup), pokud veřejný zájem výrazně převažuje nad ochranou životního prostředí a veřejného zdraví.**

Alternativní postup je spojen s následujícími aspekty:

---

¹ Viz příloha.

- K vynětí záměru z (standardního) procesu EIA dochází **na základě rozhodnutí Vlády ČR.**
- I při vynětí záměru (Projekt) ze standardního procesu EIA **musí být zajištěno splnění cílů Směrnice o EIA.**
- Záměr (Projekt) může být :
  - o **úplně vyňat z procesu EIA**, tj. proces EIA nebude realizován vůbec; nebo
  - o může být posouzení provedeno jiným, ale obdobným způsobem (**alternativně**).
- Alternativní posouzení může zahrnovat například zkrácený nebo odložený proces odpovídající jednotlivým krokům EIA, **aniž by zahájení a výsledek ostatních povolenacích procesů (např. stavebního řízení) byl na procesu EIA závislý.**
- Vhodným nastavením alternativního postupu co do rozsahu připravované dokumentace, zapojení třetích stran, lhůt, fáze realizace v kontextu celé povolenací fáze Projekt, **pak dle našeho názoru bude možné docílit úspory až v plném rozsahu předpokládaném Harmonogramem pro proces EIA** (tj. 12,5 měsíce).
- Zákonnost postupu bude nicméně odvislá od **schopnosti Vlády ČR odůvodnit, proč v případě Projektu výrazně převažuje veřejný zájem na jeho realizaci nad veřejným zájmem na ochranu životního prostředí a veřejného zdraví, které sleduje standardní proces EIA.**
- **Riziko napadení rozhodnutí Vlády ČR** z důvodu nenaplnění podmínek pro vynětí Projektu z procesu EIA existuje v případě obou variant postupu, nicméně jej **vnímáme jako významně nižší, pokud by byla zvolena cesta alternativního procesu EIA** (tj. proces EIA bude *de facto* realizován, pouze s jinými lhůtami a potenciálně v jiné fázi povolenacích procesů).

V rámci této analýzy nastiňujeme možné odůvodnění vynětí Projektu z procesu EIA, které bychom však doporučovali dále rozpracovat.

V úvahu připadá také úprava Zákona o PVŽP v souladu se Směrnicí o EIA tak, aby podmínky aplikovatelnosti výjimky z procesu EIA bylo relativně snazší naplnit. Tím by se také snížila některá rizika spojená s vynětím Projektu (či jiných budoucích projektů) z procesu EIA. **Také možnost této novelizace Zákona o PVŽP doporučujeme dále analyzovat a rozpracovat, byť vnímáme, že pozitivní dopady na Projekt jako takový mohou být s ohledem na časové aspekty legislativního procesu omezené.**

K závěrům vyplývajícím ze srovnávací analýzy zahraničních úprav

Z analýzy právní úpravy v Polsku i Maďarsku předběžně vyplývá, že **rychlejší a efektivnější provádění povolenacích procesů se strategickým významem spočívá především ve flexibilnější právní úpravě pro investice se strategickým významem.**

Jednou z možností pro urychlení realizace projektů strategického významu je jednak speciální právní úprava pro tyto projekty a dále efektivnější rozdělení úpravy této problematiky mezi zákon a **podzákoné právní předpisy**. Další inspirace lze hledat v dílčích úpravách (omezení vlivu NGO, předběžných opatření, zkrácení lhůt, fikce rozhodnutí apod.).

V případě posuzování procesu EIA je stěžejním aspektem rychlost a efektivnost celého procesu i kvalita investorem předložené dokumentace, která se odvíjí od požadavků na její

zpracování. Obecně panuje shoda, že právě **podrobnější úprava požadavků na projektovou dokumentaci** může vést k urychlení celého procesu (avšak spíše v řádů měsíců).

Taktéž je nutné upozornit na skutečnost, že v případě Projektu se bude jednat o posuzování dopadů s přeshraničním přesahem, kdy tento proces má, na základě evropského práva, určitá specifika. Přeshraniční aspekt taktéž zvyšuje možnost případného zapojení orgánů Evropské unie (dále jen „EU“).

Pro případný návrh implementace či podrobné srovnání jurisdikcí s českým právem lze určitě doporučit přípravu srovnání ve spolupráci se zahraniční právní kanceláří.

ČÁST II. PRÁVNÍ ROZBOR

A. K MOŽNOSTEM ZKRÁCENÍ PROCESU EIA

1. Proces EIA upravuje Směrnice o EIA, kterou zapracovává do českého právního řádu Zákon o PVŽP.
2. V souvislosti se s urychlením procesu EIA se nabízejí především následující možnosti:
  - a) **Využití výjimky z procesu EIA, která se nebude vůbec realizovat;**
  - b) **Využití výjimky z procesu EIA, přičemž EIA (posouzení dopadů) se bude realizovat v alternativní podobě (podle *ad hoc* procesních pravidel);**
  - c) **Postup dle některého z předchozích bodů spolu s úpravou legislativy, která bude tento postup výslovně umožňovat.**

Těmto možnostem se věnujeme níže.

A.1 K možnosti vynětí záměru z procesu EIA obecně

3. Zákon o PVŽP umožňuje Vládě ČR rozhodnout v určitých případech o vynětí konkrétního záměru z povinnosti provést EIA. Konkrétně § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP² umožňuje Vládě ČR výjimečně rozhodnout, že určitý záměr nebude podléhat posuzování podle Zákona o PVŽP, pokud **veřejný zájem na jeho realizaci výrazně převažuje nad zájmem na ochraně životního prostředí a veřejného zdraví**.
4. Výjimka dle § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP je dle našeho názoru jedinou relevantní cestou, jak schvalovací proces EIA Projektu urychlit. Zákon o PVŽP totiž nestanoví, jak konkrétně má (pokud vůbec) v případě záměru vyňatého z procesu EIA proběhnout posouzení jeho dopadů na životní prostředí.
5. Nabízí se tak zejména postup, kdy posouzení dopadů na životní prostředí – tj. proces EIA – **(i) nebude realizováno vůbec, nebo (ii) realizováno bude, avšak dle *ad hoc* nastavených procesních pravidel a lhůt** (tj. bude využita jiná forma posuzování oproti standardnímu procesu EIA, jak bude blíže popsáno v bodě A.3 této analýzy).
6. Hlavním předpokladem postupu ve smyslu § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP je nicméně jeho relevantní odůvodnění. Vláda ČR musí v rozhodnutí odůvodnit, že:
  - a) existuje veřejný zájem na provedení záměru;
  - b) tento veřejný zájem výrazně převažuje nad veřejným zájmem na ochraně životního prostředí;

² § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP: „Vláda může dále ve výjimečném případě rozhodnout, že předmětem posuzování podle tohoto zákona není záměr, u kterého veřejný zájem na jeho provedení výrazně převažuje nad veřejným zájmem na ochraně životního prostředí a veřejného zdraví, není-li vzhledem k okolnostem možné posuzování záměru provést, aniž by byl nepříznivě ovlivněn účel záměru. Součástí návrhu na postup podle věty první je vždy vyjádření Ministerstva životního prostředí (dále jen „ministerstvo“). U záměru vyloučeného podle věty první vláda

a) může stanovit jinou formu posuzování,

b) zajistí zveřejnění informace o vyloučení podle věty první, jeho důvodech a výsledku posuzování podle písmene a) a

c) před vydáním rozhodnutí, které povoluje umístění nebo provedení záměru, informuje Evropskou komisí o důvodech vyloučení podle věty první a poskytne jí informace zveřejněné podle písmene b).“

Jedná se o implementaci čl. 2 odst. 4 Směrnice o EIA, která je však významně obecnější / benevolentnější, co do podmínek pro možnost alternativního postupu: „Členské státy mohou ve výjimečných případech vyjmout určitý záměr zcela nebo zčásti z ustanovení stanovených touto směrnici.“ K tomu viz také část [Error! Reference source not found.](#) této analýzy.

- c) tento veřejný zájem výrazně převažuje nad veřejným zájmem na ochraně veřejného zdraví; a
  - d) vzhledem k okolnostem není možné posuzování záměru provést, aniž by byl nepříznivě ovlivněn.
7. **Bod A.2 této analýzy níže uvádí možný nástin odůvodnění v případě Projektu, který bychom však doporučovali dále rozpracovat v případě zájmu využít tohoto postupu.**
- A.2 Nástin možného odůvodnění vynětí Projektu z procesu EIA**
- 8. Jednou z hlavních (investičních) politik EU je politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti (tzv politika soudržnosti, *cohesion policy*). **Politika soudržnosti patří mezi otázky tzv. veřejného zájmu.**
  - 9. Politika soudržnosti EU **podporuje regiony s nízkou životní úrovní nebo vysokou nezaměstnaností** a je vyjádřena již na úrovni primárního práva EU, viz zejména článek 174 až 178 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“).
  - 10. ČR má povinnost provádět svou hospodářskou politiku tak, aby bylo dosaženo cílů uvedených v čl. 174 SFEU. Jedná se pak zejména o činnost Vlády ČR, která utváří hospodářskou politiku ČR. Vláda ČR by tak mimo jiné měla činit kroky směřující k podpoře regionů v České republice, které čelí přechodovým nebo strukturálním problémům, aby mohly plně přispět k ekologické a digitální transformaci; a snížení rozdílů v jednotlivých krajích, pokud jde o hospodářský blahobyt, příjmy a nezaměstnanost.
  - 11. K naplňování těchto cílů politiky soudržnosti může docházet vícero způsoby, a to **s využitím obecných** (programy státní podpory) **i konkrétních nástrojů** (konkrétní investiční akce, např. Projekt).
  - 12. Evropská komise rozhodnutím ze dne 29. 7. 2021, SA.63452 schválila tzv. *Mapu regionální podpory* pro Českou republiku s platností od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2027. V rámci tohoto rozhodnutí Evropská komise potvrdila, že **Moravskoslezský kraj patří k nejvíce znevýhodněným regionům v EU**, a tedy představuje oblast „s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností“ ve smyslu čl. 107 odst. 3 písm. a) SFEU (HDP na obyvatele je v Moravskoslezském kraji nižší než 75 % průměru EU-27). Cílem Vlády ČR by tak mělo být také konkrétními kroky usilovat o stabilizaci situace v Moravskoslezském kraji, posílení tamějšího pracovního trhu a přípravu regionu na změny vyvolané ekologickou a digitální transformací.
  - 13. V návaznosti na výše uvedené tak vnímáme možnou argumentaci, že:
    - a) realizace Projektu představuje jeden z významných nástrojů, jak popsaného cíle dosáhnout, neboť vytvoří nová pracovní místa a posílí ekonomiku nejen Moravskoslezského kraje, ale i celé ČR prostřednictvím zvýšení daňových příjmů;
    - b) realizace Projektu je proto ve veřejném zájmu, neboť přinese nové pracovní příležitosti v lokalitě obecně dlouhodobě negativně ovlivněné vysokou nezaměstnaností způsobené postupným ukončováním těžby uhlí

a ukončením činnosti jiných významných zaměstnavatelů v regionu (např. OKD, Liberty a další); a tedy

- c) **zájem na realizaci Projektu v daném případě převažuje nad veřejným zájmem na ochranu ŽP a veřejného zdraví**, resp. převažuje do té míry, že odůvodňuje vyjmutí záměru ze standardního procesu EIA, když standardní proces EIA by v tomto konkrétním případě znamenal, že k realizaci záměru nedojde.

14. Možnosti odůvodnění postupu podle § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP bychom nicméně **doporučovali blíže analyzovat, zejména také doplnit o konkrétní „tvrdá“ data přínosů Projektu.**
15. Současně bychom vnímali jako vhodné, aby v případě vynětí Projektu z procesu EIA nebylo posouzení dopadů na životní prostředí vynecháno zcela, ale *de facto* proběhlo (s jinými lhůtami a případně odlišnou sekvencí kroků či zjednodušeně). **Tímto by dle našeho názoru byla do značné míry eliminována rizika budoucího napadení postupu třetími stranami (viz také dále).**

A.3 Procesní aspekty urychlení procesu EIA a časová úspora

16. Nutnou podmínkou při uplatnění výjimky EIA je zajistit, aby byly naplněny cíle Směrnice o EIA, resp. aby byl naplněn účel Zákona o PVŽP.
17. Primárně je proto i v případě záměrů vyňatých z procesů EIA nezbytné zvážit možné významné negativní vlivy na životní prostředí před samotným povolením Projektu, případně zajistit v maximální možné míře jejich předejití, eliminaci, snížení nebo kompenzaci a přispět tak k udržitelnému rozvoji společnosti. **Tento účel lze zajistit nejen provedením standardního procesu EIA, ale i jinou formou posouzení ve smyslu § 4 odst. 3 písm. a) Zákona o PVŽP.**
18. V případě, že Vláda ČR rozhodne o aplikaci výjimky z procesu EIA, je povinna v prvé řadě zajistit splnění požadavků dle § 4 odst. 3 písm. a) až c) Zákona o PVŽP.
19. Jak bylo řečeno, **Vláda ČR je oprávněna stanovit jinou formu posouzení**; měla by tedy v rámci rozhodování o výjimce zvážit, zda jiná forma posouzení konkrétnímu případu vyhovuje, a pokud dojde k závěru, že je určité posouzení na místě, **stanovit jeho rozsah a formu.**
20. Může se jednat o provedení posouzení obdobné standardizovanému procesu EIA v omezeném rozsahu (v takovém, který je možný a který neodporuje účelu záměru), popřípadě o jinou formu posouzení. Rozsah posouzení lze omezit například i tak, že v případě nezbytnosti realizovat záměr ve velmi krátkém čase bude možno stanovit, že dokumentace se zpracuje v omezeném rozsahu (např. nebude proveden časově náročný biologický průzkum nebo budou vyhodnoceny vlivy na nejvíce ohrožené faktory životního prostředí), nebo že proces EIA bude proveden až *ex post* (např. po stavebním řízení).
21. Případná časová úspora Harmonogramu se bude odvíjet od skutečnosti, zda by byl záměr z procesu EIA vyňat úplně, nebo by byla zvolena jiná forma posuzování. **Vhodným nastavením však dle našeho názoru bude možné docílit úspory až v plném rozsahu předpokládaném Harmonogramem pro proces EIA (tj. 12,5 měsíce).**

22. Bez ohledu na rozsah alternativního posouzení, který Vláda ČR v souvislosti s výjimkou EIA stanoví, musí být nicméně vzhledem k možnému přeshraničnímu vlivu Projektu zajištěny požadavky mezistátního posuzování stanovené v § 11 až 13 Zákona o PVŽP. Jedná se o konkretizaci požadavků dle čl. 7 Směrnice o EIA, zejména se jedná o informační povinnost a možnost jiného členského státu se k Projektu vyjádřit. **V případě postupu dle § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP bychom proto vnímali jako zásadní také předběžné projednání s jinými členskými státy, které mohou být Projektem potenciálně dotčeny (v tomto případě zejména Polskem), tak, aby bylo minimalizováno riziko napadení postupu Vlády ČR z jejich strany.**
- A.4 Možná rizika spojená s postupem dle § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP**
23. Bude-li záměr na základě rozhodnutí Vlády ČR vyňat ve smyslu § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP, a proces EIA neproběhne (popř. proběhne v omezeném rozsahu nebo jinou formou), může být tento postup napadnut na úrovni Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“). Aktivně legitimováni podat žalobu pro nesplnění povinnosti jsou členský stát (který se domnívá, že jiný členský stát porušil unijní právo) a Evropská komise.
24. Pokud SDEU sezná, že členský stát své povinnosti neplní, je členský stát vyzván k okamžité nápravě. Pokud tak neučiní, může být proti němu zahájeno další řízení, které může vést k uložení pokuty.
25. Na vnitrostátní úrovni pak hrozí teoreticky riziko podání žaloby proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení správního orgánu ve smyslu § 82 an. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, a to ze strany subjektů, které by za předpokladu, že by proces EIA proběhl zcela standardním způsobem, byla aktivně legitimována v navazujícím řízení ve smyslu Zákona o PVŽP.
- A.5 Možná novelizace § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP**
26. Jak bylo uvedeno výše, postup dle § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP v případě Projektu (ale i jiných záměrů) je aktuálně spojen zejména s nutností odůvodnit, že veřejný zájem na realizaci Projektu výrazně (!) převažuje nad veřejným zájmem na ochranu životního prostředí a veřejného zdraví. **Jedná se tak o poměrně přísné kritérium, jehož splnění může být v případě Projektů (i jiných významných záměrů) úspěšně rozporováno.**
27. Vedle využití výjimky z procesu EIA dle platného a účinného znění Zákona o PVŽP tak přichází v úvahu také postup v podobě současné novelizace § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP.
28. Novelizace by konkrétně mohla směřovat k tomu, aby podmínky vynětí záměru z procesu EIA byly nastaveny obdobně (obecně) jako je stanoví Směrnice o EIA. Směrnice o EIA totiž toliko stanoví, že je možné stanovit výjimky z procesu EIA ve výjimečných případech, které však nejsou blíže specifikovány, zejména Směrnice o EIA neobsahuje výslovně podmínku poměrování vícera veřejných zájmů a podmínku „výrazného“ převážení veřejného zájmu na realizaci záměru.
29. **Principem takové legislativní změny by tedy mohla být úprava § 4 odst. 3 Zákona o PVŽP v souladu se Směrnicí o EIA, kdy podmínky pro vynětí záměru z procesu EIA by dávaly Vládě ČR větší flexibilitu.**

30. Pro úplnost však doplňujeme, že v případě Projektu vnímáme, že tato cesta nemusí být prakticky realizovatelná s ohledem na očekávatelnou délku (a nepředvídatelnost) legislativního procesu.

B. PROJEKT JAKO STRATEGICKÁ INVESTIČNÍ STAVBA

31. Veřejně prospěšné stavby, stavby liniové a další, např. strategické investiční stavby, podléhají zvláštním právním předpisům, které usnadňují a urychlují proces jejich povolování (vč. procesu EIA) a vyvlastňování. Tyto předpisy zajišťují, že stavby, které jsou ve veřejném zájmu, mohou být realizovány efektivně a bez zbytečných průtahů. Speciální úprava může zahrnovat zkrácení lhůt a zjednodušení procesu EIA pro veřejně prospěšné stavby, aniž by byla opomíjena kvalita posouzení environmentálních dopadů.
32. Aktuální legislativní úprava nicméně v současné době neumožňuje, aby Projekt byl veřejně prospěšnou stavbou, liniovou stavbou či tzv. strategickou investiční stavbou s ohledem na jejich zákonné vymezení.
33. Podle § 1 odst. 13 zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury (dále jen „**Liniový zákon**“) se přitom strategickou investiční stavbou – která je svou povahou Projektu nejbližší – rozumí stavba pro výrobu a skladování umístovaná v zastavitelných nebo transformačních plochách o rozloze nejméně 45 ha vymezených k tomuto účelu v územním rozvojovém plánu nebo v zásadách územního rozvoje. **Podmínkou však je, aby tato stavba byla uvedena v příloze č. 3 k Liniovému zákonu. Tato podmínka není v současné době pro Projekt naplněna.**
34. Vzhledem ke strategickému významu Projektu (a obdobných projektů v budoucnu) lze doporučit zvážit legislativní úpravu právě například Liniového zákona, která by obdobné stavby za strategické investiční stavby (příp. veřejně prospěšné stavby) označila, aniž by byly výslovně součástí přílohy č. 3 Liniového zákona.
35. **Doporučujeme proto bližší analýzu otázky vymezení *strategické investiční stavby* (příp. veřejně prospěšné stavby) a novelizaci Liniového zákona a případně dalších právních předpisů³ tak, aby touto byly také stanovené podmínky splňující strategické investiční stavby, resp. aby byly postaveny na roveň stavbám liniovým – ty by mohly být vymezeny např. ve vazbě na hodnotu investice a skutečnost, že jsou realizovány na pozemcích vlastněných z určitého vyššího procenta (např. 85 %) státem nebo státem vlastněným subjektem (typicky právě Státní investiční a rozvojovou společností, a.s.).**
36. Zjednodušení procesu EIA je klíčové pro zajištění efektivní a rychlé realizace projektů, které jsou nezbytné pro rozvoj infrastruktury a ekonomiky ČR. Zjednodušení a urychlení povolovacích procesů přinese významné výhody v podobě časové a nákladové úspory, zvýšení právní jistoty a optimalizace zdrojů. Implementace zjednodušených postupů by tak dle našeho názoru měla být prioritou, aby bylo možné rychle reagovat na potřeby společnosti a zajistit úspěšnou realizaci klíčových infrastrukturních projektů.

---

³ Např. zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu.

C. MOŽNOSTI URYCHLENÍ PROCESU EIA (SROVNÁVACÍ ZAHRANIČNÍ ANALÝZA)

37. Srovnání konkurenčních jurisdikcí (Maďarsko a Polsko) vychází z časového (a administrativního) hlediska poměrně jednoznačně ve prospěch zahraničních jurisdikcí.
38. Zejména Maďarsko má zjevně zavedený a v minulosti jasně využívaný legislativní systém umožňující rychlé a efektivní povolování výstavby. Stejně tak Polsko má ve svém právní systému zakomponované mechanismy, které ho mohou zvýhodňovat oproti české úpravě.
39. Pro případný návrh implementace, či podrobné srovnání jurisdikcí s českým právem lze určitě doporučit přípravu srovnání ve spolupráci se zahraniční právní kanceláří, nicméně již nyní lze zmínit některé zajímavé skutečnosti.

C.1 Maďarsko

40. **Rozdílný legislativní rámec.** Podstatná část celého procesu je řešena podzákonnými právními normami (nařízením vlády). Prakticky celý proces EIA je upraven nařízením vlády. Zákon upravuje pouze nezbytné minimum. Systém je tak proti českému značně legislativně flexibilnější.
41. **Nařízení vlády pro prioritní investici.** Pro realizaci konkrétních (prioritní investice) projektů přitom může být vydáno nařízení vlády, které upravuje podmínky přímo pro tento konkrétní projekt. To je realizováno nařízením vlády, které je vydáno na základě zákonného zmocnění (dříve zákon o prioritních investicích, v současnosti zákon o architektuře).
42. **Význam nařízení vlády pro prioritní investice.** Vydané nařízení pro konkrétní prioritní investice je pak značně technickou normou k celému procesu stavebního řízení, upravující proces do velkého detailu (rozsah zastavěnosti, kratší lhůty, fikce vydání rozhodnutí, neuplatnění limitů v jiných právních předpisech, způsob oznamování toliko veřejnou vyhláškou, pokud není stanoveno jinak, apod.).
43. **Koordinátor projektu.** V nařízení pro prioritní investice se také stanovuje odpovědná osoba za daný projekt, která má určitá oprávnění vůči správním orgánům – např. může písemně uložit úřadům splnění neplánovaného úkolu. Vystupuje tedy v pozici jakéhosi právně / administrativního koordinátora projektu.
44. **Kontroverze.** Tato úprava v podobně (konkrétních) vládních nařízeních je momentálně tématem veřejné diskuse (zejména z hlediska územního plánování, korupce a životního prostředí) – možná již v létě tohoto roku se bude konat referendum o zrušení právní úpravy umožňující tento postup. Dle veřejně dostupných zdrojů se tato iniciativa jeví jako pouze vnitrostátní záležitost (tj. nikde nerezonuje možný rozpor s právem EU).
45. **Proces EIA.** V rámci samotného procesu EIA lze upozornit především na odlišnosti v předběžném posouzení (u některých záměrů není nutné provádět screening).

C.2 Polsko

46. **EIA pro strategické investice.** V případě strategických investic může být rozsah EIA stanoven odchýlně a stejně tak může dojít ke stanovení odchýlných limitů dle

jiných právních předpisů (zastavitelnost, územní plánování) a účasti veřejnosti, a to usnesením generálního ředitele pro ochranu životního prostředí.

47. **Strategické investice jsou určeny podzákoným předpisem.** Seznam strategických investic je určen nařízením vlády. Strategické investice pak mají (mohu mít) upravený režim pro jejich realizaci.
48. **Omezení účasti nových NGO v řízení týkajícího se strategické investice.** Polská právní úprava obsahuje specifická omezení účasti veřejnosti NGO na procesu EIA. Okruh NGO je omezen na subjekty, které vykonávají činnost v oblasti ochrany životního prostředí nebo ochrany přírody nejméně 12 měsíců před zahájením řízení – což lze chápat v porovnání s českou právní úpravou jako přísnější podmínka (český zákon stanovuje alternativní podmínky – buď musí příslušná právnická osoba existovat více jak 3 roky před zveřejněním informací o navazujícím řízení, nebo tuto dobu může nahradit podporou ve formě podpisů alespoň 200 osob).
49. **Omezení předběžných opatření.** V případě některých strategických investic není možné vydat předběžné opatření na návrh NGO a jsou omezeny možnosti vlivu soudního přezkumu – nezákonná rozhodnutí správních orgánů nemusí nutně znamenat zastavení celého procesu.
50. **Omezení okruhu dotčené veřejnosti.** Omezení účasti veřejnosti se týká i vytvoření tzv. nárazníkových zón, kdy účastníkem řízení bez dalšího mohou být jen vlastníci nemovitostí v okruhu 100 m od plánovaného projektu, ostatní musí prokázat zásah do jejich práv.

ČÁST III. VÝCHODISKA A PODMÍNKY ZPRACOVÁNÍ

Toto manažerské shrnutí vychází z klientem poskytnutého zadání, předložených podkladů a poskytnutých informací a z toho, že tyto podklady a informace jsou úplné. V případě doplnění či změny zadání, podkladů či informací si vyhrazujeme právo na úpravu závěrů tohoto manažerského shrnutí, a to na základě případných nových informací.

Právní názory obsažené v tomto manažerském shrnutí jsou založeny na důkladném prověření věci a související rozhodovací praxe soudů, kterou jsme považovali za relevantní, a dostupné odborné literatury.

Toto manažerské shrnutí vychází výlučně z interpretace právních předpisů v něm uvedených a nezahrnuje posouzení žádných obchodních, finančních, účetních a případně jiných neprávních dopadů.

Všechna právní hodnocení obsažená v tomto manažerském shrnutí jsou založena pouze na aplikovatelných právních předpisech platných a účinných k dnešnímu dni, není-li v manažerském shrnutí stanoveno jinak a nepředjímají rozhodnutí soudů nebo správních orgánů v konkrétní věci.

Toto manažerské shrnutí bylo zpracováno s výhradou uplatnění jeho závěrů v České republice.

Část C

I. Závěrem

Na základě výše uvedených skutečností a vznesených připomínek Spolek

N A V R H U J E,

aby zastupitelstvo Moravskoslezského kraje **Z A M Í T L O** schválení návrhu Změny č. 10 Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje.

Martin Bohoněk, Michal Brtníček, Nina Brtníčková

za Zachovejme Poolší z.s.

